

**T. C. ANADOLU ÜNİVERSİTESİ**  
**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**T. C.**  
**ANADOLU ÜNİVERSİTESİ**  
**MERKEZ KÜTÜPHANESİ**

# **İSTANBUL ANAKENT BELEDİYESİ** **HALKLA İLİŞKİLER FAALİYETLERİ**

**(Yüksek Lisans Tezi)**

**Vahdet NARİN**



**ESKİŞEHİR, 1987**

## İÇİNDEKİLER

|  |     |
|--|-----|
| KISALTMALAR. . . . .   | vii |
| ŞEKİLLER . . . . .   | ix  |
| GİRİŞ . . . . .  | 1   |
| BİRİNCİ BÖLÜM . . . . .  |     |
| KAVRAM BİRLİĞİNİN SAĞLANMASI . . . . .                                 | 5   |
| 1. HALKLA İLİŞKİLER VE İLETİŞİM . . . . .                              | 5   |
| 1.1. <u>Halkla İlişkiler</u> . . . . .                                 | 5   |
| 1.1.1. Propaganda ve Halkla İlişkiler. . . . .                         | 7   |
| 1.1.2. Reklâmçılık ve Halkla İlişkiler . . . . .                       | 9   |
| 1.1.3. İnsan İlişkileri. . . . .                                       | 10  |
| 1.1.4. Halkla İlişkiler Nedir? . . . . .                               | 11  |
| 1.2. <u>Halkla İlişkiler ve İletişim</u> . . . . .                     |     |
| 1.2.1. İletişimin Tanımlanması ve Halkla<br>İlişkiler Modeli . . . . . | 16  |
| 1.2.2. İkna Etme(persuasion) . . . . .                                 | 22  |
| 1.2.3. Halkla İlişkiler'in Temel İlkeleri . . . . .                    | 23  |

|        |   |    |
|--------|---|----|
| 2.     | HALKLA İLİŞKİLER'DE KAMUOYU VE HEDEF KİTLELER                             |    |
| 2.1.   | <u>Kamuoyu</u> . . . . .  | 27 |
| 2.2.   | <u>Hedef Kitleler</u> . . . . .   | 29 |
| 3.     | HALKLA İLİŞKİLER BİRİMİNİN ÖRGÜT İÇİNDEKİ YERİ                            | 34 |
| 4.     | HALKLA İLİŞKİLER KAMPANYALARI. . . . .                                    | 36 |
| 4.1.   | <u>H.İ Kampanyalarının Tanımı</u> . . . . .                               | 36 |
| 4.2.   | <u>H.İ Kampanyalarında Kullanılan Araçlar</u>                             |    |
| 4.2.1. | Basılı Araçlar. . . . .   | 42 |
| 4.2.2. | Yayın Araçları. . . . .   | 45 |
| 4.2.3. | Organizasyon Faaliyetleri ile İmaj<br>Yaratmaya Yönelik Araçlar . . . . . | 48 |

## İKİNCİ BÖLÜM

|      |  |    |
|------|--|----|
|      | ANAKENT BELEDİYESİ VE ANAKENT BELEDİYESİNDE HALKLA<br>İLİŞKİLERİN ÖNEMİ. . . . . | 50 |
| 1.   | BELEDİYE. . . . .  | 50 |
| 1.1. | <u>Belediyenin Tanımı</u> . . . . .  | 50 |
| 1.2. | <u>Belediyenin Görevleri</u> . . . . .   | 52 |
| 2.   | ANAKENT BELEDİYESİ . . . . .   | 53 |

|      |   |    |
|------|---|----|
| 2.1. | <u>Anakent Belediyesi Uygulamasına Geçiş.</u>                                       | 53 |
| 2.2. | <u>Anakent Belediyesinin Tanımı.</u>  | 56 |
| 2.3. | <u>Anakent Belediyesinin Görevleri</u>  | 58 |
| 2.4. | <u>Anakent Belediyesinin Faaliyetleri Gereği</u><br><u>İlişkide Olduğu Gruplar.</u> | 59 |
| 3.   | ANAKENT BELEDİYESİNDE HALKLA İLİŞKİLER'İN ÖNEMİ                                     | 61 |
| 3.1. | <u>Yasalar Açısından.</u>   | 61 |
| 3.2. | <u>Belediyeler Kanunu Açısından</u>   | 62 |
| 3.3. | <u>Faaliyetlerinin Başarısı Açısından</u>   | 64 |
| 4.   | İSTANBUL ANAKENT BELEDİYESİ'NİN HALKLA İLİŞKİLER<br>FAALİYETLERİ AÇISINDAN ÖNEMİ    | 67 |
| 4.1. | <u>İstanbul'un Özellikleri Açısından</u>  | 67 |
| 4.2. | <u>Anakent Belediyesinin Faaliyetleri</u><br><u>Açısından</u>                       | 67 |
| 4.3. | <u>Basın ve Yayın Organlarındaki Yeri</u><br><u>Açısından</u>                       | 68 |

### ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

|      |  |    |
|------|--|----|
|      | İSTANBUL ANAKENT BELEDİYESİ HALKLA İLİŞKİLER<br>FAALİYETLERİ.    | 70 |
| 1.   | İSTANBUL ANAKENT BELEDİYESİ                                      | 71 |
| 1.1. | <u>İstanbul Anakent Belediyesi'nin kısa</u><br><u>tarihçesi.</u> | 71 |
| 1.2. | <u>İstanbul Anakent Belediyesi'nin Bugünkü</u><br><u>Durumu</u>  | 75 |

|   |    |
|---|----|
| 2. İSTANBUL ANAKENT BELEDİYESİ HALKLA İLİŞKİLER<br>FAALİYETLERİ. . . . .                      | 76 |
| 2.1. <u>İstanbul Anakent Belediyesinde Halkla<br/>İlişkilerin Yeri</u> . . . . .              | 67 |
| 2.2. <u>İstanbul Anakent Belediyesi Halkla<br/>İlişkilerinin Amaçları</u> . . . . .           | 80 |
| 2.3. <u>İstanbul Anakent Belediyesi Halkla<br/>İlişkiler Birimi</u> . . . . .                 | 81 |
| 2.3.1. Halkla İlişkiler Birimin Anakent<br>Belediyesi Organizasyonundaki<br>Yeri. . . . .     | 81 |
| 2.3.2. Halkla İlişkiler Biriminin<br>Görevleri. . . . .                                       | 85 |
| 2.3.4. Halkla İlişkiler Biriminin İç<br>Organizasyonu. . . . .                                | 88 |
| 2.4. <u>İstanbul Anakent Belediyesi Halkla<br/>İlişkiler Faaliyetlerinin Genel Politikası</u> | 89 |
| 2.5. <u>İstanbul Anakent Belediyesi Halkla<br/>İlişkiler Kampanyaları</u> . . . . .           | 91 |
| 2.5.1. Belde Sakinleri(Halk) ile ilişkiler  | 92 |
| 2.5.2. Basın ve Yayın Organlarıyla<br>İlişkiler. . . . .                                      | 94 |

|  |     |
|--|-----|
| 2.5.3. Çıkar Gruplarıyla İlişkiler. . . . .  | 96  |
| 2.5.4. Kültür ve Sanat Çevreleriyle<br>İlişkiler. . . . .  | 97  |
| 2.5.5. Hükümet İle İlişkiler . . . . .   | 99  |
| 2.5.6. Kurum Personeli İle İlişkiler . . . . .   | 100 |
| 2.6. <u>İstanbul Anakent Belediyesi Halkla İlişkiler</u><br><u>Kampanyalarında Kullanılan Araçlar . . . . .</u>  | 101 |
| 2.6.1. Basılı Araçlar. . . . .   | 104 |
| 2.6.2. Yayın Araçları. . . . .   | 104 |
| 2.6.3. Organizasyon Faaliyetleri İle İmaj<br>Yaratmaya Yönelik Araçlar . . . . .   | 105 |
| 2.7. <u>İstanbul Anakent Belediyesi Halkla İlişkiler</u><br><u>Faaliyetlerinde Kullanılmak Amacıyla</u><br><u>Gerçekleştirilen Araştırmalar. . . . .</u> | 107 |
| 3. DEĞERLENDİRME. . . . .  | 108 |
| SONUÇ VE ÖNERİLER. . . . .   | 120 |
| YARARLANILAN KAYNAKLAR. . . . .  | 124 |
| EKLER. . . . .   | 129 |

## KISALTMALAR

|      |  |
|------|--|
| Age  | : Adı geçen eser                         |
| AÖF  | : Açıköğretim Fakültesi                  |
| Ar   | : Araştırma                              |
| A.Ş. | : Anonim Şirket                          |
| B.   | : Bölüm                                  |
| bkz. | : Bakınız                                |
| Co.  | : Company                                |
| Çev. | : Çeviren                                |
| der. | : Derleyen                               |
| Eğ.  | : Eğitim                                 |
| Fak. | : Fakülte                                |
| Inc. | : Incorporate                            |
| İSKİ | : İstanbul Su ve Kanalizasyon<br>İdaresi |

|         |                                     |
|---------|-------------------------------------|
| İ.T.İ.A | : İktisadi Ticari İlimler Akademisi |
| ltd.    | : Limited                           |
| Md.     | : Madde                             |
| s.      | : Sayfa                             |
| S.      | : Sayı                              |
| Şti.    | : Şirket                            |
| Üni.    | : Üniversite                        |
| Vak.    | : Vakıf                             |
| vb.     | : Vebenzeri                         |

## SEKİLLER

| <u>No</u> | <u>Şekil Adı</u>  | <u>Sayfa No</u> |
|-----------|---|-----------------|
| Şekil 1:  | İletişim Süreci   | 17              |
| Şekil 2:  | Halkla İlişkiler Modeli   | 21              |
| Şekil 3:  | Halkla İlişkiler Program-<br>larını Değerlendirmede<br>Aşama ve Kriterler | 40              |
| Şekil 4:  | İstanbul Anakent<br>Belediyesi Organizasyon<br>Şeması                     | 83              |
| Şekil 5:  | Basın Yayın ve Halkla<br>İlişkiler Müdürlüğü'nün<br>İç Organizasyonu      | 88              |

## GİRİŞ

İnsanların, ekonomik, sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılamak için birbirlerine bağılı oldukları bir çağda yaşadığımız hergün biraz daha net olarak görülmektedir. Bunun sonucunda insanlar; işverenlere çalışma ihtiyacı ve ücret, pazarı oluşturanlara yiyecek, giyecek vb. ihtiyaçları, hükümetlere çeşitli kamu hizmetleri ve savunma ihtiyacı, derneklere ve klüplere sosyal ihtiyaçlar, din merkezlerine ruhsal önderlik vb. ihtiyaçları için bağılı kalmaktadırlar. İnsanların yanı sıra işletmelerin ve bütün kurumların da varlıklarını sürdürebilmeleri ve amaçlarını gerçekleştirebilmeleri insanlardan gördükleri ilgiye ve saygınlığa bağılı kalmaktadır. İşletmeler, sosyal refah kurumları, sendikalar, hükümetler, belediyeler ve benzeri bütün kuruluşlar; işgücü, materyal, pazar, finansal yardım ve benzeri birçok ihtiyaçlarının giderilmesi için insanlara ve birbirleri-

ne ihtiyaç duymaktadırlar(1).

İşletmelerin sosyal ve kamu kuruluşlarının çevre ile ilişkilerini düzenlemek, yaratmak ve kamuoyunun desteğini sağlama ihtiyacını duymaları işletme ve/veya kamu yönetiminde "Halkla İlişkiler" olarak adlandırılan yeni bir fonksiyonun doğmasına neden olmuştur. Bugün kamuoyunun desteğini sağlamayı ve faaliyetlerine göre yön vermeyi amaçlayan bütün kuruluşlar "Halkla İlişkiler" i bilimsel bir disiplin ve yönetimin vazgeçilmez bir fonksiyonu olarak ele almalı ve uygulamalıdır.

Ülkemizin ilk yerel yönetim birimi ve en büyük belediyesi olan İstanbul Belediyesi 1984 yılında anakent uygulamasına geçişle birlikte yapı değiştirmiş, ilçe belediyelerinin de bağlanmasıyla "İstanbul Anakent Belediyesi" kurulmuştur.

Birçok belediyemiz kendi adını belde sakinlerine dahi duyuramazken İstanbul Anakent Belediyesi halkla ilişkiler faaliyetleriyle, İstanbul'un köklü sorumlularının çözümüne getirdiği projelerle başta İstanbul halkı

---

(1) Bertrand CANFIELD, Public Relations (Homewood, Illinois: Richard D. IRWIN Inc., 1968), s.3.

olmak üzere tüm Türkiye'nin ilgisini çektiği gözlenmektedir. Basında ve yayın organlarında her geçen gün daha fazla yer alan İstanbul Anakent Belediyesi basın ve yayın kuruluşları dahil ilgili bütün grupları faaliyetleri ile ilgilenir duruma getirmiş, Haliç'in temizlenmesi, Boğaz'ın düzenlenmesi gibi çalışmalar herkesin ilgilendiği ve desteklediği çalışmalar olmuştur.

Bu çalışmanın amacı, İstanbul Anakent Belediyesi'nin kamuoyunun ilgisini ve desteğini sağlamada halkla ilişkileri ne ölçüde kullandığını ortaya koymak, anakent belediyesi ve faaliyetlerinde halkla ilişkilerin yerini ve etkinliğini belirlemek, bu faaliyetleri bir bilimsel temele oturtmaktır. Bu amaçla ele alınan çalışmamız üç temel bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde, kavram birliğinin sağlanması amacıyla gerek kamu gerek özel gerekse sosyal amaçlı olsun bütün kuruluşlar için halkla ilişkiler olması gerektiği şekilde tanımlanmaya çalışılmış, bilimsel bir disiplin olarak halkla ilişkilerin temel ilkeleri, örgüt içindeki yeri, araçları... vb. temel unsurları açıklanmıştır.

İkinci bölümde, bir yönetim birimi olarak anakent belediyelerinin amaçları, görevleri ve anakent belediye-

lerinde halkla ilişkilerin önemi açıklanmıştır.

üncü bölümde ise İstanbul Anakent Belediyesi'nin halkla ilişkiler faaliyetleri birinci bölümdeki halkla ilişkiler tanımlamaları ve modeli açısından ele alınarak değerlendirilmiştir.

## BİRİNCİ BÖLÜM

### KAVRAM BİRLİĞİNİN SAĞLANMASI

#### 1. HALKLA İLİŞKİLER VE İLETİŞİM

##### 1.1. Halkla İlişkiler

Uygulamalarının ilk örneklerine milâttan önce rastlanan ve çeşitli biçimlerde günümüze kadar uygulanan halkla ilişkiler deyimi olarak ilk kez 1807'de Thomas JEFFERSON tarafından kullanılmıştır. Bilimsel anlamda ilk halkla ilişkiler çalışmaları ise yüzyılımızın başlarında başlamış ve halkla ilişkilerin öncüsü olarak bilinen Ivy Ledbetter LEE halkla ilişkilerin bir bilim olarak gelişmesine yardımcı olmuştur.

Modern anlamdaki uygulamaları ve gelişmesi ABD'de gerçekleşen halkla ilişkiler bu ülkede kısa zamanda yüzlerce uzmanın çalıştığı, şirketlerin içlerinde bölüm olarak açtıkları ya da uzmanını istihdam ettikleri ve bir çok halkla ilişkiler şirketinin kurulduğu bir sektör haline gelmiştir. Hatta bazı halkla ilişkiler şirketleri ülkelerin halkla ilişkiler faaliyetlerini (1957 yılında ABD'de 17 halkla ilişkiler şirketi) gerçekleşt-

tirmeye başlamışlardır(2 ). Halkla İlişkiler bir sektör olarak gelişirken aynı zamanda bilimsel olarakta gelişmiş, çeşitli üniversitelerde önceleri ders, sonraları ana bilim dalı, daha sonraları bölüm olarak ele alınmıştır.

Halkla ilişkiler ABD'nin yanısıra İngiltere, Federal Almanya, Fransa, İtalya, Belçika, Hollanda, İsveç, İsviçre, Norveç, Avusturalya, Japonya ve Latin Amerika Ülkelerinde de bir bilim dalı ve faaliyet sektörü olarak gelişmiştir. ABD'de ve bu ülkelerde çeşitli halkla ilişkiler dernekleri oluşturulmuş ve 1955 yılında Uluslararası Halkla İlişkiler Derneği-International Public Relations Association-IPRA kurulmuştur(3 ).

ABD'de ve diğer ülkelerde çok çabuk gelişen halkla ilişkiler ülkemize gerek kavram olarak gerekse uygulama olarak hayli geç girmiştir. İşlevsel olarak anlam ifade eden ilk halkla ilişkiler birimi 1961 yılında Devlet Plânlama Teşkilatı'nda kurulmuştur. Halkla İlişkiler

---

(2 ) Alaeddin ASNA, Halkla İlişkiler, 2.B. (İstanbul: Bahar Matbaası, 1974), s.91.

(3 ) Age, s.90-96.

ders olarak ilk kez 1966 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda verilmeye başlanmıştır. Ülkemizde, halkla ilişkiler mesleğinde çalışanlar ilk örgütleri olan Halkla İlişkiler Derneği'ni 1971 yılında kurmuşlardır(4).

Dünya'da ve ülkemizde gelişimi kısaca özetlenen halkla ilişkilerin günümüze kadar bir çok tanımı yapılmış, bir bilim mi yoksa bir sanat mı olduğu yıllarca tartışılmıştır. Halkla ilişkilerin, kendisi gibi geniş kitlelerle iletişimi konu edinen reklâmcılık, propaganda ve insan ilişkileri gibi disiplinlerle olan ilişkisi çeşitli kavram kargaşalarına neden olmuştur. Halkla İlişkilerin daha iyi tanımlanabilmesi için bu disiplinlerin tanımlanması ve halkla ilişkilerle olan farklı yönlerinin açıklanması yararlı olacaktır.

#### 1.1.1. Propaganda ve Halkla İlişkiler

Propaganda, insanları içinde buldukları durumdan farklı davranmalarına yöneltmeyi amaçlayan bir aktivite olarak tanımlanmaktadır(5). Propaganda tek kay-

---

(4) M.Salim KADIBEŞEGİL, Halkla İlişkilerde Temel İlkeler (İzmir:Tükelmak A.Ş., 1986), s.22-23.

(5) Lindley FRASER, Propaganda (New York, Toronto: Oxford University Press, 1957), s.1.

naktan gerçekleştirilir(yani kitle iletişim araçlarının kontrolü bir tek kaynaktan yapılmaktadır) ve istenilen davranışı yaratmayı ve yüklendiği siyasa en etkin şekilde hizmette bulunmayı amaçlar(6).

Propagandanın en önemli koşulu topluma gönderilen mesajların bir elden yönetilmesidir. Propagandada yayınların üzerine bilerek gidilir, mesajlar seçilir ve her şey tek taraflı olarak yürütülür. Propaganda totaliter yönetim düzeninde uygulanabilir. Demokratik rejimlerde ise halkla ilişkiler söz konusudur. Çünkü; bu rejimlerde kitle iletişimi ve araçları bir merkezden denetlenemeyecek kadar yaygın ve yoğundur. Halkla İlişkilerde başarı örgütün faaliyetlerindeki başarıları ile yakından ilgilidir. Propagandada ise örgütün başarısı ile propagandanın başarısı arasında kesin bir ilişki bulunmamaktadır(7).

---

(6) Daniel LERNER (Çev: Ünsal OSKAY), "Effective Propaganda Conditions and Evaluation," icinde: Ünsal OSKAY(der.), Kitle Haberleşme Teorilerine Giriş, 2.B. (Ankara: Ankara Üni.Basın-Yayın Yüksek Okulu Yayını, 1985), s.268.

(7) Metin KAZANCI, Halkla İlişkiler (Ankara: Ankara Üni. Siyasal Bilgiler Fak. Yayını, 1980), s.25.

### 1.1.2. Reklâmçılık ve Halkla İlişkiler

Amerikan Pazarlama Birliği'nin tanımına göre reklâm; herhangi bir malın, hizmetin veya fikrin bedeli ödenerek ve bedelin kimin tarafından ödendiği anlaşılacak biçimde yapılan ve yüzyüze satış dışında kalan tanıtım faaliyetleridir( 8).

Tanıtımı ne şekilde yapılmış olursa olsun reklâm şu üç özelliği bünyesinde toplar(9):

- . Bedel ödenmesi
- . Kitlemel mesaj niteliği
- . Belirli bir mal veya hizmetin tanıtılması ve reklâmverenin bilinmesi.

Reklâmın amacı; genelde ürünlerin satışını arttırmak ve kâr maksimizasyonunu sağlamaktır. Halkla ilişkilerin ise kârlılıkla dolaylı bir ilişkisi bulunmaktadır. Halkla ilişkiler, kuruluşların yaşamlarını sürdür-

---

(8 ) H.William BOLEN, Advertising (New York: John Wiley and Sons Co., 1981), s.4.

(9 ) İlhan ÜNLÜ, Reklâm Ortamları Plânlaması (Eskişehir: Anadolu Üni. AÖF Yayını, 1986), s.11.

rebilmeleri için kaçınılmaz olan ortamın sürekliliğini ve kamuoyunun desteğini sağlama amacına yöneliktir(10). Halkla ilişkiler, ve reklâmcılık sadece benzer yöntemleri ve yaygın olarak kitle iletişim araçlarını kullandıkları için birbirleriyle karıştırılırlar. Oysa her iki disiplinde farklı amaçlara yönelik çabalardır.

### 1.1.3. İnsan İlişkileri ve Halkla İlişkiler

İnsan ilişkileri(Beşeri İlişkiler), örgütte ast üst ilişkilerini iyileştirme, çalışanların iş ilişkilerinden ileri gelen sorunlarını çözme ve örgütle bütünleşmelerini sağlamaya çalışan bir uygulama/çaba olarak tanımlanabilir(11).

İnsan ilişkileri, halkla ilişkilerin "iç halkla ilişkiler" olarak adlandırılan kurumun içine yönelik faaliyetleri ile hemen hemen aynı anlamı taşımaktadır. Ancak, halkla ilişkiler sadece kurum, içine yönelik olmayan, geniş kamu gruplarını da içeren bir faaliyetler

---

(10) Metin KAZANCI, Halkla İlişkiler Açısından Yöneten ve Yönetilenler (Ankara: Ankara Üni.Siyasal Bilgiler Fak. Yayını, 1978), s.14.

(11) Age, s.19.

bütünüdür.

Halkla ilişkiler, reklâmcılığın, propagandanın veya insan ilişkilerinin (beşeri ilişkilerin) bir başka adı değildir. Halkla İlişkiler bazen aynı teknikleri kullanmalarından dolayı bu disiplinlerle karıştırılmaktaysada bunlardan çok farklı bir olgudur.

#### 1.1.4. Halkla İlişkiler Nedir?

Çeşitli Kaynaklarda farklı tanımlarına rastlanan halkla ilişkilerin tek bir tanımının verilmesi yerine bir çok çalışmaya temel oluşturan bir kaç tanımının verilmesi daha yararlı olacaktır.

1975 yılında "Foundation For Public Relations Research and Education" Halkla İlişkiler Araştırma ve Eğitim Vakfı tarafından yapılan araştırmada 65 halkla ilişkiler uzmanı 472 tanımı inceleyerek şu tanımı önermişlerdir(12):

"Halkla İlişkiler: Bir organizasyon ve halkı

---

(12) Fraser P. SEITEL, The Practice Of Public Relations, 2.B. (Columbus, Ohio: A Bell and Howell Co., 1984), s.8.

arasında karşılıklı iletişim; anlama. kabul etme ve işbirliği bağları kurmaya yarayan ayrı bir yönetim fonksiyonudur; Sorunların ve konuların yönetimini içine alır, yönetimin halkın görüşlerinden haberdar olmasına ve tepki göstermesine(duyarlı olmasına) yardım eder; Yönetimin halkın çıkarlarına karşı olan sorumluluğunu tarif eder, eğilimleri önceden belirleyen bir uyarı sistemi olarak yönetimin değişimlere ayak uydurmada yararlanmasını sağlar; Araştırma ve iletişim tekniklerini ana metodlar olarak kullanır."

Babson Enstitüsü Halkla İlişkiler profesörü Bertrand CANFIELD ise halkla ilişkileri şu şekilde tanımlamaktadır(13):

"Halkla İlişkiler: Halkın anlayışını ve iyi niyetini sağlamak amacıyla saptanan yönetim politikaları ve uygulamalarını halka yansıtan(iletten) yönetimin sosyal felsefesidir."

Georgia Üniversitesi Gazetecilik ve Kitle İleti-

---

(13) CANFIELD, s.5.

şimi Bölümü Dekanı CUTLIP, San Diego Üniversitesi Üyesi CENTER ve yine aynı üniversitede gazetecilik profesörü BOLEN yaptıkları çalışmada halkla ilişkileri şu şekilde tanımlamaktadırlar(14):

" Halkla İlişkiler: Halkın tutumlarına değerlendiren, bir kişinin ya da kurumun halkın çıkarlarıyla ilgili olan politika ve uygulamalarını belirleyen bir yönetim fonksiyonudur. Halkın anlayışını ve onayını sağlamayı amaçlayan bir hareket programını plânlar ve yönetir."

Michigan State Üniversitesi İletişim Sanatları Koleji Dekan yardımcısı MARSTON ise halkla ilişkileri birkaç tanımdan hareketle şu şekilde tanımlamaktadır(15):

"Halkla İlişkiler: Halkın eğilimlerini değerlendiren bir kurumun kamu yararına olan politikalarını ve faaliyetlerini tanımlayan ve belir-

---

(14) Scott M. CUTLIP vd., Effective Public Relations, 6.B. (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1985), s.3.

(15) John E. MARSTON, The Nature Of Public Relations (New York: McGraw-Hill Book Company Inc., 1963), s.5.

leyen, halkın anlamasını ve kabul etmesini sağlama faaliyetlerini-iletişimi-yürüten bir yönetim fonksiyonudur."

Tanımlardan ortaya çıkan ve halkla ilişkilerin özünü oluşturan dört temel prensibi şu şekilde sıralayabiliriz(16):

i. Halkla ilişkiler yönetimin sosyal felsefesine dayanır: Halkla ilişkiler kurum yönetiminin anlayışını yansıtır, oradan kaynaklanır. Bu felsefeden kasıt; yönetimin tüm sorunların çözümünde kamuoyunun çıkarlarını ön plânda tutması, kurumsal varlığını halkın desteğine borçlu olduğunu bilmesi içinde bulunduğu toplum ile özdeşleşmeyi amaçlamasıdır. Halkla ilişkiler, kurum yönetimini etkileyen kararların toplum yararına dönük olarak alınmasını amaçlayan bir yönetim anlayışı, felsefesidir.

ii. Halkla ilişkiler bu felsefenin politikalarla ifadesidir: Halkla ilişkiler, yukarıda belirtilen felsefenin kurumun karar mekanizmasında kendisini gös-

---

(16) CANFIELD, s.5.

termesidir. Kurumlar, yönetimde ortaya çıkan ve çıkması muhtemel sorunların çözümünde kurum üst yönetimince belirlenen politikaları izlerler. Tutarlı halkla ilişkiler faaliyetleri, kurumun toplumun hizmetinde olduğunu yansıtabilecek yönetim politikalarının saptanması ile gerçekleşir.

iii. Halkla ilişkiler belirlenen, politikaların uygulanmasıdır: Halkla ilişkiler, yukarıda tanımlanan felsefe doğrultusunda uygulamaya konulan yönetim politikalarının doğurduğu tavır/tutumdur. Kurumların, kamu yararını ön plâna çıkartarak saptadıkları yönetim politikaları uygulanmadıkları sürece bir anlam taşımayacaktır. Çünkü; kurumlar söyledikleri ile değil uyguladıkları ile değerlendirilirler.

iv. Halkla İlişkiler Bir İletişim Biçimidir: Olumlu kamuoyu oluşturmaya yönelik olarak kurumlar yönetim politikalarını belirlemek, açıklamak, anlatmak, tanıtmak ve savunmak durumundadırlar. Bunu da ancak iletişim tekniklerini kullanarak gerçekleştirebilirler. Çünkü; kurumların kamuoyuna sunduklarını anlaması, benimsemesi, desteklemesi ve/veya tepki göstermesi için iletişim kaçınılmazdır.

Bu dört prensip, halkla ilişkilerin kurum için

taşıdığı anlamı açıklayan bir tanım olarakta ele alınabilir. Yapılan tanımlar ve geliştirilen prensiplerinden de görüldüğü gibi halkla ilişkiler karıştırıldığı disiplinlerden gerek amaç gerekse kapsam olarak çok farklı bir olgudur. Halkla ilişkiler, ister kamu ister özel olsun bütün kuruluşlar için bir tutum, iletişim boyutuna bir yaklaşım sorunudur(17). Kuruluşun, amaçlarını elde etmesinde halkında işin içine girmesini, kamuoyunun desteğinin sağlanmasını kapsar. Halkla ilişkiler, yönetim ile halkın karşılıklı olarak etkilenmelerini sağlayan yöntemler oluşturan plânlı bir çaba olarak ele alınmalıdır.

## 1.2. Halkla İlişkiler ve İletişim

### 1.2.1. İletişimin Tanımlanması ve Halkla İlişkiler Modeli

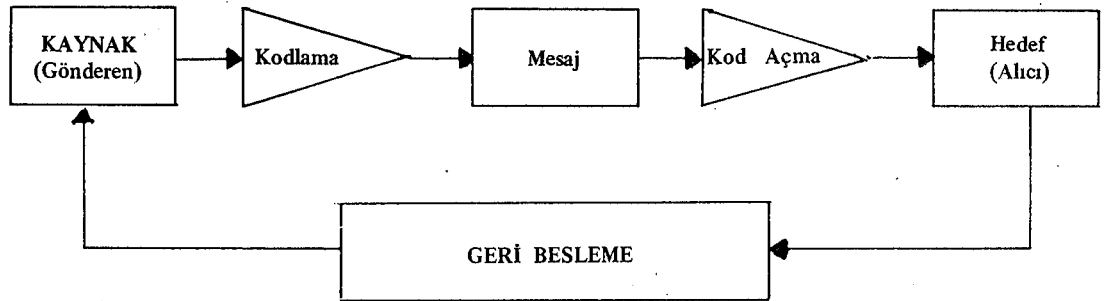
Halkla ilişkiler tanımlanırken temel ilkelerinden birisinin "iletişim" olduğu belirtilmişti. Halkla ilişkiler uygulamalarının temelinde iletişim yatar ya da daha doğru bir deyişle halkla ilişkiler aynı zamanda iletişimdir. Bu nedenle gerek halkla ilişkilerin da-

---

(17) James B. ORRICK (Çev: Oğuz ONARAN), Halkla İlişkiler (Ankara: Ankara Üni. Siyasal Bilgiler Fak. Basın Yayın Yüksek Okulu Yayını, 1967), s.5.

ha iyi anlaşılabilmesi gerekse uygulayıcılarının daha başarılı olması ve sonuca daha kolay ulaşmaları için iletişim olgusunun, gerek kavram gerek uygulama olarak bilinmesi gerekmektedir(18).

İletişim kelimesi Latince'de "communis" ten "ortak, ortaklık, birlikten" gelmektedir. İletişim genel olarak karşıdaki(hedef) ile bir ortaklaşma kurma, aynı bilgilere, aynı düşünceye ve aynı tutuma sahip olmak(19). şeklinde tanımlanmaktadır. İletişim, kaynak ile hedef arasında mesaj alış-verişini içeren bir süreçtir. İletişim süreci; kaynak(gönderen), kodlama, mesaj, kanal, kodçözme, hedef(alıcı) ve geri besleme(feed back) öğelerinden oluşur(şekil: 1).



Şekil 1: İletişim Süreci

(18) KAZANCI, s.28.

(19) Wilbur SCHRAMM (Çev: Ünsal OSKAY), "Haberleşme Nasıl İşler," içinde: Ünsal OSKAY(der.), Kitle Haberleşme Teorilerine Giriş (Ankara: Ankara Üni. Siyasal Bilgiler Fak. Yayını, 1973), s.99.

Kaynak. M. Wayne De LOZER (Çev.: Haluk MESÇİ), "Haberleşme", içinde: Haluk MESÇİ(der.), Reklâm-cılık (Eskişehir: Anadolu Üni. Açıköğretim Fak. Yayını, 1984), s.5; Scott M.CUTLIP-Allen H. CENTER, Effective Public Relations, 5.B. (New Jersey: Perntice Hall Inc., 1982), s.191.

Halkla ilişkilerde kaynak(gönderen), kurumun kendisi, bağlı organları, işletmeleri veya kitle iletişim araçlarıdır. Hedef(alıcı), bir birey, bir kurum, örgütlenmiş veya örgütlenmemiş bir grup ya da toplumun bütünü olabilir. Mesaj, kaynaktan hedefe gönderilen bir uyarı, bir bilgi, bir davranış veya herhangi bir ileti olabilir. Kodlama, bir düşüncenin iletme hazır bir mesaj biçimine dönüştürülmesidir. Kanal, bir mesajın kaynaktan hedefe iletilmesini sağlayan araçtır. İletişim kanalı genellikle kitle iletişim araçlarıdır. Geri besleme(feed back) ise kaynağın, gönderdiği mesajların hedefte yarattığı etkiyi öğrenme çabalarıdır(20).

---

(20) SCHRAMM, s.100-101; Haluk GÜRGEN, Televizyon Reklâmlarında Yaratıcı Strateji, Basılmamış Doktora Tezi (Eskişehir: Anadolu Üni., 1987), s.8.

İletişimin amaçlanan etkisi gönderilen mesaj sonucunda alıcının davranışlarında ortaya çıkan değişimlerdir. Etkileyici iletişimin amacı, kaynak tarafından amaçlanan davranışın iletişim sonucunda alıcıda görülmesidir. Hedef alıcı üzerinde üç ana iletişim etkisinden söz edilmektedir(21).

- Alıcının bilgi düzeyinde ortaya çıkan değişme,
- Alıcının tutumunda görülen değişme,
- Alıcının açık davranışlarında görülen değişme.

Her zaman olmasa bile çoğu kez bu üç değişme ardarda görülür. Bilgide değişme tutum takınmadan önce, tutum takınma ise davranış değişikliğinden önce gelir. Halkla ilişkiler mesajları bu sıra gözönünde tutularak hazırlanır.

Bir iletişim süreci olarak halkla ilişkiler modeli Tablo 2'de şu şekilde gösterilebilir. Kaynak durumunda olan kurum, hedef alıcılara mesajlarını kanalı

---

(21) GÜRGEN, s.8.

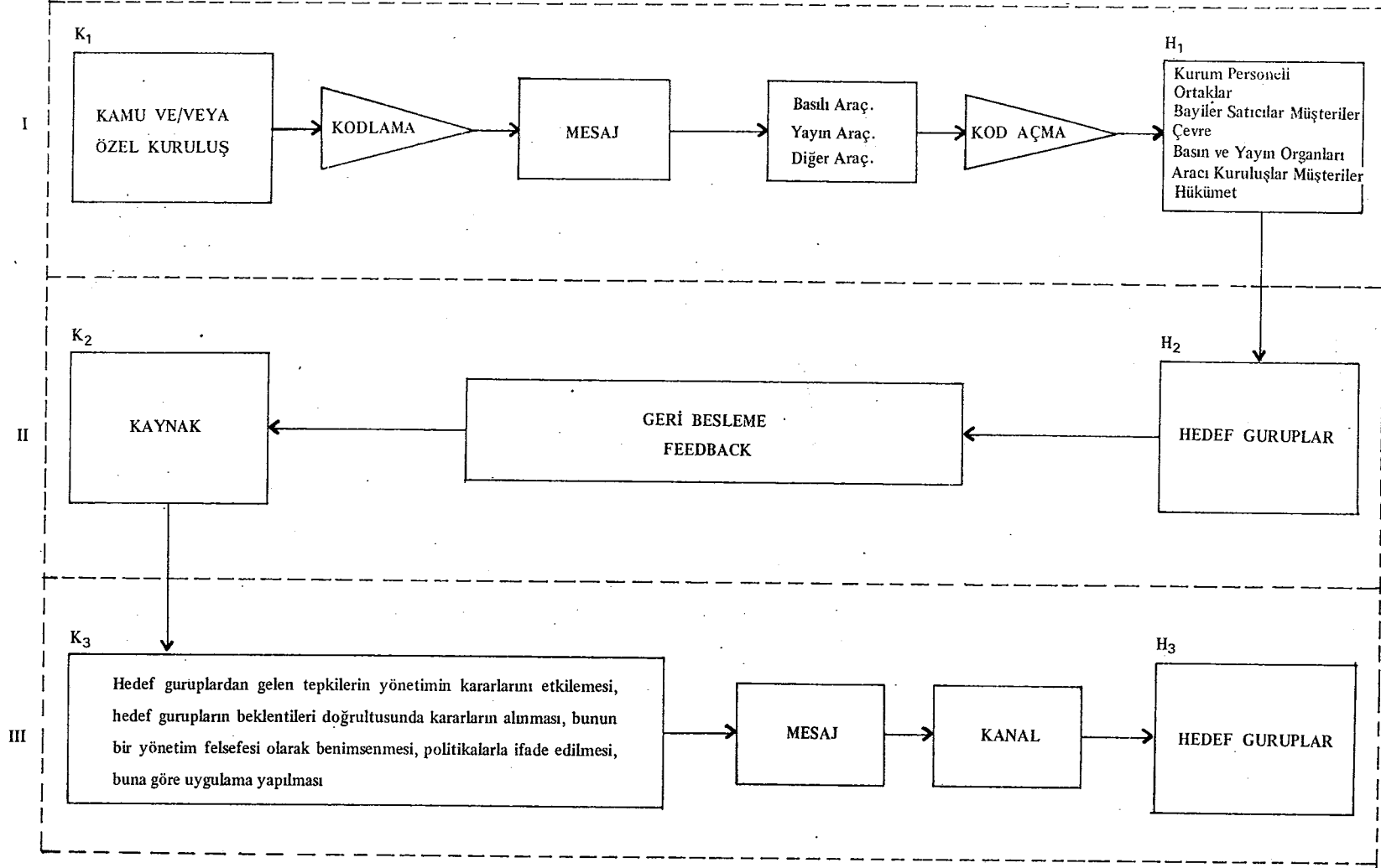
oluşturan kitle iletişim araçlarını kullanarak gönderir. Mesajların hedef alıcılara gönderilmesiyle halkla ilişkiler sürecinin ilk aşaması gerçekleştirilir(I). Yaygın olarak bu birinci aşamanın tamamlanmasıyla iletişim sürecinin ve halkla ilişkiler sürecinin tamamlandığı varsayılır. Oysa iletişim sürecinin geri besleme(feed back) olarak adlandırılan ve halkla ilişkiler açısından özel bir önemi olan ikinci bir aşaması daha vardır (II). Kaynağın, gönderilen mesajlar karşısında alıcıların tepkilerini ölçmesi ve araştırması gerekir. Bu yolla kaynak, hedef gruplar ve eğilimleri hakkında bilgi sahibi olur. Halkla ilişkiler bu iki aşamadan oluşan bir iletişim sürecine dayanır(22).

Bu iki aşamanın birleşmesinden oluşan ve halkla ilişkiler için asıl önemli olan ise üçüncü aşamadır(III). Hedef gruplardan geri besleme ile alınan tepkilerin, eğilimlerin ve beklentilerin yönetimin(kaynak durumunda olan kurumun) kararlarını etkilemesi, alıcıların beklentilerinin doğrultusunda kararların alınması, bunun bir yönetim felsefesi olarak benimsenmesi gerekir(23).

---

(22) KAZANCI, s.28.

(23) Age, s.29.



Şekil: 2 Halkla İlişkiler Modeli (Süreci)

İletişim süreci süreklidir. Önemli olan kurumun bu süreklilikte bu işlevi kendi amaçlarına göre kullanabilmesidir. Bu da hedef grupların tepkilerine göre karar alınmasının felsefe olarak benimsenmesi, felsefenin politikalarla ifade edilmesi ve politikaların uygulanması ile gerçekleşir.

#### 1.2.2. İkna Etme(Persuasion)

İnsanlara istenilen bir şeyi yaptırabilmenin dört yolu vardır(24):

- i. Satın alma yoluyla
- ii. Baskı yoluyla
- iii. Ast-üst ilişkisi ile
- iv. İkna ederek

Halkla ilişkiler, insanların istenilen yönde davranmalarının sağlanmasında önem kazanır. Halkla ilişkiler insanlara ve kamuoyuna, kurumun amaçlarına uygun hareketleri satın almadan, baskı yapmadan ve ast-üst ilişkisini kullanmadan sadece ikna ederek ve inandırarak

---

(24) Scott M. CUTLIP - Allen H. CENTER, Effective Public Relations 5.B. (New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1982), s.111.

yaptırmaya çalışır. İkna etmek esas olarak bir iletişim sürecidir. İnsanların kafalarındaki eskiyi kaldırıp yerine yenisini koymayı böylece davranışlarını değiştirmelerini sağlamaya çalışır. Kurum faaliyetleriyle ilgili olarak kamuoyunun desteğini sağlamayı amaçlayan halkla ilişkiler birimlerinin sorumluları kamuoyunu oluşturan grupları amaçlanan davranışlar doğrultusunda ikna etmelidirler. Kamuoyunu oluşturan grupların ikna edilmesi, ikna edici mesajların kitle iletişim araçları kullanılarak adı geçen gruplara iletilmesiyle sağlanır. Mesajlar, ikna etme amacına yönelik uyumlaştırmayı ve eylemi öngörerek fikirbirliğini ve ortaklığı sağlar(25).

### 1.2.3. Halkla İlişkilerin Temel İlkeleri

Bütün bilimsel disiplinlerde olduğu gibi halkla ilişkilerde de uyulması gereken bazı temel ilkeler vardır. Bir iletişim süreci olarak tanımlanan halkla ilişkilerde mesajların hedef kitlelere gönderilmesinde uyulması gereken bu ilkeler, halkla ilişkiler faaliyetlerinin başarısı ve başarınının devamı için gereklidir. Halkla ilişkiler çalışmalarında uyulması gereken temel il-

---

(25) Age, s.113.

keler şu şekilde sıralanır(26):

Dürüstlük: Halkla ilişkiler çalışmalarında, araştırma, değerlendirme, yöntemin ve araçların seçilmesinde, mesajların belirlenmesinde, plânların uygulanmasında ve bütün aşamalarda en sağlam şekilde uyulması gereken ilkedir. Çalışmanın başarısı bu ilkenin uygulanmasında gösterilecek titizliğe bağlıdır. Çünkü; halkla ilişkiler, gerçekleri örtmek ya da olduğundan farklı göstermek, hataları örtmek amacıyla kullanılmaz ve halkla ilişkiler görevlilerinden böyle bir görev beklenemez(27).

Güvenilirlik: Halkla ilişkiler çalışmaları bir inanç atmosferi ile başlar. Kurum tarafından oluşturulan bu atmosfer, kurumun kamuoyuna ve hedef gruplara hizmet etmek için duyduğu arzuyu ve isteği yansıtır. Alıcıların, yani hedef kitlelerin kaynağa yani kuruma karşı güvenlerinin olması gerekir. Güven ortamı, kurumun faaliyetleri, her türlü etkinliği ve kurum

---

(26) CUTLIP vd., s.283; CUTLIP ve CENTER, s.209; Güngör ÖNAL, Halkla İlişkiler (Bursa: Bursa İ.T.İ.A Yayını, 1982), s.26.

(27) KADIBEŞEĞİL, s.28.

bütünüdür. Davranışlarıyla oluşur. Halkla ilişkiler faaliyetlerinde güven ortamının oluşturulabilmesi için inandırıcı olunmalıdır. Bir halkla ilişkiler görevlisinin inandırıcı olabilmesi önce konuya kendisinin inanmasına bağlıdır. Mesajların sunulmasında inandırıcı olunması güvenilir ortamların oluşturulabilmesinin ön koşuludur.

**Açıklık:** Bu ilke dürüstlük ilkesi ile yakından ilgilidir. Halkla ilişkiler çalışmalarında gerçekler çarpıtılmamalı, sorunlar, koşullar olduğundan farklı hale getirilmeden hedef gruplara açıklıkla anlatılmalı, kamuoyu bilgilendirilmelidir. Halkla ilişkiler, olayları olduğundan farklı göstermez. Kamuoyunun desteği sağlanırken gelişmeler, sorunlar, koşullar gizlilikten çıkartılarak kamuoyuna anlatılmalıdır. Genel anlamdaki açıklığın yanı sıra halkla ilişkiler kampanyalarında kullanılarak mesajların seçiminde de açık olunmalıdır. Karışık konular ve mesajlar açık ve basit olarak hazırlanmalı, hedef grupların anlayış düzeyine göre düzenlenmelidir.

**Süreklilik ve Tutarlılık:** Bir tür iletişim olarak tanımlanan halkla ilişkiler faaliyetleri bitmeyen bir süreçtir. Güvenilir olma ve inandırıcı olma gi-

bi özellikler çok uygun sürelerde oluşmaktadır. Kurumun, uğraşları sonucunda kamuoyunun güvenini ve desteğini sağlayabilmesi için halkla ilişkiler faaliyetlerinde tutarlı olması ve bu tutarlılığın sürekliliğini sağlaması gerekir. Kurum, farklı kaynaklardan, birbirinden farklı mesajlar gönderse bile bu mesajlar tek kaynaktan çıkmalı, birbirleriyle çelişkili olmamalıdır.

Yineleme: Bu ilke mesajların daha iyi anlaşılması ve akılda kalması için gereklidir. Yapılması gereken, hedef kitlenin konuyu bir daha unutmayacağı biçimde belleğine yerleştirmek için önemli mesajları bir çok kez - dozunu iyi ayarlamak şartıyla tekrarlamaktır. Böylece, hedef kitleye aktarılan mesajların ilgili kişilerce ve gruplarca görüşülmesi ve tartışılması sağlanmış olur.

Başarılı ve sürekli bir halkla ilişkiler için uyulması gerekli olan bu ilkeler birbirleriyle çok ilgilidirler ve birbirlerinden ayrı olarak düşünülemezler. Örneğin: Dürüst olmadan açık olunamayacağı gibi, kampanyaların, tutarlılığı ve sürekliliği sağlanmadan kalıcılığı ve inandırıcılığı ne tekrarlarla ne de başka yollarla sağlanamaz.

## 2. HALKLA İLİŞKİLERDE KAMUOYU VE HEDEF KİTLELER

### 2.1. Kamuoyu

Halkla ilişkilerde kurumu ve faaliyetleri desteklemesi için ikna edilmesi gereken hedef kamuoyu'dur. Kurum içi olumlu ve üretken ilişkiler sağlamayı amaçlayan halkla ilişkiler için kamuoyunun ikna edilmesi süreci oldukça önemlidir. Kamuoyunun(halkın görüşünün) oluşma süreci, tavır/tutum değişikliğinin incelenmesi ve gerçekleştirilmesi süreci halkla ilişkilerin çalışma konusudur.

Kamuoyu, kamu grubunu meydana getiren bireylerin tartışmalı bir konuda ortak çıkarlarının ifadesidir. Kamu grubunu meydana getiren bireylerden kaynaklanır, bireylerarası iletişim ile gerçekleşir, ortak bir anlaşma düzeyine varıldığında ifade bulur. Kamuoyu, bir grubun üyelerinin kişisel fikirlerinde başlar ve üyelerin fikirleri gruptan etkilenir(28).

---

(28) CANFIELD, s.49; H. Frazier MOORRE - Frank B. KALUPA, Public Relations Principles, Cases and Problems 9.B. (Homewood Illinois: Richard D. Irwin Inc., 1985), s.49.

Kamuoyunu oluşturan kamu grupları belirgin bir takım özellikleri dikkate alınarak iki ana grup altında tanımlanmaktadır(29).

a. Birincil Kamu Grupları

Birbirlerine kan bağı ve aynı iş yerinde çalışıyor olma gibi özelliklerle bağlanan bireylerin oluşturduğu bu gruplar homojendir. Birçok tartışmalı konuda ortak görüşleri paylaşma, ortak çıkarlardan yararlanma eğilimindedirler. Dolayısıyla bu gruplarda kamuoyu oluşumu süreci hızlıdır, kolaydır.

b. İkincil Kamu Grupları

Gerek geçmişleri gerekse ilgi alanları bakımından birbirlerinden oldukça farklı nitelikler taşıyan bireylerin oluşturduğu bu gruplar heterojendir. Bireyler, içinde buldukları kamu grubunun görüşlerini her zaman paylaşma eğiliminde değildirler. Bu gruplara üye bireyler üzerindeki grup etkisi birincil kamu gruplarına oranla çok daha azdır.

---

(29) FRAZIER-KALUBA, s.47.

## 2.2. Hedef Kitleler

Kamuoyu ile açıklanan kitle, en geniş anlamıyla toplumun tamamıdır. Ancak, kendi içinde farklı kurumları oluşturan bireylerden oluşan toplumun tamamına seslenebilecek ve aynı etkiyi yaratabilecek bir halkla ilişkiler programının gerçekleştirilmesi oldukça zordur. Başarılı halkla ilişkiler faaliyetleri için kurum açısından önemli olan, toplumun belirli kesimlerine (gruplara) yönelik özel amaçlı çalışmaların yapılması gerekir. Sınıflandırması, kurumun halkla ilişkiler uzmanınca farklı biçimlerde belirlenebilecek hedef kitleler şu ana gruplar altında açıklanabilir (30):

- . Kurum Personeli
- . Ortaklar
- . Aracı Kurumlar ve Tüketiciler
- . Çevre
- . Basın ve Yayın Organları
- . Hükümet.

---

( 30) Tunçdan BALTACIOĞLU, İşletmelerde Satış Arttırma Çabaları (Ankara: Ankara İ.T.İ.A Muğla İşletmecilik Yüksek Okulu Yayını, 1980), s.121-125; ÖNAL, s.26.

### 2.2.1. Kurum Personeli

Kurum personeli kavramı, kurumun, bağılı organlarındakiler dahil olmak üzere en üst düzey yöneticilerinden en alttaki hizmetlilerine kadar bütün çalışanları kapsamaktadır.

Kurum personeline yönelik halkla ilişkiler faaliyetleri personelin tatmin edilmesini ve kurumla bütünleşme ihtiyacının giderilmesini sağlayacaktır. Kurum personeline amaca yönelik bilgiler aktarmalı, kurum ve faaliyetleri hakkında bilgi verilmelidir. İşletme gazetesi, personelle ilişki büroları, ilân ve duyuru panoları, üyelerin örgüt yönetimine katılmaları, moral günleri ve hizmet ödülleri... gibi yollarla personelin kurumla bütünleşmesi ve bilgi sahibi olması sağlanır(31). Personelin kurum ve faaliyetleri hakkında amaca yönelik olarak bilgilendirilmesi onların sahip oldukları bilgiyi çevreye aktarmaları açısından da önemlidir. Çalışanlar, kurum hakkındaki bilgilerini ve kuruma duydukları güveni öncelikle aile üyelerine olmak üzere tüm çevrelerine aktaracak/yansıtacaklardır. Aile bireylerinin

---

(31) KAZANCI, s.137.

herbiri bu bilgiyi kendi çevrelerine yansıtacak böylelikle kendiliğinden bir kamuoyu oluşmuş olacaktır.

### 2.2.2. Ortaklar

Genelde çok ortaklı şirketleri özellikle özel şirketleri ilgilendiren bir hedef grubudur. Ortaklara, kuruluş ve faaliyetleri hakkında bilgi vermek ve kuruluştaki gelişmelerden ortakları haberdar etmek halkla ilişkiler biriminin önemli görevlerindedir. Ortaklara yönelik halkla ilişkiler faaliyetleri, ortakları kuruluşa daha çok bağliayacağı ve bir güven duygusu yaratabileceği gibi aynı zamanda çevrelerine kuruluş hakkında amaca yönelik bilgilerin aktarılmasını da sağlayacaktır. Ortaklara, doğrudan postalama, toplantılara çağırma, kuruullarda bilgi verme, veya basını kullanma yollarıyla bilgi aktarılabilir.

### 2.2.3. Aracı Kurumlar ve Tüketiciler

Üretilen malların satışı ve tüketicilerle ilk ilişkilerin kurulması açısından bayi ve satıcıların taşıdıkları önemli rol ve tüketici kesiminin bir işletme için taşıdığı önem bu gruba yönelik halkla ilişkiler faaliyetlerinin önemini oldukça arttırmaktadır. Satıcılar ve tüketicilerin özellikle tüketicilerin kuruluş

hakkındaki düşünceleri kuruluşun başarısını etkileyen en önemli kusurdur. Tüketicilerin ve satıcıların kuruma ve faaliyetlerine yönelik desteğinin sağlanması ve ikna edilmesi gerekir. Bunun için basım araçları(gazete, dergi vs.), yayım araçları(radyo, TV), broşürler, afişler, sergiler, fuarlar, toplantılar, ödüller, hediyeler... gibi teknikler kullanılır. Kuşkusuz ki tüketicilere yönelik faaliyetlerde tüketicilerin kendi aralarında gruplara ayrılarak incelenmesi ve faaliyetlerin buna göre düzenlenmesi faaliyetlerin başarısını arttıracaktır.

#### 2.2.4. Çevre

Çevre kavramı ile işletmenin içinde bulunduğu ve faaliyet gösterdiği bölge veya şehir ile birlikte, bölgedeki meslek ve çıkar birlikleri, sosyal amaçlı birlikler, Üniversiteler ve bilim kuruluşları da anlatılmaya çalışılmaktadır. Bu gruba yönelik halkla ilişkiler faaliyetleri gerek ekonomik gerekse sosyal açıdan kaçınılmaz olan çevre ilişkilerinin kurulması ve sürdürülmesi için gereklidir. Çevre ile ilişkilerde başta gazetelerden, radyodan ve televizyondan oluşan kitle iletişim araçlarının kullanılması daha doğrudur. Bunun yanı sıra diğer kuruluşlarla yazışma(doğrudan postalama), işbirliği yapma, birlikte sosyal etkinlikler düzenleme...

gibi teknikler de kullanılmalıdır.

#### 2.2.5. Basın ve Yayın Organları

"İletişim çağı" olarak adlandırılan çağımızda kitle iletişim araçları geniş kitlelere mesajlar göndermekte, bireyler ister istemez hergün kitle iletişim araçlarıyla karşılaşmakta ve bu araçlardan çeşitli iletileri almaktadırlar. Hergün milyonlarca insana hitap eden basım ve yayım organları kendileri bir hedef kitle olmakla birlikte aldıklarını kendi hedef gruplarına da aktardıklarından halkla ilişkiler için taşıdıkları önem tartışılmazdır. Kurum hakkında olumlu ya da olumsuz bir bilgiyi alan basım ve/veya yayım organı bunu hemen kendi okuyucu ve/veya izleyici kitlesine aktarmaktadır. Bu işletme için bir anda çok büyük olumlu ya da olumsuz bir kamuoyunun oluşmasına neden olacaktır. Bu nedenle, halkla ilişkiler uzmanları basım ve yayım organlarına yönelik çabalarını en ince ayrıntısına kadar plânlamalı, en iyi şekilde düzenlemeli, bu yolla geniş kitlelere seslenebilmelidir. Basım ve yayım organlarıyla ilişkilerde, haber bültenleri, basım turları, basın kokteylleri, basın toplantıları, haber programlar, belgesel programlar. .. gibi teknikler kullanılabilir.

### 2.2.6. Hükümet

Hükümet ve organlarının kuruluşlar üzerindeki etkileri önemli ve devamlıdır. Kuruluşlar, yasalar, kararlar ve yönetmeliklerle doğrudan veya dolaylı olarak çeşitli sorumluluklar altındadırlar. Halkla ilişkiler uzmanı karar almak ve yürütmek durumunda olan hükümet ve organlarına kuruluşunun sorunlarını ne kadar iyi anlatır ve bilgilendirirlerse alınacak kararlar o denli yararlı olacaktır.

### 3. HALKLA İLİŞKİLER BİRİMİNİN ÖRGÜT İÇİNDEKİ YERİ

Halkla ilişkiler faaliyetlerinin başarısı bu faaliyetleri yürüten birimlerin örgüt içindeki yerlerine de bağlıdır. Kuruluşlarda halkla ilişkiler aşağıdaki yollardan biri ya da birkaçı biçiminde organize edilebilir(32):

- . Halkla ilişkiler faaliyetlerinin sorumluluğu, reklâmcılık, satış, endüstri ilişkileri ya da personel gibi bir bölüme ikincil sorumluluk olarak verilebilir.

---

(32) CANFIELD, s.70.

- . Halkla ilişkilerin tüm sorumluluğunu yüklenecek bir halkla ilişkiler müdürü atanabilir.
- . Halkla ilişkilerin çeşitli fonksiyonlarını yerine getirebilecek, araştırma, plânlama ve programlama gibi uzmanları olan bir halkla ilişkiler birimi organize edilebilir.
- . Halkla ilişkiler politikalarını belirleyecek ve programının koordinasyonunu sağlayacak, üretim, satış, finans, personel, hukuk, endüstri ilişkileri ve halkla ilişkiler bölümü yetkililerinden oluşan bir komite kurulabilir.
- . Halkla ilişkiler uzmanı bağlı şirketlere ve fabrikalara yerleştirilebilir.

Bunlardan hangisi ile organize edilirse edilsin başarılı halkla ilişkiler için birimin üst düzey yönetim düzeyinde yer alması, yöneticisinin de buna bağlı olarak genel müdüre veya yönetim kuruluna sorumlu olması gerekir. Halkla ilişkiler görevlisi veya biriminin sorumlusu işletme politikalarının belirlenmesinde ve sorumluların çözümünde kamunun görüşü hakkında bilgi verebilecek veya temsil edebilecek bir mevkide bulunmalıdır(33).

---

(33) İlhan CEMALCILAR vd., İşletmecilik Bilgisi, (Eskişehir: Anadolu Üni. İşitme Özürlü Çocuklar Eğ. ve Ar. Vak. Yayını, 1985), s.309.

Halkla ilişkiler, kurum içinde sadece bir görevlinin veya bir bölümünün sorumluluğu değil, her düzeydeki personelin sorumluluğu olarak ele alınmalıdır. Birimin programları ve önerileri bir bütün olarak değerlendirilmeli, tüm kuruluşça yürürlüğe konulup benimsenmelidir.

#### 4. HALKLA İLİŞKİLER KAMPANYALARI

##### 4.1. Halkla İlişkiler Kampanyalarının Tanımı

Etkin ve başarılı bir halkla ilişkiler çalışması için bir halkla ilişkiler programının oluşturulması zorunludur. Etkin bir halkla ilişkiler çalışması/programı yada diğer bir deyişle kampanyası, ne zaman ne yapılacağına, neyle ve nasıl yapılacağına belirlendiği plânlı ve programlı çalışmalardır. Başarılı bir halkla ilişkiler kampanyası şu dört aşamadan oluşmaktadır(34):

- i. Sorunun Tanımı, Araştırma: Bilgi toplama olarak ta adlandırılan bu aşama bir halkla ilişkiler çalışma-

---

(34) Scoot M. CUTLIP vd., Effective Public Relations, 6.B. (New Jersey: Englewood Cliffs, Prentice-Hall Inc., 1985), s.200.

sının başlangıç noktası ve en önemli aşamasıdır. Sorunun ortaya konulması ve yapılacak halkla ilişkiler çalışmasının amacının ve hedefinin belirlenmesiyle araştırma başlar. Araştırma olmaksızın durumu saptama ve sorunu çözümlenebilme konusunda sınırlı bilgiye sahip olunur. Bu anlamda araştırma, olayları, durumları tanımlama ve anlamada ki kapasite; halkla ilişkilerdeki soruna olan çözümlerin kontrol edilmesindeki sistematik gelişmedir(35).

Bu aşamada halkla ilişkiler uzmanı kendisine yardımcı olarak bütün bilgileri ve bulguları toplamalı, derlemeli ve ayıklamalıdır. Bilgi toplama aşamasında, anketlerden, bilimsel araştırmaların sonuçlarından, istatistikî çalışmalardan ve başkalarınınca gerçekleştirilmiş her türlü araştırmadan yararlanır. Araştırmaların ve elde edilecek bilgilerin, bilimsel, objektif ve tarafsız olması kampanyanın başarısını etkileyen önemli unsurlardandır.

ii. Plânlama/Programlama: Programlama ile bilgi toplama-  
dan değerlendirmeye kadar olan bir süreç ifade edilmektedir. Bu aşamada, ulaşılmak istenen hedef kitle-

---

(35) Age, s.201.

ler kimlerdir, ne gibi özelliklerden oluşmaktadır ve plânlama aşamasında bu gruplara ulaşmada kullanılacak iletişim araçlarının saptanmasında hangi bilgiler derlenmelidir? Sorularına cevap aranması gerekir. Önemli olan stratejilerin ve politikaların belirlenmesi, nasıl bir halkla ilişkiler etkinliği gerçekleştirileceğinin ortaya konulmasıdır. Buna bağlı olarak kampanyanın mali portresi(bütçesi), hedef kitlesi, kullanılacak araçlar, çalışacak personel ve nitelikleri, zamanlama ve mesajlar ayrıntılı olarak belirlenmelidir. Plânlama/programlama aşamasında yanıt verilmemiş hiç bir sorunun kalmamış olması gerekir.

Bu aşamada, plânlanan çalışmaların uygulamaya aktarıldığında ortaya çıkması muhtemel aksaklıklarda düşünülmesi, çözümleri plânlanmalıdır.

iii. Uygulama: Halkla ilişkiler kampanyalarının üçüncü aşaması plânlanan çalışmaların harekete geçirilmesi, uygulamaya aktarılması, günlük yaşama uyarlanmasıdır. Bu aşama aynı zamanda iletişim aşaması olarak ta adlandırılmaktaysa da harekete geçme ile iletişim birbirine karıştırılmamalıdır(36).

---

(36) Age, s.258.

Plânlanan programlar doğrultusunda harekete geçilir. Kâğıtlar üzerinde gözüken düşünceler artık eyleme dönüşmekte, kitle iletişim araçları ve diğer araçlar kullanılmakta, seminerler, konferanslar vb. şeyler düzenlenmekte, ilânlar yayınlanmakta hedeflerle iletişim başlamaktadır.

Bu aşamanın özü, plânlama çalışmaları sırasında seçilen iletişim araçlarına ulaşılması, hazırlanan mesajların bu araçlar ile yine önceden belirlenen kitlelere iletilmesidir(37). Bu aşamanın önemi ise artık dönüş olmaması, olumlu yada olumsuz bütün etkilerin bu aşama sonrasında görüleceği, araştırma, plânlama ve programlama çalışmalarının hep bu aşama için olması, iyi bir uygulamanın gerçekleştirilebilmesi içindir.

Bu aşamada ortaya çıkabilecek aksaklıklar önceki aşamada da açıklandığı gibi plânlanmalı çözümler, hedef kitleleri etkilemeden ve programları aksakmadan getirilmelidir.

iv. Değerlendirme: Bilgi toplama ile başlayan, plânla-

---

(37) KADIBEŞEGİL, s.218.

ma/programlama ve uygulama ile devam eden sürecin son aşaması değerlendirmedir. Bu aşamada; çalışmanın başarısı, amacın gerçekleştirilme oranı, bütçenin, elemanların ve zamanın ne denli etkin kullanıldığı gibi sorular cevaplandırılmaya çalışılır. Halkla ilişkiler kampanyaları değerlendirilirken üç aşamanın değerlendirilmesi yada daha doğru bir deyişle değerlendirme üç aşamada yapılmalıdır(38).

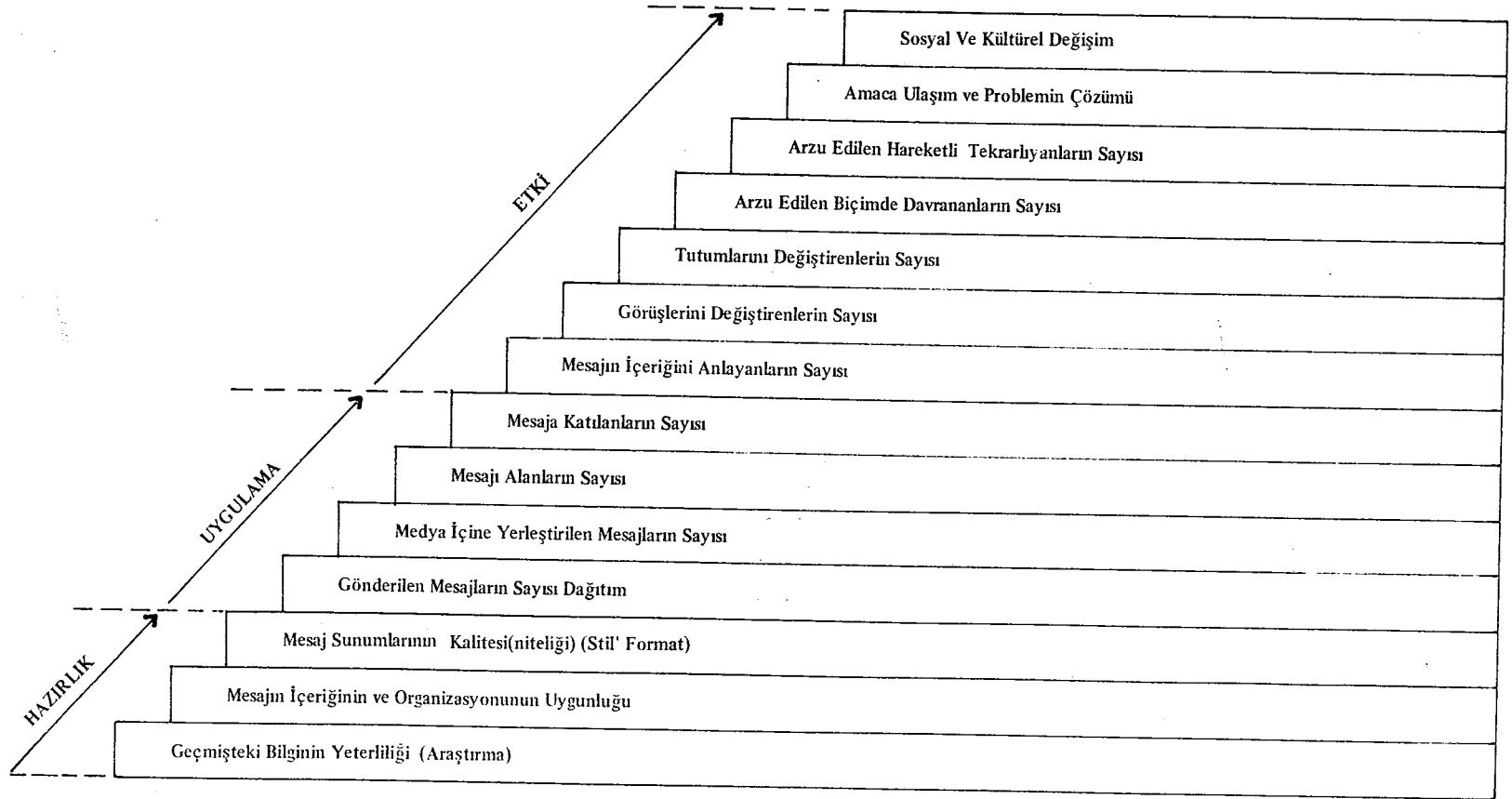
- a. Hazırlık çalışmalarının değerlendirilmesi
- b. Uygulama çalışmalarının değerlendirilmesi
- c. Etkilerin değerlendirilmesi

Bu aşamaları içeren bir değerlendirme ile kampanyanın başarısı ve etkinliği ortaya konulabilir. İyi bir değerlendirme yani objektif yapılan, gerçek bilgi ve bulguları içeren bir değerlendirme, daha sonraki halkla ilişkiler kampanyalarının daha isabetli uygulanması ve sonuçlandırılması ve kaynakların optimal kullanılması için gereklidir(39).

---

(38)

(39)



Şekil: 3 Halkla İlişkiler Programının Değerlendirilmesinde Aşama ve Kriterler

Kaynak: Scott M. CUTLIP vd., Effective Public Relations (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice - Hall Inc., 1985), s.296.

#### 4.2. Halkla İlişkiler Kampanyalarında Kullanılan Araçlar

Halkla ilişkiler kampanyalarında belirlenen mesajların hedef gruplara gönderilmesinde başta kitle iletişim araçları olmak üzere çeşitli araçlar kullanılmaktadır. Kurumlar, kitle iletişim araçlarını kendi isteklerine göre kullanabilecekleri gibi bu araçların kendi normal işleyişlerinden de kendi amaçları doğrultusunda yararlanmaya çalışırlar. Örneğin: Kurum, istekleri doğrultusunda bir gazetede istediği yeri satın alıp istediği ilânı yayınlatacağı gibi aynı zamanda gazetede haber olarakta yer almaya çaba gösterir. Böylece kurum aracı hem isteğe bağlı hemde isteği dışı kullanmaya çalışılır.

Kullanılan araçlar, isteğe bağlı ve istek dışı olarak sınıflandırılırsa birçok kitle iletişim aracı her iki grupta birden yer alacaktır. Bu nedenle araçları teknik özelliklerinden hareketle sınıflandırmak daha yararlıdır. Basım tekniğinin kullanıldığı araçları "basılı araçlar", yayın yapan araçları "yayın araçları" ve bunların dışında kurum hakkında imaj yaratmak amacıyla gerçekleştirilen organizasyonları ise "organizasyon faaliyetleri ile imaj yaratmaya yönelik araçlar" şeklinde sınıflan-

dırmak mümkündür.

Bu araçlar şunlardır(40):

#### 4.2.1. Basılı Araçlar:

Bu gruptaki araçlar, gazeteler, dergiler, süreli yayınlar, broşürler, el kitapları ve afişlerden oluşmaktadır.

Gazeteler: Basılı malzemelerin içinde en çok okunanı ve en kolay elde edileni gazetelerdir. Bu yüzden gazeteler, basılı malzemeler arasında en yüksek sayıda okuyucu kitlesine ulaşan, her yaştan, her tabakadan okuyucusu bulunan araçtır(41). Bu özelliklerinden dolayı gazeteler halkla ilişkiler kampanyalarında en çok ve en sık kullanılan araçlardır. Halkla ilişkiler görevlisinin bu araçtan gerektiği şekilde yararlanabilmesi için gazetenin özelliklerini, okuyucu profilini, okuyucusunun özelliklerini ve gazetelerin çalışma düzenlerini bilmesi gerekir. Halkla ilişkilerin gazete yoluyla gerçekleştirilebilmesinin koşulu gazetelerle ve gazetecilerle olumlu

---

(40) CUTLIP-CENTER, s.233-253; CANFIELD, s.452-462;  
KAZANCI, s.119-132; KADIBEŞEGİL, s.100-105.

(41) ÜNLÜ, s.22.

ilişkilerin geliştirilmesidir. Örgütle ilgili haberlerin basına hızlı ve doğru miktarda akması sağlanmalıdır. Basın ile örgüt arasındaki ilişkiler karşılıklı güvene dayandırılmalı ve sürekliliği sağlanmalıdır.

Basın ile ilişki sağlamada şu yollar kullanılır:

- Basın Bültenleri
- Basın Toplantıları
- Basın Kokteylleri
- Basın Turları

**Dergiler:** Dergiler, konuları açısından çeşitlilik gösterirler. Genellikle konulara ayrıntılı ve derinlemesine yer verdiklerinden yöneldikleri belirli bir okuyucu kitleleri vardır. Bu bakımdan dergilere gönderilecek bültenlerde ve yayımlanacak ilânlarda seçme açısından daha dikkatli olunmalıdır. Dergilerin gazetelerden ayrıldıkları nokta günlük değil, haftalık, aylık, üç aylık, altı aylık ve yıllık gibi belirli sürelerde bir çıkmalarıdır. Dergiler, gazetelerden daha fazla sayfa ile çıktıklarından konulara daha fazla yer verirler, renkli basılırlar, baskı ve kâğıt kaliteleri daha iyidir. Dergilerin, daha uzun sürelerde bir yayımlanmaları ve teknik özellikleri halkla ilişkiler görevlisininin dikkat etmesi gereken önemli bir özelliğidir.

Sürelî Yayınlar: Çevreye bilgi aktarmak ve kuruluşteki gelişmelerden söz etmek için kullanılırlar. Aylık, üç aylık, altı aylık gibi belirli sürelerde çıkan bu tür yayınlar süreli yayınlardır. Bu gruptaki süreli yayınları, "dergiler" den ayıran özellik süreli yayınların kurum tarafından bastırılıyor ve dağıtılıyor olmasıdır. Süreli yayınlar ulaşmak istedikleri kitleler açısından üç grupta değerlendirilirler:

- . Kuruluş içine yönelik
- . Kuruluş dışına yönelik
- . Hem kuruluş içine hem de kuruluş dışına yönelik.

Brosürler, El Kitapları, Afişler: Bu araçlar belirli zamanlarda belirli konular için (örneğin: bir ürünün tanıtılması, bir hizmetin açıklanması veya bir faaliyet için) kuruluş tarafından hazırlanırlar. Gerek dağıtım gerekse içerik açısından istenildiği şekilde düzenlenebilen (grafik düzenleme, metni yazma, renk, karakter, baskı, kağıt seçebilme olanağı olduğundan) bu araçlar okuma ve dağıtım kolaylığı sağlar.

### 3.2.2. Yayın Araçları

Yayın araçları kulağa ve/veya göze hitap eden kit-

le iletişim araçlarıdır. Bu araçlarda, okuma yerine dinleme ve görme söz konusu olduğundan basılı araçlara oranla belirli bazı üstünlükler söz konusudur(42). Bu gruptaki araçlar, radyo, televizyon ve video bantlarıdır.

**Radyo:** Ülkemizde en yaygın kitle iletişim araçlarından birisi olan radyo halkla ilişkiler için oldukça önemli bir araçtır. Radyonun, okuma-yazma bilmeyi gerektirmemesi, okuma-yazma oranının düşük olduğu ülkelerde daha etkili bir araç olması önemini daha da arttırmaktadır(43). Halkla ilişkiler faaliyetlerinde radyonun hemen hemen bütün programlarından;

- . Haber bültenleri,
- . Röpörtaajlar
- . Açık oturumlar,
- . Anonslar,

yoluyla yararlanılabilir.

**Televizyon:** Televizyonun, kulağa seslenmesinin yanı sıra göze de hitap etmesi onu, kitleleri en fazla etkile-

---

(42) ÜNLÜ, s.30.

(43) Age, s.30

yen iletişim aracı haline getirmiştir. 1985 verilerine göre ülkemizdeki televizyon sayısı 10.000.000 adet, toplam izleyici sayısı (TRT rakamlarına göre) 37.524.000 kişidir(44). Ülkemizde bu kadar geniş kitleye seslenebilen televizyonun geniş kitlelere yönelik bir halkla ilişkiler çalışmasında mutlaka kullanılmasına çalışılmalıdır.

Kuruluşların kendi olanaklarıyla bir televizyon programı hazırlaması oldukça zordur. Pahalı teknolojik donanımı gerektiren TV programları ya özel kuruluşlara yaptırılarak ya da televizyon kurumu ile işbirliği yapılarak gerçekleştirilir.

Film-Video Bant: Halkla ilişkiler kampanyalarında kullanılan önemli araçlardan biriside filmler ve video bantlarıdır. Filmler ve video bantları ilk bakışta gazete, dergi ve radyodaki kadar geniş bir kitleye ulaşmaz gözükürler. Ancak iyi bir dağıtım mekanizması kurulduğunda geniş kitlelere seslenebilen bir araç olarak kullanılırlar(45). Filmler ve video bantları yaygın olarak dökümanter, eğitsel, kültürel, belgesel ve tanıtım programları olarak hazırlanırlar. Bu araçlar, hedef kitleler arasın-

---

(44) Age, s.33.

(45) KADIBEŞEGİL, s.111.

da seçim yapabilme ve doğrudan ulaşabilme kolaylığı sağladıklarından oldukça önemli araçlardır.

#### 4.2.3. Organizasyon Faaliyetleri ile İmaj Yaratmaya Yönelik Araçlar

Halkla ilişkilerin uygulamada en fazla görüldüğü biçim organizasyon faaliyetleridir. Yemek, kokteyl gibi küçük olarak nitelendirilebilecek faaliyetlerden başlayıp, seminer, sempozyum, festival, kongre, uluslararası düzeyde organizasyonlara kadar ulaşan faaliyetler halkla ilişkiler programları beraberinde geliştirirler(46). Bu gruptaki araçları iki bölümde ele alınırlar:

i. Organizasyon faaliyetleri ile imaj yaratmaya yönelik araçlar:

Bu gruptaki araçların en yaygın kullanılanları, toplantılar(seminer, konferans, karşılıklı tartışma, açık oturum, panel, sempozyum), sergiler, fuarlar, festivaller, konserler, yarışmalar, moral günleri ve çeşitli törenlerdir.

---

(46) KADIBEŞEGİL, s.112.

## ii. İyilik sever yatırımlar:

Hem toplumsal bir hizmetin gerçekleştirilmesini hemde kuruluşun adının duyurulmasını amaçlayan bu gruptaki araçlara, okul yaptırılması, burslar verilmesi, tarihi eserlerin onarılması, hayır kuruluşlarına yardım edilmesi, doğal afet, yangın vb. durumlarda kuruluşun maddi yardımında bulunması veya yeniden yapma gibi bazı sorumlulukları yüklenmesi gibi araçlar örnek olarak verilebilir.

Organizasyon faaliyetleri ile imaj yaratmaya yönelik araçlar iyi kullanıldıklarında ve iyi organize edildiklerinde geniş kitlelere seslenebilen ve kalıcı etki yaratan araçlardır.

Sınıflandırarak saymaya çalıştığımız bu araçların sayısı kuşkusuz ki bu kadarla sınıflandırılmaz. Çeşitli araçların farklı zamanlarda kullanılması farklı etkileri ve farklı sonuçları doğuracaktır. Araçların, hangilerininin hangileriyle birlikte, hangi zamanda ne kadar süreler için kullanılacağı kampanyanın amacına ve halkla ilişkiler görevlisinin uzmanlığına, tecrübesine ve yeteneğine bağlıdır.

## İKİNCİ BÖLÜM

### ANAKENT BELEDİYESİ VE ANAKENT BELEDİYESİNDE HALKLA İLİŞKİLERİN ÖNEMİ

#### 1. BELEDİYE

##### 1.1. Belediyenin Tanımı

Bir hizmet birimi olan belediyenin, tanımının daha iyi anlaşılabilmesi için idari yapıdaki yerinin bilinmesi gerekir. Merkezîyetçiliğin hakim olduğu Türkiye'nin İdari Yapısı, merkez, merkeze bağlı kuruluşlar, bunların taşra örgütleri ve mahalli idarelerden oluşmaktadır. Mahalli İdareler Anayasasının 127. maddesinde şu şekilde tanımlanmaktadır(47):

"İl, belediye ve köy halkının müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları gene kanunda gösterilen, seçmen tarafından seçilerek oluş-

---

(47) T.C. Anayasası 1982 (İstanbul:Kayı Yayıncılık, 1982), s.86.

turulan kamu tüzel kişileridir."

Türkiye'nin idari yapısında mahalli idareler:

- . İl Özel İdareleri,
- . Belediyeler,
- . Köyler,

olmak üzere üçlü biçimde sınıflandırılmışlardır(48).

Görüldüğü gibi belediyeler, Türkiye'nin idari yapısında mahalli idareler olarak adlandırılan, yerinden yönetim ilkesinin coğrafi alan itibariyle uygulanması sonucu ortaya çıkan yönetim şeklinin bir parçasıdır(49). Belediye ilgili kanunda şu şekilde tanımlanmaktadır(50):

"Belediye: Beldenin ve belde sakinlerinin mahalli mahiyette müşterek ve medeni ihtiyaç-

---

(48)Şeref GÖZÜBÜYÜK, Türkiye'nin İdari Yapısı (Eskişehir: Anadolu Üni. Açıköğretim Fak. Yayını,1984),s.86.

(49) Age, s.86.

(50) 1580 sayılı Belediye Kanunu, Resmi Gazete, 14. Nisan, 1930, Madde 1.

larını tanzim ve tesviye ile mükellef hükmi bir şahsiyettir."

## 1.2. Belediyenin Görevleri

Belediyelerin, tanımlarına ve kuruluş amaçlarına bağlı olarak gerçekleştirmek zorunda oldukları görevleri vardır. Belediyeler, beldenin ve belde sakinlerinin esenlik ve refahını sağlamak ve düzenin bozulmasını önlemek amacıyla gerçekleştirdikleri bu görevleri belediye kanunundan ve daha sonra çıkan kanun, ve yönetmeliklerden alırlar(51).

Belediyelerin ilgili kanunun 15. maddesinde 76 kalem halinde belirlenen ve daha sonra diğer bazı yasalarla bunlara eklenen görevleri şu şekilde sınıflandırılabilir(52):

- i. Bayındırlık Hizmetleri
- ii. Ekonomik Hizmetler
- iii. Sağlık Hizmetleri

---

(51) Halil NADAROĞLU, Mahalli İdareler (İstanbul: İstanbul İ.T.İ.A. Ekonomi Fak. Yayını, 1982), s.322.

(52) Beyhan ATAÇ vd., Belediye Bütçeleri (Eskişehir: Eskişehir İ.T.İ.A. Yayını, 1977), s.4.

- iv. Kùltür ve Turizm Hizmetleri
- v. Tarım ve Veterinerlik Hizmetleri
- vi. Ulaştırma Hizmetleri
- vii. Esenlik Hizmetleri
- viii. Mahalli Hizmetler(53)

## 2. ANAKENT BELEDİYESİ

### 2.1. Anakent Belediyesi Uygulamasına Geçiş

Bir mahalli idare (yerinden yönetim) birimi olan belediyelerimiz halen 1930 yılında yürürlüğe konulan 1580 sayılı Belediye Kanunu ile yönetilmektedir. Sayıları 1750'yi geçen belediyelerimizin nüfusu birkaç bin olanıda, birkaç milyon olanıda bu yasa ile yönetilmektedir.

Nüfus artışının ve köylerden kentlere göçlerin oldukça fazla olduğu ÷lkemizde kent nüfusları giderek artmıştır. Kentsel nüfusun payı 1960'ta % 45,3'e, 1975'te % 58,5'e, 1980'de ise % 63,3'e yükselmiştir. Son yirmi yıl içinde kentsel nüfus artışının % 41,5'i beş bü-

---

(53) Belediyelerin görevleri hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Belediye Kanunu Md. 15.

yük kentte, İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa ve Adana'da gerçekleşmiştir(54). Bu kentlerdeki nüfus artışı, özellikle İstanbul, Ankara ve İzmir'de kent merkezi ile birlikte ondan daha fazla çevrelerinde gerçekleşmiştir.

Bu gelişmelerin sonucu olarak bu kentlerde ana-kentleşme(metropol alanların ortaya çıkma) eğilimleri hızlanmıştır. Şehir merkezleri çevresinde merkezden kopuk, merkez ile bütünleşmemiş çevresel yerleşim merkezleri oluşmuş; bunlarla merkez arasındaki ekonomik, siyasal ve yönetsel ilişkiler her geçen gün daha da karmaşıklaşmıştır.

Ekonomik ve toplumsal ilişkileri yönünden birbirlerinden ayrılamayan merkez ve çevre yerleşim birimlerinde kamusal kent hizmetlerinin ayrı ayrı belediyelerce yurttaşlara sunulması, hizmetlerin bölünmezliği ilkesine ters düşmekte, savurganlığa yol açmaktadır. Bunun yanısıra küçük belediyelerde halkın yoğun ihtiyaçlarını karşılamada oldukça zorlanmakta, birçok konuda

---

(54) Ruşen KELEŞ ve Fehmi YAVUZ, Yerel Yönetimler (Ankara: Turhan Kitabevi Yayını, 1983), s.260.

yetersiz kalmaktadırlar(55).

Ülkemizde, hizmetleri karşılamada zorluk çeken büyük kentlerimizin yönetimin yasal olarak düzenlenmesi çalışmaları 1960'lı yıllarda başlamış 1980'li yıllarda hız kazanmıştır. 1982 Anayasasının 127. maddesindeki "anakent alanlarında özel yönetim biçimlerinin oluşturulabileceği" hükmü anakentleşme çalışmalarının uygulamaya geçmesini sağlamıştır.

Milli Güvenlik Konseyi'nin (11.Aralık.1980 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan) 34 sayılı kararı ile, hızlı nüfus artışı ve köyden kente göçün sonucunda büyük kentlerin yakınlarında kurulan, su kanalizasyon ve ulaştırma gibi hizmetlerin halka yeterli biçimde götürülememesine neden olan belediyelerin ana belediyelere bağlanmasına olanak sağlanmıştır. Karar sonrasında, 23 ilimizde 140 belediye ve 127 köy, il ve ilçe belediyelerine bağlanmıştır. Bir çok köyün ve mahallenin diğer köylere ve mahallelere bağlanması ve uzaklık kavramlarının gözetilmemesi sonucunda uygulamada ortaya çeşitli aksak-

---

(55) Age, s.268.

lıklar çıkmış, uygulama amacından uzaklaşmıştır(56)

Milli Güvenlik Konseyi'nce 34 sayılı kararın uygulanmasında ortaya çıkan aksaklıklar ve yeni düzenlemede gözetilen ilkelerin yetersizliği üzerine, (8.12.1981 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan) Büyük Şehirlerin Yakın Çevrelerindeki Yerleşim Yerlerinin Ana Belediyelere Bağlanmasına ilişkin 2561 sayılı yasa çıkartılarak yürürlüğe konulmuştur.

## 2.2. Anakent Belediyesinin Tanımı

Köyden kente göçün ve hızlı nüfus artışının sonucunda nüfusları giderek artan ve büyüyen bazı kentlerde, kent, köy ve kasaba arasındaki ayrımların giderek kaybolması anakent(metropol) olgusunu ortaya çıkartmıştır. Anakent, kent merkezi ile birlikte civar köy ve kasabalarında bulunduğu bağlı yerleşim merkezlerinden oluşan coğrafi bir bölgeyi ifade etmektedir. Anakent, bir yönetim düzeni, bir toplumsal Organizma,

---

(56) Osman MERİÇ, "Bazı Yerleşim Yerlerinin Büyük Kent Belediyelerine Bağlanması Konusunda Amaca Aykırı Uygulama," İller ve Belediyeler Dergisi, (Ankara: Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayını, sayı: 429-430, 1981), s. 523.

bir ekonomik birim olarak düşünülebilir(57).

Anakent kavramının çok farklı amaçlara hitap eden bir tanımını yapmak oldukça güçtür. Anakent Belediyesi ise 2561 sayılı yasanın 1. maddesinden hareketle şu şekilde tanımlanabilir:

"Anakent Belediyesi: Anakentlerde, enerji, içme ve kullanma suyu, kanalizasyon, ulaşım, toplu taşıma ve imar gibi temel belediye hizmetlerinin, birbirleriyle uyumlu ve bütünleştirici bir plânlama içinde yeterli ölçüde ve verimli bir biçimde yerine getirilmesini sağlamak amacıyla kurulan ve tüzel kişiliği olan bir yerel yönetim birimidir."

Anakent belediyesi, anakent belediyesi ve bağlı ilçe belediyelerinden oluşur. Hem anakent belediyesinin hem de ilçe belediyelerin yönetimleri, seçim ile göreve gelirler. İlçe belediyelerinin başkanları aynı

---

(57) Ali Erkan EKE, Anakent Yönetimi ve Yönetimlerarası İlişkiler (Ankara: Ankara Üni. Siyasal Bilgiler Fak. Yayını, 1982), s.7.

zamanda anakent belediye meclisinin de üyesidirler.

### 2.3. Anakent Belediyesinin Görevleri

Anakent belediyelerinin görevleri esas itibariyle ilçe belediyelerinin yerine getiremeyecekleri görevlerle, ilçe belediyelerinde yürütülen hizmetler arasında koordinasyonu sağlama görevidir. Anakent belediyelerinin görevleri şunlardır(58):

- i. Anakent yatırım plânlarını ve programlarını yapmak,
- ii. Anakent nazım imar plânlarını yapmak ve uygulamak, ilçe belediyelerinin nazım plâna uygun olarak hazırlayacakları tatabikat imar plânlarını onaylamak ve uygulanmasını denetlemek,
- iii. Anakent, su, kanalizasyon ve toplu taşıma hizmetlerini yürütmek,
- iv. Mezarlık alanlarını saptamak ve işletmek,
- v. İlçe belediyeleri arasındaki ihtilaflarda belediye hizmetlerinin koordinasyonunu

---

(58) GÖZÜBÜYÜK, s.93.

sağlamaktır.

#### 2.4. Anakent Belediyesinin Görevleri ve Faaliyetleri Gereği İlişkide Olduğu Gruplar

Belediye Kanununun 13. maddesinde yer alan "belde sakinlerinin belediye işlerinde, reye, intihaba (seçmeye), belediye idaresine iştirake ve devamlı yardımlardan istifadeye hakları vardır", hükmüyle belediye örgütü ile belde'de yaşayanlar arasında hizmetten yararlanma ilişkisi doğmaktadır. Kuruluş amaçları, beldenin ve belde sakinlerinin ortak ihtiyaçlarını karşılamak olan belediyeler, bu ihtiyaçları karşılamaya yönelik faaliyetlerini gerçekleştirirken heran belde halkı ile ilişki içindedirler. Belde halkı da anılan maddeden doğan hakları nedeniyle belediyeden hizmet talep ederler. O halde, anakent belediyesinin faaliyetleri gereği ilişkide olduğu en önemli grup, daha doğru bir deyişle ana grup "belde halkı" dır, denilebilir.

Ana grup olarak nitelendirilen belde halkı kendi içinde kendisi kadar önem taşıyan alt grupları da içermektedir. Ana grubu oluşturan bireyler çeşitli özelliklerinden dolayı aynı zamanda alt grupları da oluşturmaktadırlar. Örneğin: bir semtin sakinleri, bir bölgedeki işyeri sahipleri, bir bölgedeki semtin sakinleri, bir

daldaki işgörenler, meslek ve çıkar birlikleri, sosyal amaçlı birlikler, yerel basın organları... gibi sayıları daha da arttırılabilecek gruplar, ana grubun alt gruplarıdır.

Anakent belediyesi, belde halkı ve onun alt gruplarının yanı sıra, hükümet, ulusal basım ve yayım organları ve diğer belediyeler gibi gruplarla da ilişkide olmak durumundadır.

Görüldüğü gibi anakent belediyesi faaliyetleri gereği öncelikle belde halkı, onun alt grupları ve belde dışındaki gruplarla ilişki içinde olmak durumundadır.

Bu gruplar şu şekilde gösterilebilir:

- I. Belde Halkı
- II. Belediye Örgütü
  - a. Anakent Belediyesi Çalışanları
  - b. Bağlı Belediyeler
  - c. Bağlı Belediyelerin Çalışanları
- III. Yerel Gruplar
  - a. Basım Organları
  - b. Meslek ve Çıkar Birlikleri
  - c. Sosyal Amaçlı Birlikler
  - d. Çevre Belediyeler

#### IV. Ulusal Gruplar

- a. Kamu Kuruluşları
- b. Belediye Birlikleri
- c. Üniversiteler, Bilim Kuruluşları
- d. Ulusal Basım ve Yayım Organları
- e. Hükümet

### 3. ANAKENT BELEDİYELERİNDE HALKLA İLİŞKİLERİN ÖNEMİ

Halkla İlişkiler, mal ve hizmet üreten bütün kuruluşlarda olduğu gibi bütün belediyelerde de ve anakent belediyelerinde de önemli bir yönetim fonksiyonudur. Bu önem birbirini tamamlayan üç başlık altında incelenebilir:

#### 3.1. Yasalar Açısından

Bir mahalli idari birimi olan belediyeler ile halkı arasında belediye kanununun;

. Hemşerilik Hukuku(59):

"Her Türk, nüfus kütüğüne yerli olarak yazıl-

---

(59) Belediye Kanunu Md. 13.

dığı beldenin hemşerisidir. Hemşerilerin belediye işlerinde reye, intihaba, belediye idaresine iştirake ve belde idaresinin devamlı yardımlarından istifadeye hakları vardır."

. Belde Sınırı Dahilindeki Şahısların Vazifeleri(60):

"Belde sınırları içinde oturan, bulunan, ilişkisi olan her şahıs belediyenin kanununa, nizam ve talimatına müstenit emirlerini, hükümlerini tutmak, yapmak, resim ve harç, ücret ve aidatlarını vermekle mükelleftir."

hükümleriyle iki yönlü bir ilişki kurulmaktadır. Belde sakinleri, belediyeden bazı hizmetleri beklemekle birlikte aynı zamanda bazı görevleri ve yükümlülükleri de yerine getirmek durumundadırlar. Belde sakinleri, belediyeye karşı bazı yükümlülükleri yerine getirebildikleri sürece belediyelerden kendilerine yönelik hizmetleri beklemek ve yararlanmak hakkına sahip olacaklardır.

### 3.2. Belediyelerin Konumu Açısından

Belediyeler ve anakent belediyeleri, organları

---

(60) Belediye Kanunu Md. 14.

halk tarafından seçildiğinden ve halk ile en fazla karşı - karşıya gelen kurumlar olduklarından özel bir konuma sahiptirler. Bu konumları nedeniyle belediyeler(61):

- . Kamuoyunun, çalışmaları hakkında tutarlı ve sağlam bilgiler edinmesi için faaliyetleri hakkında düzenli bilgiler vermek durumundadırlar.
- . Organları halk tarafından seçilen birimler olduklarından, halka hesap verilmesi ve halka demokratik denetim olanağının sağlanması için çalışmaları hakkında bilgiler vermek durumundadırlar.
- . Başarılı faaliyetleri ancak toplumun ilgisi ve katkısı ile gerçekleştirebileceklerinden halk ile bilgi alış-verişinde bulunmalıdırlar.
- . Halk ile yakın ilişkilerinden dolayı faaliyetlerinde olumsuz yönetsel çalışmaları tekrarladıklarında halk tarafından merkezi yönetimden

---

(61) Selçuk YALÇINDAĞ, "Mahalli İdarelerde Halkla İlişkiler," içinde: Fermani MAVİŞ(der.), Halkla İlişkiler (Eskişehir: Anadolu Üni. AÖF Yayını, 1986), s.230-231.

çok daha fazla eleştirilmekte ve olumsuz etkiler yaratmaktadırlar.

- . Toplumun günlük yaşantısına yönelik hizmetler sunduklarından görevleri olmayan bazı konularda da sorumlu tutulmaktadırlar.

### 3.3. Faaliyetlerinin Başarısı Açısından

Belediyeler ve anakent belediyeleri faaliyetlerini başarılı bir şekilde yürütebilmek için:

- i. Belde halkının ve kamu gruplarının desteğini sağlamak,
- ii. Belde halkının ve kamu gruplarının belirtilen görevlerini düzenli bir şekilde yerine getirmelerini sağlamak,

durumundadırlar. Anakent belediyeleri ve diğer belediyeler bunu gerçekleştirmek amacıyla(62):

1. Kurum politikaları ve günlük faaliyetleri hakkında bilgi vermeli,

---

(62) Nuri TORTOP, Halkla İlişkiler (Ankara: İlk-San Matbaası Ltd. Şti. Yayını, 1986), s.153.

2. Kurum tarafından kesin kararlar alınmadan önce önemli projeler hakkında belde sakinlerinin görüşlerini almalı ve/veya görüşlerini belirtme fırsatı vermeli,
3. Kurumun, işleyişi, görevleri ile kendi hakları ve sorumlulukları konusunda belde sakinlerini aydınlatmalıdır.

Anakent belediyeleri ve diğer belediyeler, yasaların getirdiği, belediyelerin konumları gereği ve faaliyetlerinin başarısı gereği öncelikle belde halkı olmak üzere geniş kitlelerle yoğun ilişkiler içindedirler. Anakent belediyeleri, bu ilişkiler çerçevesinde bağlı belediyelerin ve belde dışındaki grupların desteğini sağlamak zorundadırlar.

Halka en yakın kuruluşlar olan anakent belediyeleri ve diğer belediyeler, çeşitli hizmetleri sunabilmek ve bunun karşılığında ücret, bedel, katılım gibi bazı şeyleri talep etmek durumundadırlar. Çok yönlülük gösteren bu ilişkilerin düzenlenebilmesi için plânlı halkla ilişkiler faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi kaçınılmazdır. Anakent belediyeleri (ve diğer belediyeler) faaliyetlerinin başarısı için etkin ve bilinçli halkla ilişkiler faaliyetlerini gerçekleştirmek, iletişim kanalla-

rını en iyi şekilde kullanmak, bağı organlarının halk-  
la ilişkiler faaliyetlerini kontrol ve koordine etmek  
zorundadırlar.

#### 4. İSTANBUL ANAKENT BELEDİYESİNİN HALKLA İLİŞKİLER FAALİYETLERİ AÇISINDAN ÖNEMİ

Büyük şehirlerin yakın çevrelerindeki yerleşim yerlerinin ana belediyelere bağlanması çalışmalarının yasalaşmasıyla kurulan İstanbul Anakent Belediyesi gözlenen bazı özelliklerinden dolayı teze konu olarak seçilmiştir. Bu özellikler:

##### 4.1. İstanbul'un Özellikleri Açısından

İstanbul, çok sayıda ilçesi, iş hacmi ve 6.000.000 nüfusu ile Türkiye'nin en büyük şehridir. Bu kadar çok nüfusunun birlikte yaşamak zorunda olduğu İstanbul'da, köyden kente göçün sonucunda nüfus giderek artmakta şehir her geçen gün daha da kalabalıklaşmaktadır. Bu yoğun nüfusun, ulaşım, su, temizlik, kanalizasyon, konut gibi sorunları giderek çözülemez duruma gelmekte ve sorunların boyutu giderek büyümektedir.

##### 4.2. Anakent Belediyesinin Faaliyetleri Açısından

Anakent belediyesi uygulamasına İstanbul, Ankara ve İzmir'de birlikte geçilmiş olmakla birlikte İstanbul Anakent Belediyesi göreve başladıktan sonra diğer belediyelerden farklılaşmaya başlamıştır. İstanbul'un köklü sorunlarına getirilmeye çalışılan köklü çözümler ve bun-

lara yönelik projeler kısa zamanda ilgili bütün çevreleri ilgilendirir duruma gelmiştir. Anakent Belediyesi'nin hazırladığı çözüm önerileri, önerilerin projelendirilmesi, projelerin kapsamı ve projelerin uygulanması kısa sürelerde gerçekleştirilmeye başlanmıştır. 50. yıllarını geride bırakan birçok belediyeler adlarını, amaçlarını ve faaliyetlerini kendi belde sakinlerine bile duyuramaz, ilgilerini ve katılımlarını sağlayamazken İstanbul Anakent Belediyesi'nin faaliyetleri ve gerçekleştirmeye başladığı projeleri nedeniyle başta İstanbul olmak üzere çok geniş bir çevrenin ilgisini çektiği gözlenmektedir.

#### 4.3. Basın ve Yayın Organlarındaki Yeri Açısından

İstanbul Anakent Belediyesi göreve geldikten sonra başta Başkan Bedrettin DALAN olmak üzere İstanbul Anakent Belediyesi'nin basın ve yayın organlarında daha fazla yer aldığı gözlenmektedir. Basın, kamuoyu ve çeşitli gruplar, İstanbul'un sorunlarını, sorunlara getirilen çözümleri, Bedrettin DALAN'ı ve İstanbul Anakent Belediyesi'nin faaliyetlerini ve tartışır olmuştur. Başkanın ve anakent belediyesinin kitle iletişim araçlarında giderek daha fazla yer alması hemen hemen tüm Türkiye'yi İstanbul'un (Boğaz'ın yeniden düzenlenmesi, Haliç'in temizlenmesi, ulaşım sorununun çözümlenmesi... gibi) sorunla-

rıyla ilgilenir duruma getirmiştir.

İstanbul Anakent Belediyesi çeşitli gruplarla ilişkiye girerken ve bu grupları faaliyetleriyle ilgilenir duruma getirirken kitle iletişim araçlarının gerek seçiminde, gerek kullanımında gerekse bu araçlarla gönderilecek mesajların belirlenmesinde ne denli bilinçli davranmıştır? Sorun, İstanbul Anakent Belediyesi'nde halkla ilişkiler bir bilimsel olgu olarak ne düzeyde bilinmektedir?

Anakent belediyesi kamuoyunun ilgisini çeken faaliyetlerinin gerçekleşmesinde, kurum içi halkla ilişkiler birimi mi etkin olmakta, kurum yöneticileri mi bu faaliyetleri başarı ile gerçekleştirmekte veya bu iki olasılığın dışında İstanbul Anakent Belediyesi Halkla İlişkiler faaliyetlerinde kurum dışı bir halkla ilişkiler şirketinden mi yararlanmaktadır.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### İSTANBUL ANAKENT BELEDİYESİ HALKLA İLİŞKİLER FAALİYETLERİ

Çalışmanın bu bölümünde İstanbul Anakent Belediyesi'nin halkla ilişkiler faaliyetleri çalışmanın birinci bölümünde ortaya konulan "Halkla İlişkiler Modeli" açısından ele alınarak değerlendirilmiştir.

Bilgilerin derlenmesinde öncelikle "yüz-yüze görüşme yöntemi kullanılmış, İstanbul Anakent Belediyesi'ne ve halkla ilişkiler faaliyetlerine ilişkin bilgiler anakent belediyesi yetkililerinden alınmıştır. Verilen bilgiler ile gerçekleştirilen uygulamalar arasındaki ilişkinin ortaya konulmasında ise "katılımlı gözlem" yöntemi kullanılmış, başta İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN olmak üzere ilgili birimlerin yöneticileri ile birlikte olunmuş, bu birimlerin faaliyetlerine katılarak gözlemler yapılmıştır.

İstanbul Anakent Belediyesi halkla ilişkiler faaliyetlerinin incelendiği bu çalışmada çalışmanın konusu ve bilgilerin derlenmesi Mart 1984-Mart 1987

tarihleri arasındaki üç yıllık süre ile sınırlandırılmıştır. Bu dönemdeki faaliyetlere ilişkin bilgilerin derlenmesinde "yüz-yüze görüşme" ve "katılımlı gözlem" yöntemleriyle birlikte çalışmanın gereği olarak İstanbul Anakent Belediyesi ile ilgili basın taraması yapılmış, ilgili basın mensupları ile görüşülmüştür.

## 1. İSTANBUL ANAKENT BELEDİYESİ

### 1.1. İstanbul Anakent Belediyesinin Kısa Tarihçesi

Ülkemiz tarihinde ayrı bir yeri olan İstanbul kenti, mahalli idarelerimizin ve belediyelerimizin tarihinde de ayrı bir yere sahiptir. İstanbul ile onun dışındaki belediyeler ayrı ayrı zamanlarda kurulmuştur. Bu ayrılığın yanı sıra, İstanbul Belediyesi ile diğer belediyelerin bağlı oldukları mevzuatlarda da farklılıklar bulunmaktadır(63).

İstanbul, Tanzimat dönemi öncesinde islami esaslara göre yönetilmekteydi. Dört "kadı"lığa bölünmüş olan kent, İstanbul, Eyüp, Galata ve Üsküdar kadılıklarınca yönetilmekteydi. Kırım savaşından sonra bütün

---

(63) NADAROĞLU, s.316.

müttefik kuvvetlerin merkezi haline gelen İstanbul'un birçok problemi ortaya çıkmıştır. Belediye hizmetlerinin yok denilecek kadar az olması, sağlık koşullarının ve kent içi ulaşımın düzensiz ve yetersiz oluşu huzurun bozulmasına yol açmıştır. Bu nedenlerden dolayı 1855'te Fransız Komün İdaresi esas alınarak ilk Türk belediyesi ve mahalli idare (yerel yönetim) birimi olan "İstanbul Şehremaneti İdaresi" kurulmuştur. Belediye, hükümetçe atanan bir "Şehremini" tarafından yönetilmekteydi ve 12 kişiden oluşan şehir meclisi sayılabilecek bir kurulu da bünyesinde bulundurmaktaydı(64).

Belediye idaresi konusunda bilgi ve tecrübe sahibi olmayan kişilerden oluşan Şehremaneti başarılı olamayınca 9 Mayıs 1855'te, kurulacak belediye yönetimi hakkında öneride bulunmak ve bir tasarı hazırlamak üzere "İntizamı Şehir Komisyonu" kurulmuştur. Komisyon "Nizamname-ı Umumî" yi hazırlayarak Babıâli'ye sunmuştur. Padişah tarafından da onaylanan bu yönetmelikte, İstanbul'un kanalizasyon ve su yolunun yapılması, sokakların genişletilmesi hizmetlerinin yapılmasının sağlanması, bunun için de İstanbul'un on dört daireye ayrılması

---

(64) A.g.e., s.316; KELEŞ ve YAVUZ, s.40.

ve her birinde ayrı belediye idaresinin kurulması öngörülmekteydi. Ancak, bunların hepsinin aynı anda kurulması mümkün görülmediğinden öncelikle Beyoğlu ve Galata (pilot bölge seçilerek) semtlerinde 1858 yılında "Altıncı Daire-i Belediye" adı altında fiilen ilk belediye kurulmuştur(65).

Daha sonra 1869 yılında çıkartılan "Dersaadet İdare-i Belediye Nizamnamesi" ile belediye örgütü, Beyoğlu ve Galata dışında tüm İstanbul'a yaygınlaştırılmış, "İstanbul Şehreminliği" örgütü kurulmuştur. Çeşitli semtlerin belediye hizmetlerinden sorumlu on dört dairenin halk tarafından seçilen üyeleri ve devletçe atanan Şehremini, İstanbul Şehreminliği'nde üst yönetim organları olarak çalışmışlardır(66).

1876 yılında çıkarılan "Teşkilatı Esasiye Kanunu" (Anayasa), yerel meclislerin seçimle oluşması esasını benimsemiş olmasına karşın, 1877'de çıkartılan "Dersaadet Belediye Yasası" eski belediye örgütünü olduğu gibi korumuştur. Bu yasa ile farklı olarak İstanbul'daki

---

(65) NADAROĞLU, s.316.

(66) KELEŞ ve YAVUZ, s.41.

on dört olan belediye dairesi sayısı yirmiye çıkartılmıştır(67 ).

Taşrada da belediye örgütü kurulmasını öngören 1298 tarihli "Vilayen Belediye Kanunu" ile İstanbul dışındaki her kent ve kasabada bir belediye örgütü kurulması esası benimsenmiştir. Bu kanundan sonra 1930 yılında yürürlüğe giren 1580 sayılı "Belediye Kanunu" günümüze kadar işlerliğini sürdürmüştür(68).

Büyüklüğü ve nüfus yoğunluğu nedeniyle Türkiye'nin en büyük şehri olan İstanbul kentinin yönetimi özel yasalarla düzenlenmeye çalışılmış ancak, köklü bir değişiklik yapılamadan 1580 sayılı Belediye Kanunu ile 1980'li yıllara kadar gelinmiştir. 1981 yılında Milli Güvenlik Konseyi'nin önceki bölümlerde anılan 34 sayılı kararı ile metropol yönetimine ilk adım atılmış, İstanbul'daki 31 adet belediye anakent belediyesine bağlanmıştır. Her biri birer şube müdürlüğü haline getirilen belediyeler 2561 sayılı yasadan sonra tekrar düzenlemeye tabi tutulmuşlardır.

---

( 67) NADAROĞLU, s.321.

(68) A.g.e., s.322.

## 1.2. İstanbul Anakent Belediyesinin Bugünkü Durumu

1980 yılını izleyen yıllarda yapılan yasal düzenlemelerle belediye yönetiminde, 27.6.1984 tarihinde 3030 sayılı yasa ile İstanbul, Ankara ve İzmir'de anakent (metropol) uygulamasına geçilmiştir. 1984 yılında yerel seçimlerle işbaşına gelen İstanbul Anakent Belediyesi, İstanbul'un en üst yerel idare organıdır.

İstanbul Anakent Belediyesi, 5.712 km<sup>2</sup> yüzölçümü, 5.842.985 (20.12.1985 sayımı sonucu) kişi olan nüfusu, 555 mahallesi ve bu mahallelerdeki 1.500.000 konutta yaşayan belde halkına belediye hizmetlerini kendisi ve kendisi ile birlikte, bağlı;

- . Adalar Belediyesi
- . Bakırköy Belediyesi
- . Beşiktaş Belediyesi
- . Beykoz Belediyesi
- . Beyoğlu Belediyesi
- . Eminönü Belediyesi
- . Eyüp Belediyesi
- . Fatih Belediyesi
- . Gaziosmanpaşa Belediyesi
- . Kadıköy Belediyesi
- . Kartal Belediyesi

- . Sarıyer Belediyesi
- . Şişli Belediyesi
- . Üsküdar Belediyesi
- . Zeytinburnu Belediyesi,

ile sunmaya çalışmaktadır.

İlçe belediyeleri, ilçe halkını doğrudan ilgilendiren ve hergün gerçekleştirilmesi gereken hizmetleri yapma görevine ve yetkisine sahiptir. Bunların dışında kalan ve İstanbul'un genelini ilgilendiren hizmetlerde anakent belediyesi yetkilidir ve ilçe belediyeleri anakent belediyesine bağlıdır.

## 2. İSTANBUL ANAKENT BELEDİYESİ HALKLA İLİŞKİLER FAALİYETLERİ

### 2.1. İstanbul Anakent Belediyesi Faaliyetlerinde Halkla İlişkilerin Yeri

İstanbul kenti Türkiye ticaret potansiyelinin % 50'den fazlasını kapsar. Ülkenin tüm elektrik tüketiminin % 20'sini, sanayide kullanılan elektiriğin % 61'-ini İstanbul tüketir. Yılda yaklaşık 6,5 milyon araç kıyı değiştirir ve toplu taşıma ile 130.000.000 insan

taşınır(69). Bu yoğunluğun getirdiği hizmet artışı metropoliten gelişmenin sonucunda hizmetlerin ve sorunların altından kalkılamaz olmuştur. İstanbul kentinin, toplu taşıma ve ulaşım, temizlik, su, kanalizasyon ve altyapı, şehirleşme ve trafik sorunları her zaman varolmuştur. Bu sorunlar, sorunların boyutlarının her geçen gün artması buna karşın belediye örgütünün geliştirilememesi ve gelirlerinin arttırılamaması sonucu çözümlenememiştir(70).

İstanbul'un ve İstanbul belediyelerinin sorunları her geçen yıl daha da artarak ve sürekliliğini koruyarak günümüze kadar gelmiştir. Ancak, günümüzde gerek metropol yönetimine geçiş gerekse aynı yıllarda belediye gelirlerinde yapılan düzenlemelerle(71) hizmetlerin iyileştirilmesi ve belediyelerin güçlendirilmeleri yolunda önemli adımlar atılmıştır.

---

(69) Vefa POYRAZ, "İstanbul'un Bugünkü Durumu", içinde: Cumhuriyetin 50. Yılında İstanbul'un İdari Sorunları Semineri, (İstanbul: İstanbul Üni. Hukuk Fak. Yayını, 1973), s.10.

(70) Fahri ATABEY, "İstanbul Belediyesi'nin Bugünkü Durumu", içinde: Cumhuriyetin 50. Yılında İstanbul'un İdari Sorunları Semineri, (İstanbul: İstanbul Üni. Hukuk Fak. Yayını, 1973), s.74-79).

(71) Belediye gelirlerinde yeni düzenlemeler hakkında ayrıntılı bilgi için bkz., KELEŞ ve YAVUZ, s.193-204.

İstanbul Anakent Belediyesi göreve geldiğinde, İstanbul'un tarihi ile birlikte gelen ve bugün çok büyük boyutlara ulaşmış olan bazı sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. Bu sorunları ve gerçekleştirilmesi gereken hizmetleri ana hatlarıyla şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Çevre temizliği ve kentleşme
- İçme ve kullanma suyu
- Sokakların temizliği
- Cadde ve sokakların aydınlatılması
- Ağaçlandırma ve yeşillendirme
- Parklar, bahçeler ve yeşil alanların düzenlenmesi
- Tanzim satışlar
- Yol yapımı ve onarımı
- Sosyal ve kültürel hizmetler
- Spor tesisleri
- Tarihi eserlerin korunması ve restorasyonu
- Sağlık hizmetleri
- Belediye personelinin tutumu
- Fiyat kontrolleri
- Kalite kontrolleri
- Kanalizasyon
- Trafik

İstanbul Anakent Belediyesi'nce bu sorunların ve sunulması gereken hizmetlerin arasında en önemlileri olarak belirlenen, halkı en fazla rahatsız eden ve çözüm çalışmalarına hemen başlanması kararlaştırılan faaliyetler ise şu şekilde sıralanabilir:

- . Haliç'in temizlenmesi,
- . Toplu taşımacılık ve ulaşım,
- . Temizlik ve çöplerin toplanması,
- . Yol yapımı ve onarımı,
- . Su (içme ve kullanma),
- . Altyapı ve kanalizasyon,
- . Trafik.

Bu hizmetlerin sunulması ve sorunların çözümlenmesi için yürütülen faaliyetlerde halkla ilişkilere ihtiyaç fazlasıyla hissedilmiştir. Örneğin: Bu faaliyetlerden birisi olan Haliç'in Temizlenmesi projesinde Haliç'te, 600'ü fabrika, 800'ü atölye ve dükkan, 2.600'ü işyeri olmak üzere toplam 4.000 işyerinin ve 231 evin yıkılması kararlaştırılmıştır. Bu kadar fazla sayıdaki yerin istimlak edilmesi, halkla ilişkiler faaliyetlerinden yararlanmadan gerçekleştirilmesi olanaksızdır.

İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN'a göre, "Demokratik rejimlerde, belli işleri

yapabilmek, insanları zorlamakla mümkün değildir. İnsanların, yapılanın doğru olduğuna ve yapılması gerektiğine, aksi taktirde olumsuz sonuçlar doğacağına inandırılması gerekir. İşte bu noktada halkla ilişkiler önem kazanmakta halk ile iyi ilişkileri gerektirmektedir!"(72)

## 2.2. İstanbul Anakent Belediyesi Halkla İlişkiler Faaliyetlerinin Amaçları

İstanbul Anakent Belediyesi'nde halkla ilişkiler faaliyetlerinin amacı İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN'a göre: "Belediye faaliyetleri için halkın desteğini sağlamak, belediye faaliyetlerine halkın isteğine göre yön vermek, halk ile iyi ilişkilerin kurulmasını sağlamak; insanların, acıma, şefkat, koruma, korunma ve sevgi duygularına hitap edebilmek; kurum hakkında olumlu imaj yaratmaktır(73).

Anakent belediyesinde halkla ilişkiler faaliyetlerinden beklenen "kurum hakkında her şartlarda olumlu imaj yaratması" değildir. Öncelikle halka yönelik

---

(72) Bedrettin DALAN, İstanbul Anakent Belediyesi Başkanı ile yapılan "İstanbul Anakent Belediyesinin Halkla İlişkiler Faaliyetleri" konulu görüşme (İstanbul, Ocak-1987).

(73) Bedrettin DALAN, adı geçen görüşme.

faaliyetler olumlu yapılmalı, halkla ilişkilerle olumlu faaliyetler kitle iletişim araçları kullanılarak kamuoyuna aktarılmalıdır. Bütün faaliyetlerde öncelikle olumlu girişimleri ön gören bu yaklaşım İstanbul Anakent Belediyesi faaliyetlerinin temel ilkesidir( 74).

### 2.3. İstanbul Anakent Belediyesi Halkla İlişkiler Birimi

Anakent belediyesi kurulmadan önce "Neşriyat ve İstatistik Müdürlüğü"nce yürütülen halkla ilişkiler faaliyetleri daha sonraları kurulan "Basın, Yayın ve Turizm Müdürlüğü"nce yürütülmeye devam etmiştir. 1984 yılında İstanbul Anakent Belediyesinin kurulmasıyla birlikte "Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü" kurulmuştur. Halkla ilişkiler faaliyetleri halen bu birim tarafından sürdürülmektedir.

#### 2.3.1. Halkla İlişkiler Biriminin Anakent Belediyesi Organizasyonundaki Yeri

İstanbul Anakent Belediyesi halkla ilişkiler birimi olan Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü Genel Sekreter yardımcılarında birisine bağlı alt

---

(74) Bedrettin DALAN, adı geçen görüşme.

düzyer bir müdürlük olarak faaliyetlerini sürdürmektedir ve organizasyon şemasındaki yeri şekil 4 'de görüldüğü gibidir.

Anakent Belediyesine bağılı olan ilçe belediyelerinde de ;

- ★ Sarıyer Belediyesi Basın, Turizm ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü,
- ★ Eyüp Belediyesi Başkanlık Basın Danışmanı,
- ★ Beykoz Belediyesi Özel Kalem ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü,
- ★ Beyoğlu Belediyesi Basın, Halkla İlişkiler ve Protokol Müdürlüğü,
- ★ Kartal Belediyesi Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü,
- ★ Kadıköy Belediyesi Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü,
- ★ Zeytinburnu Belediyesi Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü,
- ★ Şişli Belediyesi Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü,
- ★ Adalar Belediyesi Basın ve Yayın Müdürlüğü,

araştırma Planlama  
Kordinasyon  
Daire Bşk.

TRAFİK  
ULAŞIM KORDİNASYON  
ALTYAPU KORDİNASYON

- ★ Fatih Belediyesi Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü,
- ★ Gaziosmanpaşa Belediyesi Basın-Yayın Danışmanı,
- ★ Bakırköy Belediyesi Halkla İlişkiler Müdürlüğü,
- ★ Eminönü Belediyesi Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü,
- ★ Üsküdar Belediyesi Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü,
- ★ İSKİ Halkla İlişkiler Müdürlüğü

anakent yönetimine geçiş ve ilçe belediyelerinin kurulmasıyla birlikte adı geçen halkla ilişkiler birimleri kurulmuştur. Bu birimler doğrudan ilçe belediye başkanlarına bağlı olarak yada daha alt yönetim düzeylerinde faaliyetlerini sürdürmektedirler. Anakent Belediyesi Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü'nün halkla ilişkiler faaliyetleri ile yukarıda sıralanan halkla ilişkiler birimlerinin halkla ilişkiler faaliyetleri arasında eşgüdüm olmadığı gözlenmektedir. Bunun yanısıra anakent belediyesi halkla ilişkiler birimi ile bağlı organların halkla ilişkiler birimleri arasında, bilgi alış-verişi, karşılıklı görüş bildirme, görüş alma ve ortak davranma eğilimleri yoktur.

### 2.3.2. Halkla İlişkiler Biriminin Görevleri

İstanbul Anakent Belediyesi halkla ilişkiler birimi olan Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü'nün iki önemli görevi vardır:

#### f. Vatandaşlardan,

- Şahsen yapılan,
- Telefonla yapılan,
- Yazılı yapılan,

şikayetleri, dilekleri ve başvuruları ilgili organlara iletmek ve başvuru sahiplerine cevap vermek,

- ii. Basında İstanbul Anakent Belediyesi ve faaliyetleri hakkında çıkan haberlerden anakent belediyesinin ilgili birimlerinin haberdar olmasını sağlamaktır.

Başvurular, müdürlükçe öncelik sıralarına göre ayrılırlar. Acil olanlar telefonla ilgili birimlere iletir ve ilgilenmeleri rica edilir. Acil olmayan yani uzun vadede gerçekleştirilecek faaliyetleri içeren başvurular ilgili birimlere bir yazı ile iletir ve 15 gün içinde cevaplandırılması istenir. Vatandaşa, müracaatı konusunda sözlü veya yazılı olarak cevap

verilmeye, sorunu ve/veya dileği hakkındaki gelişmeler hakkında bilgi verilmeye çalışılır.

Nüfusun oldukça yoğun olduğu İstanbul'da halk genelde ilçe belediyelerini atlamakta hemen hemen bütün sorunlarında anakent belediyesine başvurumaktadırlar. Müdürlük, bu durumdaki başvuruları da kabul etmekte ve sorunların çözümü için ilgili belediyelerle yazılı veya sözlü iletişime geçmektedir.

Müdürlük, ulusal ve yerel basım organlarının yayımlarını incelemekte(günlük, gazeteler ve dergiler), bu yayımlardaki, belediye hizmetleri, şikayetler, görevliler ve ilgili olaylar konusunda çıkan bütün haberleri toplayarak başta başkan olmak üzere ilgililere birer fotokopisini iletmektedir. Basındaki haberlerden haberdar edilen birimler, gerektirdiği takdirde cevap verebilmekte ya da yanlışları düzeltebilmektedirler.

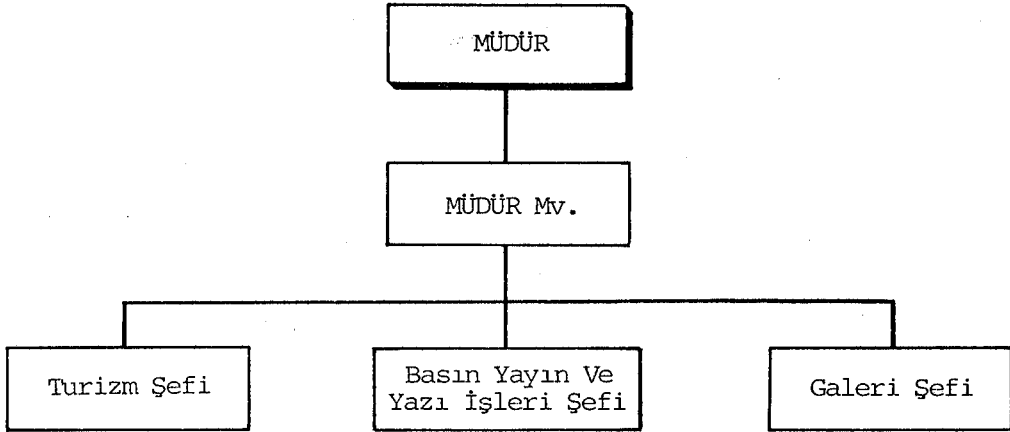
Müdürlük, her türlü başvuruyu yerine iletmek ve yayımları taramak olan iki önemli görevinin yanı sıra şu görevleri de yürütmektedir:

- Haber bültenlerini (istekler doğrultusunda) gerek görüldüğünde hazırlamak ve dağıtımını sağlamak,

- . Basın toplantısı, açılış, tören, kutlama ve temel atma gibi durumlarda basın ve yayım organlarına bilgi vermek,
- . Şehir merkezi dışındaki açılış, temel atma, tören vb. kutlamalarda basın mensuplarının olay yerine götürülmelerini ve geri getirilmelerini sağlamak,
- . Turizm ile ilgili yapılan başvurularda danışmanlık yapmak, broşür ve tanıtım kitapçıkları vermek,
- . Elektrik ve su kesilmesi, otobüs, vapur güzergahlarının değiştirilmesi ya da yeni seferlerin konulması... gibi belediye hizmetleriyle ilgili gelişmeler hakkında basın ve yayım organlarına haber vermek, halkın önlem almasını sağlamak,
- . Anakent Belediyesinin Taksim Sanat Galerisi'ndeki sergileme işlerini takip etmektir (Müdürlük, sadece galerideki sergileri takip etmek ve galerinin düzenini korumakla görevlidir. Sergiler ve sergilenecek eserler, anakent belediyesince her yıl sanat kuruluşları ve bilim kuruluşları yetkililerinden oluşturulan jüri tarafından değerlendirilerek belirlenmektedir).

### 2.3.3. Halkla İlişkiler Biriminin İç Organizasyonu

Anakent belediyesi organizasyonunda genel sekreter yardımcılarında birisine bağılı olarak çalışan Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü'nün iç organizasyonu şu şekildedir:



Şekil 5: Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü'nün İç Organizasyonu

Müdürlükte, görevlerde bir bölümlenme yapılmış olmakla birlikte bu görevleri yüklenecik personelin görevleri ve sorumlulukları net olarak belirlenmemiştir.

Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü'nde çalışan personel sayısı toplam on kişidir. Bu on kişiden sadece birimin müdürü, bir şef ve bir memur yüksek okul mezunudur. Yüksek okul mezunlarının birim müdürü dışında kalan ikisi Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu mezunudur. Diğer çalışanların birisi lise, ikisi ortaokul, kalan dördü ilkokul mezunudur. Birimin, gazetecilik ve halkla ilişkiler yüksek okulu mezunu olan iki personeli dışındaki çalışanları bugüne değin halkla ilişkiler konusunda hiçbir eğitim almamışlardır.

#### 2.4. İstanbul Anakent Belediyesi Halkla İlişkiler Faaliyetlerinin Genel Politikası

İstanbul Anakent Belediyesi'nde gerek halkla ilişkiler biriminde gerekse daha üst düzey yönetim düzeylerinde halkla ilişkiler faaliyetleri belirli politikalarla ifade edilmemiştir. Hedef kitlelerin belirlendiği, bu kitlelere yönelik faaliyetlerin belirlendiği ve sorunların çözümünde kullanılacak yöntemlerin, gözetilecek ilkelerin saptandığı politikalar oluşturulmadığından farklı birimlerde farklı uygulamalar gözlenmektedir.

İstanbul Anakent Belediyesi'nde halkla ilişkiler faaliyetleri belirli politikalarla ifade edilmemiş olmakla birlikte halkla ilişkiler faaliyetlerinde belirli temalar

ve mesajlar kullanılmaktadır. Ana tema, İstanbul Anakent Belediyesi bir hizmet birimidir, İstanbul'a ve halkına hizmet vermek, İstanbul'un sorunlarını çözebilmek için çalışmaktadır. Belediye faaliyetlerinin halka duyurulması ve halkta istenilen etkiyi yaratabilecek etkili mesajların oluşturulması gerekmektedir. Anakent Belediyesi Başkanı Bedrettin DALAN'a göre " mesajların iletilmesinde önemli öğe sloganların iyi seçilmesi, kısa, öz ve net olmasıdır". Bu amaçla belirli mesajların gönderilmesinde kullanılan sloganlar anakent belediyesi başkanınca özel olarak belirlenmiştir. Bu mesajlardan bazıları ve seçilişlerinde gözetilen ilkeler şu şekilde açıklanabilir(75):

• "İstanbul'a Hizmet İbadettir." Anakent belediyesinin göreve geldiği tarihten bugüne kadar kullanılan bu sloganın hem aşırı dinci gruplara hem de aşırı olmayan gruplara bir anlam ifade edeceği düşünülmüştür. Aşırı dinci gruplar ibadet kelimesini sevecek, aşırı olmayan gruplar ise hizmet kelimesini, hizmetin ibadet olmasını benimseyeceklerdir. Böylece çok yaygın bir kitleye kimseyi rahatsız etmeyecek ortak bir sloganla seslenilmeye çalışılmıştır.

---

(75) Bedrettin DALAN, adı geçen görüşme.

• "Çocuklar için yapılan yatırım en verimli yatırımdır." sloganı, ağırlıklı olarak çocuklara yönelik yatırımlarda, park ve bahçe düzenlemelerinde (-ki bunun için yıkımların yapılması gerekmektedir) kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Bu sloganda, Türk Milletinin en değerli varlıklarının çocukları olduğu, anne ve babaların hangi şartlarda olursa olsun önce çocuklarının yaşam şartlarını iyileştirmeye, giydirmeye, yedirmeye çalıştıkları düşüncesinden hareket edilmiştir. Bu slogan ile hem çocuklar, çocuklar aracılığı ile anne ve babalarına hem de doğrudan anne ve babalarına seslenilmeye çalışılmıştır.

• "Haliç'i gözlerimin rengi gibi yapacağım." Bu sloganda amaç, kurumu ve onun yöneticisini halkla bütünleştirmek ve halkın desteğini sağlamaktır. Haliç'in temizlenmesi çalışmalarında halkın desteği için başkanın fiziki bir özelliği kullanılmıştır. Öncelikle halkın dikkati başkanın gözlerine, sonra Haliç'e bağlı olarak da anakent belediyesine ve faaliyetlerine çekilmeye çalışılmıştır.

## 2.5. İstanbul Anakent Belediyesi Halkla İlişkiler

### Kampanyaları

İstanbul Anakent Belediyesi'nde halkla ilişkiler faaliyetleri, kampanyalar olarak düşünülmemekte, belirli dönemler ve/veya belirli faaliyetler için düzenlenmemek-

tedir. Gerçekleştirilen halkla ilişkiler faaliyetlerinde, bilgi toplama (araştırma), plânlama/programlama ve değerlendirme aşamaları yazılı olarak gerçekleştirilmemektedir. Bundan, düzenli halkla ilişkiler kampanyalarının gerçekleştirilmediği ve kampanyaların aşamaları kesinlikle içermediği sonucu çıkartılmamalıdır. Kampanyalar yazılı olmasada bazı aşamaları içermekte, bir kampanya bütünlüğü içinde görülmekle birlikte bütün kampanyalar İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN'ın beyninde gerçekleşmekte, diğer yönetim organlarına yansımamaktadır. Anakent Belediye Başkanı DALAN, zamanı geldikçe yapılmasını istediği faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için emirler vermekte, bu faaliyetlerin devamını, tekraranı ve süresini sadece kendisi bilmektedir.

İstanbul Anakent Belediyesi'nce ilişkide bulunan çeşitli kamu grupları ile iletişim kurulmakta onlara yönelik halkla ilişkiler faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

#### 2.5.1. Belde Sakinleri (Halk) ile İlişkiler

Belde sakinleri ile ilişkilerde temel amaç, çeşitli sorunları ya da istekleri nedeniyle belediyeye başvurma ihtiyacı duyan sakinlere açık kapı bırakmak, yetkili bir makama ulaşabilme olanağını sağlamaktır.

Başkan ile görüşmek isteyen herkes bir görüşme formu doldurmaktadır(Bkz. Ek 1). Başkan ve özel kalem müdürünün incelemeleriyle görüşme isteğinde bulunan kişi davet edilir ya başkan ile ya da görüşme konusunun niteliğine göre bir başka yetkiliyle görüştürülür. Ancak, anakent belediyesinde incelemelerin yapıldığı dönemde bütün görüşme sahiplerinin, yazılı, sözlü veya telefonla olsun Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN ile görüşmek istedikleri, bir başka yetkili ile görüşmekten kaçındıkları gözlenmiştir.

Halk ile ilişkilerde kuruma yapılan başvuruların yanı sıra çeşitli gezilerde, törenlerde ve toplantılarda halkın başkana yanaşabilme, soru sorabilme, dileğini iletebilme gerekirse eleştirebilme olanağı sağlanmıştır. Başkan, konuşma görevlilerine ve özel kalem görevlilerine bu yönde sözlü talimatlarını iletmektedir.

Çeşitli zamanlarda halkın ortak coşkuları yaşamaları için ışıklı gösteriler, geniş kitlelerin katılabileceği açık hava müzik şölenleri düzenlenmektedir. Belde sakinleri anakent belediyesinin sahip olduğu Florya Tesislerinde tatil yapabilme olanağına sahiptirler. Sakinler her yıl bu tesislerdeki, oteller, moteller, kampingler ve dinlenme evlerinde kalmakta, sağlanan olanaklardan yararlanmaktadırlar. Her yıl Ocak ayının

2. haftasında müracaat tarihleri ve ücret tarifeleri tespit edildikten sonra en az iki gazetede ilan edilmektedir. Müracaatlardan sonra Nisan ayının 2. haftasında Belediye Meclisi salonunda yapılan kura çekimi ile o yıl tesislerden yararlanacak aileler belirlenmekte, sonuçlar ailelere mektupla bildirilmektedir. Halka daha iyi bilgi vermek ve tesisleri her yönüyle tanıtmak amacıyla İstanbul Anakent Belediyesi Sosyal Turistik Tesisleri kitapçığı bastırılarak dağıtılmıştır(Bkz. Ek 2-a).

Bu faaliyetlerle birlikte, İstanbul halkının yangın-patlama, hızır servis ilk yardım, su baskını, can kurtarma, güvenlik, kötü hava şartları, çöp sorunları, darülaceze, evlenme, elektrik, şikayet, bozuk gıda maddeleri, havagazi, ilaçlama, kuduz, kömür almak, ölüm, ruhsat almak, toplu taşıma, yol onarımı gibi ihtiyaçlarında nerelere nasıl başvuracağı, buraların adresleri ve ilçe belediyeleri hakkında bilgi verilmeye çalışılmaktadır. Bu amaçla, acil hizmetler, günlük hizmetler ve ilçe belediyeleri ve bu belediyelere bağlı mahalleri içeren İstanbul Belediyesi Hizmet Rehberi bastırılarak dağıtılmıştır(Bkz. Ek 2-b).

## 2.5.2. Basın ve Yayın Organlarıyla İlişkiler

Basın ve yayın organlarıyla ilişkiler İstanbul

Anakent Belediyesi halkla ilişkiler faaliyetlerinde en önemli ilişkilerden birisidir. Çünkü; basın ve yayın organları, kurum hakkında kamuoyu oluşturan, antipati ya da sempati yaratan dolayısıyla ve kurum faaliyetlerinin başarısını etkileyen bir güçtür.

Basın ile ilişkilerde amaç, basın ve basın mensupları ile iyi ilişkiler kurmak, basının olaylar hakkında en doğru, en yeni ve en güvenilir bilgileri birinci elden almasını sağlamaktır. Böylece, haberlerin, muhabirlerin kişisel yorumlarına bırakmaksızın ve çarpıtılmadan yayınlanmasını sağlamaktır. Basın ile ilişkilerde iki temel ilke sözkonusudur. Bunlar;

- i. Basından gelen her türlü sorunun ve açıklama isteğinin atlatmadan, gece veya gündüz, telefonla, sözlü veya yazılı olsun cevaplandırılması,
- ii. Basının eşitliği ilkesine bağlı kalarak, siyasi eğilim yada tiraj farkı gözetmeksizin bütün basın mensuplarına aynı bilginin verilmesi, özel ya da gizli açıklamaların yapılmamasıdır.

İstanbul Anakent Belediyesinde basın bültenlerinin hazırlanması ve dağıtımı zaman zaman yapılmakla

birlikte bu araç çok sık kullanılmamaktadır. Basın bültenleri için hemen hemen hergün malzeme oluşmakta ise de basın bültenleriyle basına devamlı bilgi aktarılmadığından, basın mensupları hep yüzyüze görüşme ve bilgi alma yöntemini tercih etmektedirler.

Halkla ilişkiler birimi basın ile ilişkilere pek karışmama eğiliminde olduğundan, bilgi vermek ve açıklama yapmaktan kaçındığından basın mensupları da hangi konuda olursa olsun İstanbul Anakent Belediye Başkanı Sayın Bedrettin DALAN ile görüşmeyi tercih etmektedirler.

Basın ile ilişkilerde bülten olayını çok sık kullanmayan anakent belediyesi aynı zamanda basın toplantılarını da çok sık kullanmamaktadır. İstanbul Anakent Belediyesi'nde basın toplantıları sık sık ve düzenli bir şekilde yapılmamaktadır.

### 2.5.3. Çıkar Gruplarıyla İlişkiler

Barolar, birlikler, odalar ve derneklerle olumlu ilişkilerin oluşturulması ve sürdürülmesine dikkat edilmektedir. Çıkar gruplarıyla olan ilişkilere yönelik faaliyetler plânlı/programlı faaliyetler değildir. İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN,

Ticaret Odasında, Sanayi Odasında ve çeşitli birliklerde yapılan toplantılara sık sık katılmakta, faaliyetlerini desteklemekte, onların da belediyenin faaliyetlerini desteklemelerini sağlamaya çalışmaktadır. Yıkım, onarım, ve yer değiştirme gibi faaliyetlerin yapılacağı iş kollarında, o kolların bağlı olduğu dernekler ve birliklerin toplantılarına katılım sağlanmakta, düşünceleri alınmakta, belediyenin konulara ilişkin düşünceleri aktarılmaktadır. İstanbul Anakent Belediyesi, İstanbul'un sorunlarını ve anakent belediyesinin bu sorunların çözümüne yönelik faaliyetlerini içeren "İstanbul İçin" adlı kitabın basımını gerçekleştirerek bu gruplara dağıtmıştır(Ekz. Ek-3).

#### 2.5.4. Kültür ve Sanat Çevreleriyle İlişkiler

İstanbul Anakent Belediyesi'nce diğer gruplara olduğu gibi kültür ve sanat çevreleriyle olan ilişkilere de çok önem verilmekle birlikte bu çevreye yönelik halkla ilişkiler faaliyetleri gibi plânlı/programlı faaliyetler değildir. Bu çevrenin kültürel ve sanatsal faaliyetleri desteklenmekte, belediye olanakları ile yardım edilmeye çalışılmaktadır. Belediye konservatuarının Yüksek Öğretim Kurumu'na bağlanmasından sonra Anakent Belediyesi'nin kültür ve sanat çevreleriyle ilişkilerindeki en etkin

birimi İstanbul Anakent Belediyesi Şehir Tiyatrolarıdır. Şehir Tiyatroları her yıl oyunlar sergilemekte, bu oyunlara konuk oyuncular çağırarak, sahnelerini ve salonlarını kendi faaliyetleri dışında sanat ve kültür çevrelerine açmaktadır. Kültür ve sanat çevreleriyle işbirliği yapılarak stadyum ve benzeri açık alanlarda halk konserleri ve şenlikler düzenlemekte; halk, sanatçılar ve anakent belediyesi arasında kaynaşmanın sağlanmasına çalışılmaktadır.

İstanbul Anakent Belediyesi Şehir Tiyatrolarının yanı sıra sanat çevreleri ile ilişki içinde olan, sanatçılara ve sanat severlere hizmeti amaçlayan Belediye Taksim Sanat Galerisi de faaliyetlerini sürdürmektedir. Gerek belediye, gerek sanatçılar, gerekse kuruluşlar bu galeride sergi düzenleyebilmektedirler. Anakent Belediyesi her yıl sanat ve kültür çevrelerinden ve bilim kuruluşlarından oluşturulan jüri sergilenmeye aday eserleri değerlendirerek sergilenecek eserleri belirlemektedir.

Sanat ve kültür çevreleriyle olan ilişkileri incelerken İstanbul'un etkin sanat, kültür ve bilim kuruluşu olan BİLSAK ile yaşayan bir olayı aktarmak yararlı olacaktır.

BİLSAK, Beyoğlu Belediyesine açık alanlarda sanatsal etkinliklerin, festivallerin ve müzikli gösterilerin yapılmasını önermiştir. Her türlü organizasyonu gerçekleştirecek olan BİLSAK, Beyoğlu Belediyesi'nden sadece saptanan yerlerin belli süreler için tahsis edilmesi ve belediyenin bir yaz sürece bu faaliyetlerin finansmanına katılmasını istemiştir. Belediyeden alınan cevapta çalışmanın gereksiz olduğu ve istenilen maddi desteğin sağlanamayacağı belirtilmiştir. Bu olay sonrasında BİLSAK Yönetim Kurulu Beyoğlu Belediyesi ile olan bütün ilişkilerini kesmiştir.

#### 2.5.5. Hükümet ile İlişkiler

İstanbul Anakent Belediyesi, faaliyetlerini başarı ile yürütebilmesi için çalışmalarını hakkında yetkilileri bilgilendirmenin ve hükümetin desteğinin sağlanmasının ne denli gerekli olduğunun bilincindedir. Türkiye'nin en büyük kenti olan İstanbul'un sorunlarının çözümü büyük projeleri gerektirmektedir. Gerek finansal, gerekse uygulamaya yönelik destek projeler yetkililer tarafından onaylandıktan sonra gerçekleşmektedir. Bu nedenle İstanbul Anakent Belediyesi kamu kuruluşlarını, hükümet yetkililerini, Başbakanı ve Cumhurbaşkanı'nı faaliyetleri hakkında bilgilendirmektedir. Çeşitli

yöneticiler İstanbul'a davet edilmekte, faaliyetlerle ilgili bilgiler verilerek destekleri sağlanmaya çalışılmaktadır(Bkz. Ek 4).

#### 2.5.6. Kurum Personeli ile İlişkiler

İstanbul Anakent Belediyesi, Belediye Meclisi ve Encümeni ile olan ilişkilerini yüz yüze iletişim ile sağlamaktadır. Bu birimlere bilgiler öncelikle başkan ve genel sekreter tarafından verilmektedir. Belediye personeline yönelik halkla ilişkiler faaliyetleri ve kurum içi iletişim yok denilecek kadar azdır. Kurum içi iletişim halkla ilişkiler birimi tarafından şikayetlerle ilgili olarak ilgili birimlere yazı yazılması ve cevap istenmesi düzeyinde kalmaktadır. Üst yönetimin altındaki birimler ve personel, kurum faaliyetleri konusunda birçok bilgiyi vatandaşlarla birlikte kitle iletişim araçlarından öğrenmektedir.

Halk ile en fazla ilişki içinde olan belediyeler için en önemli hususlardan birisi olan personelin halk ile ilişkileri konusunda anakent belediyesinde personele yönelik bir çalışma yapılmamaktadır. Başkanın, koyduğu tavır, davranışları ve halk ile ilişkilerinden esinlenen kurum personeli vatandaşa iyi davranıyor gibi yapmaya çalışmaktadır.

Belediye çalışanları her yıl İstanbul halkı ile birlikte Florya Turistik Tesislerinden yararlanma hakkına sahiptirler. Belediye mensupları her yıl şubat ayında müracaat formlarını doldurarak müracaat etmektedirler. Formlar değerlendirme kurulunda incelenerek puan sıralamasına göre yapılan değerlendirme sonucunda kamptan yararlanacaklar belirlenerek belediyenin bütün birimlerinde ilan edilmektedir. Bu kampın dışında personele yönelik olarak, işletme gazetesi gibi yayımlar çıkartılmamakta, kurum içi moral günleri, hizmet ödülleri gibi uygulamalar gerçekleştirilmemektedir.

## 2.6. İstanbul Anakent Belediyesi Halkla İlişkiler Kampanyalarında Kullanılan Araçlar

İstanbul Anakent Belediyesi halkla ilişkiler faaliyetlerini gerçekleştirirken yukarıda değinilen hedef gruplarla iletişimi sağlamada çeşitli araçları kullanmaktadır. Bu araçlar şunlardır:

### 2.6.1. Basılı Araçlar

İstanbul Anakent Belediyesi, halkla ilişkiler kampanyalarında basılı araçlar olarak nitelendirilen araçları kullanmaktadır. Bunlar:

Gazeteler ve Dergiler. İstanbul Anakent Belediyesi, halkla ilişkiler çalışmalarında, belediye hizmetleri ile ilgili ihaleleri ve anakent belediyesi hizmetlerinin tanıtımı amacıyla gazetelerden ve dergilerden yararlanmaktadır. Basın ilanları hazırlanarak, gazetelerde yer satın alınmakta sütun/santim ücreti edenerек ilanlar yayınlanmaktadır(Bkz. Ek-5).

Anakent belediyesi basından bir medya olarak yararlanmakla birlikte basınla ilişkilerini en iyi şekilde tutmaya çalışarak basının İstanbul Anakent Belediyesine ve faaliyetlerine yer vermesini sağlamaya çalışmaktadır. Basınla ilişkiler, basın toplantıları, basın bültenleri, basın gazileri ve yüz yüze ilişkilerle sağlamaktadır. Basınla anakent belediyesi arasında karşılıklı güvене dayalı ve sürekliliği olan bir ilişki kurulmaya çalışılmıştır.

Sürelі Yayınlar. İstanbul Anakent Belediyesi'nin süreli bir yayını yoktur. İlçe belediyelerinden bazılarında ve İSKİ Müdürlüğünde süreli yayınlar bulunmakla birlikte anakent belediyesinin gerek kuruluş içine yönelik gerekse kuruluş dışına yönelik süreli bir yayını yoktur.

Broşürler, El Kitapları, Afişler. İstanbul Anakent Belediyesi'nde değişik zamanlarda ihtiyaç üzerine broşürler

ve el kitapları bastırılmış, çeşitli hedef gruplara dağıtılmıştır. Kamu kuruluşlarına, çıkar gruplarına, birliklere ve meslek gruplarına dağıtılmak üzere anakent belediyesinin İstanbul'un köklü sorunlarının çözümüne yönelik çalışmaları ve projeleri içeren "İstanbul İçin" adlı kitap hazırlanarak dağıtılmıştır. İncelendiğinde gerek dili gerekse yapısı ve stratejisiyle İstanbul halkının hedef alınarak hazırlandığı gözlenen bu kitap, sadece kamu kuruluşlarına ve çıkar gruplarına dağıtılarak hataya düşülmüştür. Dağıtım amacı eğer, kamu kuruluşları ve çıkar grupları olarak belirlendiyse kitabın bu hedef kitlelere göre hazırlanması gerekirdi(Bkz. Ek-3). İstanbul için kitabının yanı sıra basında yer almış bazı makalelerden bir derleme olan "Basında İstanbul" adlı kitap yayınlanmıştır(Bkz. Ek-6).

Kurum personeline ve İstanbul Halkına belediyenin turistik tesislerini ve katılma şartlarını tanıtan bir kitapçık ile büyük bir ihtiyaca cevap veren, belediye organlarını ve ihtiyaç durumunda belediyenin hangi organlarına nasıl başvurulacağı konusundaki bilgileri içeren İstanbul Belediyesi Hizmet Rehberi hazırlanarak dağıtımı yapılmıştır(Bkz. Ek-2/a-2/b).

Bunların yanısıra kurumun çeşitli organlarında örneğin İSKİ Genel Müdürlüğünde, İmar İşleri Müdürlüğünde

ve ilçe belediyelerinde anakent belediyesi ve halkla ilişkiler biriminden habersiz çeşitli broşürler, kitapçıklar, dergiler vb. basılı araçlar hazırlanmakta yayınlanmaktadır(Bkz. Ek-7).

### 2.6.2. Yayın Araçları

Radyo ve Televizyon. İstanbul Anakent Belediyesi geniş kitlelere ulaşmada en etkili araçlar olan radyo ve televizyonu etkin bir şekilde kullanmaya çalışmaktadır. Anakent belediyesi, faaliyetleri, faaliyetlerindeki gelişmeler, yeni girişimler ve projeler hakkında yayın kuruluşları haberdar edilmekte, bilgi verilmektedir. Yayın organlarından, haber bültenlerinin iletilmesi ile haber geçilmesi, röportajlar ve TV programları ile yararlanılmaya çalışılmaktadır. Bu çalışmalar sonucunda gözlenmektedir ki İstanbul Anakent Belediyesi, gerek faaliyetleriyle, gerekse projeleriyle radyoda ve televizyonda oldukça sık yer almaktadır.

Film-Video Bant. İstanbul Anakent Belediyesi ihtiyaç duyulduğunda, konuklara, heyetlere ve ilgililere gösterilmek üzere Haliç'in temizlenmesine yönelik çalışmalarını içeren "Haliç" adlı programını, İstanbul'un su sorununu ve bu sorunun çözümüne yönelik faaliyetleri içeren "Su

ve İstanbul" adlı iki video programı hazırlamıştır. Bu programlar Ava Reklâm Ajansına yaptırılmıştır.

### 2.6.3. Organizasyon Faaliyetleri ile İmaj Yaratmaya Yönelik Araçlar

İstanbul Anakent Belediyesi basılı araçların ve yayın araçlarının dışında kalan, organizasyon faaliyetleri ile imaj yaratmayı amaçlayan araçları da kullanmakta ve bu araçları kullanarak gerçekleştirdiği faaliyetlerin basın ve yayın organlarına haber olarak geçmesini sağlamaya çalışmaktadır. Bunlar:

- ★ Anakent Belediye binası girişindeki salon sergi amacıyla kullanmakta, faaliyetleri ve gelişmeleri içeren fotoğraflar burada sergilenmektedir.
- ★ Belediye Taksim Sanat Galerisinde kültür ve sanat çevrelerinin sergilerinin yanı sıra İstanbul Anakent Belediyesi de sergiler düzenlemektedir.
- ★ Stadyumlarda halk konserleri düzenlenmektedir.
- ★ Çeşitli fuarların organizasyonuna ve gerçekleştirilmesine yardımcı olunmaktadır.
- ★ Bağışta bulunanlara ve çalışmalarıyla katkıda bulunanlara plaket, vb. ödüller verilmektedir.

\* Haliç'te, iki İngiliz üniversitesi ile birlikte kürek yarışması düzenlenmiştir.

\* Anakent belediyesi, şantiyelere, çalışma yerlerine, projeyi, proje bedelini, yapım firmalarını, bitirileceği tarihleri gösteren tabelalar astırmakta, bilgi vermektedir.

İstanbul Anakent Belediyesi anılan faaliyetlerinin yanı sıra yine imaj yaratmayı amaçlayan iyiliksever yatırımlar yapmaktadır. Bunlar:

- Hayır Kuruluşlarına yardım edilmektedir.
- İstanbul'un çeşitli yerlerindeki tarihi eserler onarılmaktadır.
- Anakent Belediyesi öncülüğünde kurulan İstanbul Eğitim ve Kültür Vakfı okullar yaptırmaktadır. Vakıf, Göztepe'de 35 derslikli Semiha Şakir Özel Deneme Lisesini ve Büyükada'da 12 derslikli Beyhan Aral Lisesini vatandaşların da destekleriyle bitirip öğretime açmıştır. Bu iki okulda toplam 265 öğrenci eğitim görmektedir. Vakıf, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'ndan özel statü alarak Anadolu Liselerinin de üstünde yabancı dille eğitim yapmaktadır.

2.7. İstanbul Anakent Belediyesi Halkla İlişkiler  
Faaliyetlerinde Kullanılmak Amacıyla Gerçekleştirilen Araştırmalar

İstanbul Anakent Belediyesi faaliyetlerini değerlendirmek amacıyla kamuoyu araştırmaları yapmaktadır. Anakent belediyesinin kendi bünyesinde ve halkla ilişkiler biriminde araştırma bölümü olmadığından bu araştırmalar İNTERLİNK Kurumlararası İletişim ve Halkla İlişkiler Şirketine ve PİAR araştırma kuruluşlarına yaptırılmaktadır.

İNTERLİK şirketine, anakent belediyesi, başkanı, ilçe belediyeleri, ilçe belediye başkanları ve belediye hizmetleri konusunda İstanbul halkının görüşlerini ve beklentilerini belirlemeye yönelik araştırmalar yaptırılmıştır. Bu araştırmalardan İNTERLİK şirketince 6 ay arayla her yıl iki adet yapılmıştır. PİAR şirketine ise üç adet istatistiksel (rakamsal) sonuç ortaya koymaya yönelik araştırmalar yaptırılmıştır. Araştırmalardan kamuoyunun eğilimlerine yönelik rakamsal sonuçlar alınmıştır.

Bu araştırmalardan alınan sonuçlar İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN tarafından değerlendirilmektedir. DALAN, halkla ilişkiler faaliyetlerinde

yapılan araştırmalardan yararlanmakta, bu araştırmaların sonuçlarına göre faaliyetlerine yön vermektedir. Ancak, yapılan araştırmaların sadece İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN tarafından değerlendirilmesi, sonuçlarının alt yönetim birimlerine aktarılmaması olumsuz sonuçlar değermektedir. Bu araştırmaların sonuçlarından haberdar olamayan alt yönetim birimleri faaliyetlerine araştırmaların sonuçlarına göre yn verememektedirler.

### 3. DEğERLENDİRME

İstanbul Anakent Belediyesi'nde halkla ilişkiler bir yönetim fonksiyonu olarak benimsenmiş olmakla birlikte bu felsefenin İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN, Genel Sekreter ve zel Kalem Müdürü dışındaki kurum personeline de aktarıldığı ve alt yönetim birimlerince de bilindiği ve benimsendiği söylenemez. Üst yönetimce benimsenen bu anlayışın, tavır/tutumun politikalarla ifade edilmediği gözlenmektedir. Yönetim felsefesi politikalarla ifade edilmediği için bağlı organların faaliyetlerinde felsefe aynı olsa bile uygulama farklı olabilmektedir. BİLSAK'ın, Beyoğlu ve Anakent Belediyelerine yaptığı müracaatlarda iki farklı uygulamayla karşılaşması felsefenin politikasızlıktan dolayı uygulanamayışına güzel bir örnektir.

İstanbul Anakent Belediyesi'nde kampanyalar, belli bir birimce yazılı olarak hazırlanmamakta, bilgi toplama, plânlama/programlama, uygulama ve değerlendirme aşamalarını içermemekte, hedef kitleler ve bu kitlelere ulaşmada kullanılacak araçlar yazılı olarak belirlenmemektedir. Kampanyalar, başlangıcı ve bitişi belli zamanlar veya belli faaliyetler için düzenlenmemekte kampanyalararası ilişki kurulamamaktadır. Anakent belediyesindeki bütün halkla ilişkiler faaliyetleri İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN tarafından düşünülmekte, bütün kampanyalar, aşamaları, araçları ve hedefleri sayın DALAN'ın beyninde plânlanmakta, diğer yönetim organları sadece DALAN'ın emirlerini yerine getirmektedir. Halk ile ilişkiler, çıkar grupları ile ilişkiler, Sanat ve kültür çevreleri ile ilişkiler, dış ilişkiler ve bu ilişkilere yönelik faaliyetler halkla ilişkiler kampanyaları olarak ifade edilmektedir.

İstanbul Anakent Belediyesi halkla ilişkiler birimi olan Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü bazı görevleri yüklenmiş olmakla birlikte, gerek personeli, gerek organizasyonlardaki yeri, gerek bağlı organlarla ilişkileri, gerekse görevleri itibarıyla gerçek anlamda halkla ilişkiler fonksiyonlarını yerine getirmekten çok uzaktır.

basın mensubunun bir diğ erinden öncelikli olmadığına inandıklarını belirtmişlerdir. İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN'ın gerek duydukları her an her yerde arayabildiklerini belirten muhabirler bu ilkelerden ve başkanın tavırlarından oldukça memnun olduklarını ve güven duyduklarını açıklamışlardır.

İstanbul Anakent Belediyesi faaliyetlerinin basına yansımaları ve basının görüşlerinin değerlendirilmesi için bir basın taraması gerçekleştirilmiştir. İstanbul Anakent Belediyesi ve İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN ile ilgili gazetelerde ve dergilerde hemen hemen hergün birden fazla haber ve makale çıktığından yapılması düşünülen basın taraması yorum içeren yazılarda ve makalelerde gerçekleştirilmiştir. Bu noktadan hareketle, anakent belediyesinin göreve geldiği Mart-1984 ile tezin yazımına geçilen Mart-1987 arasındaki dönemde gazetelerde ve dergilerde yayımlanan 159 yorum içeren yazı ve makale incelemeye alınmıştır(Bkz. Ek-9).

Basın taramasının sonucunda:

- ★ İstanbul Anakent Belediyesi faaliyetlerinin tamamına yakın kısmının basına yansıdığı görülmüştür.
- ★ 159 yazınının 91'inde İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN'ın İstanbul'a yönelik girişim-

leri, Haliç'in temizlenmesi, Boğaz'ın düzenlenmesi, Hafif Metro, Su ve Kanalizasyon Projesi, Yol çalışmaları... gibi çalışmaları ve sorunlara getirdiği çözümler desteklenmiş ve övgüye layık görülmüştür.

★ Bu yazılarda İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN; "Sarı Bedrettin, İstanbul'un Mimarı, Buldozer Dalan, Atom Karınca, İstanbul'u Kurtaracak Kişi, II. Menderes... gibi) lakaplarla ve ünvanlarla anılmış, özellikle "Haliç'i gözlerimin rengi gibi yapacağım" sloganı çok benimsenmiştir.

★ İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN, 18 yazıda çalışmalarından ve girişimlerinden dolayı övgüye layık görülmekle birlikte aynı zamanda, yıkımlarda hukuka saygısızlığı, tarihi eserleri yıktığı, bir otogalerisinin yıkımında ve belediye meclis başkan vekilinin evinin yıkımında ihmalkâr davranıldığı gerekçelerle eleştirilmiştir.

★ Yazıların 43 tanesinde ise eleştirilerin ve olumsuzlukların hakim olduğu gözlenmektedir. Ancak, eleştirileri ve olumsuzlukları içeren bu yazılardan sadece 24 tanesi İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN'a yöneliktir. Bunun dışında kalan 11 adet yazıdaki eleştirilerin Bedrettin DALAN ile ve İstanbul Anakent Belediyesi ile ilgisi yoktur. Eleştiriyi

İstanbul Anakent Belediyesi, belde halkı, basın, meslek ve çıkar birlikleri, kültür ve sanat çevreleriyle iyi ilişkiler kurmaya çalışmakta ve bu grupların anakent belediyesi faaliyetlerini desteklemelerini sağlamaya yönelik çeşitli faaliyetleri gerçekleştirmektedir(Bkz. Ek-4, Ek-8).

İstanbul Anakent Belediyesi'nce basın ile ilişkilerde uyulduğu varsayılan ilkelerin değerlendirilmesi için yapılan araştırmada ulusal basının trajik en yüksek gazetelerinin bazılarının;

|                     |                       |
|---------------------|-----------------------|
| Cumhuriyet Gazetesi | - Serpil GÜMDÜZ       |
| Hürriyet Gazetesi   | - Atilla DAĞLI        |
| Türkiye Gazetesi    | - Sadık ÖZCAN         |
| Güneş Gazetesi      | - Fatma KARAALİ       |
|                     | - Şule ÖZÇELİK        |
|                     | - Makbule BATUR       |
| Tercüman Gazetesi   | - Sadettin ERKİŞİ     |
| Milliyet Gazetesi   | - Abdul lah ÖGÜTÜLMÜŞ |

belediye muhabirleri bu ilkelerin doğruluğunu ve geçerliliğini onaylamışlardır. Muhabirler, İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN'ın her zaman ve her yerde sorulara, kaçmadan, kızmadan, açık, net ve doğru cevaplar verdiğini ve anakent belediyesinde hiç bir

ve olumsuzluğu içeren diğer 8 yazıda ise DALAN ile birlikte hatta ondan daha fazla, yanlış politikaları, adam kayırmaları, partacılık yapmaları, kişisel çıkarlarını ön plânda tutmaları ... gibi nedenlerle, ANAP Hükümeti, Başbakan Turgut ÖZAL, Korkut ÖZAL vb. kişiler ve kurumlar eleştirilmektedir.

★ Taranan yazıların çok değişik gazelerden, dergilerden oluşması İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN'ın ve girişimlerinin ne kadar geniş bir basın grubuna yansıdığı görülmektedir.

Girişimleriyle ve faaliyetleriyle 18 yazıda kısmen, 91 yazıda tamamen desteklenmiş olan buna karşı sadece 24 yazıda doğrudan eleştirilen İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN'ın bu rakamlarla basın ile ilişkilerinde ve basını bir halkla ilişkiler aracı olarak kullanmada çok başarılı olduğu gözlenmektedir.

İstanbul Anakent Belediyesi Başkanı Bedrettin DALAN Ulusal basının yanı sıra dış basında da yer almış, faaliyetleriyle dış basın organlarını da ilgilendirmiştir. Dış basında yer alan bazı haberler şunlardır(76) (Ekz. Ek-10).

---

(76) İstanbul İçin, (İstanbul: Cem Ofset, 1986), s.68-69.

The Wall Street (Amerika)

"İstanbul'da Durum"

Die Welt (Federal Almanya)

"Dalan: Altın Boynuz, Gözlerim Gibi Mavi Olacak"

Mercury (Avusturalya)

"Dalan'ın Ziyareti"

Asahi Sıhbun (Japonya)

"Dalan Çocukları Çok Seviyor"

Chicago Tribune (Amerika)

"Enerjik, Kararlı Bir Belediye Başkanı"

Time (İngiltere)

"Dalan, Savaşın Kahramanı"

Die Welt (Federal Almanya)

"Altın Boynuz Işıldayacak"

Sayıları daha da arttırabilecek bu örneklerde İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN'ın basına ne kadar çok konu olduğu gözlenmektedir. Yazılar ve haberler içerik ve görüntü olarak incelendiğinde DALAN'ın açık bir şekilde desteklendiği ancak, İstanbul Anakent Belediyesi'nin kurum olarak hemen hemen hiç yer almadığı, sadece DALAN'ın ve girişimlerinin, çabalarının

konu edildiği gözlenmektedir(Basında çıkan örnekler için Bkz. Ek-11).

İTERLİNK şirketince yapılan kamuoyu araştırmasında Haliç'e yönelik çalışmaların İstanbul Halkınca % 93 oranında desteklendiği (1985'te) görülmektedir. PİAR şirketince yapılan kamuoyu araştırmalarında ise kamuoyunun Haliç'e yönelik çalışmalarından dolayı İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN'ı 1984 yılında % 75, 1985 yılında % 85, 1986 yılında % 96 oranında desteklediği görülmektedir.

İstanbul Anakent Belediye Başkanı Sayın Bedrettin DALAN'ı çalışmalarından dolayı başının, İstanbul Halkı'nın ve çeşitli grupların yanı sıra Hürriyet Gazetesinin düzenlediği bir açık oturumda: Ana Muhalefet Partisi İstanbul İl Başkanı Niyazi YURTSEVEN, SODEP İl Başkanı Morel GÖYMEN, DYP İl Başkanı Hüsemettin CİNDORUK, MDP İl Başkanı Erdoğan CELASUN ve Refah Partisi İstanbul İl Başkanı Hasan AKSAY'da desteklediklerini ve başarılarını takdirle karşıladıklarını açıklamışlardır(77).

İTERLİNK şirketince 1985 yılında yapılan araştırmada İstanbul halkınca belirlenen İstanbul'un önemli

---

(77) Mehmet TÜRKER, Hürriyet Gazetesi 6 Nisan 1985, s.2.

sorunları, anakent belediyesince belirlenen hemen çözümlenmesi gereken sorunlar aynıdır. İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN'ın iyi çalıştığı, göreve geldiği dönemden itibaren İstanbul'un bütün sorunlarında iyileşme olduğu ve bir düzene girildiği inancı yine İNTERLİNK şirketince yapılan araştırmalarda ortaya çıkmıştır.

Bu araştırmalarda ortaya çıkan önemli bir sonuç ise halkın, yaşadığı ilçenin dahil olmak üzere birçok ilçe belediye başkanının adını dahi bilmediği, varlığından haberdar olmadığıdır. Belediye hizmetlerindeki başarısının İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN'ın kişisel başarısından kaynaklandığı görüşü yaygındır. İlçe belediyelerinin ve başkanlarının yeterince çalışmadığına, sorunları çözemediklerine, eğer DALAN ilgilenirse ve haberdar edilirse bütün sorunların çözümlenebileceğine inanılmaktadır.

Basın ve yayın kuruluşlarıyla ilişkilerinde oldukça başarılı olan İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN'a karşı ilçe belediye başkanlarının bu ilişkide pek başarılı olamadıkları, adları ve belediyeleri hakkında olumsuz imajlar yaratan haberlerin yer aldığı gözlenmektedir (Bu sonuç adı geçen araştırmalarda da elde edilmiştir)(Ekz. Ek-12).

İstanbul Anakent Belediyesi Başkanı Sayın Bedrettin DALAN'ın faaliyetlerindeki başarısını aldığı ödüllerle de değerlendirmek mümkündür. Başkan, anakent belediyesindeki çalışmalarından dolayı, çeşitli kurumlar, dernekler ve birlikler tarafından ödüle ve takdire layık görülmüştür. Bu ödüllerden bazıları şunlardır (Adı geçen ödüller 1985-86'da verilmiştir)(Bkz. Ek-13):

- . Etiler Lionnes Klübü Omur Plaketi (yardımlarından dolayı),
- . Muhtarlar Derneği Marmara Bölge Başkanlığı Omur Plaketi (yardımlarından dolayı),
- . Türkiye Emniyet Teşkilatı Şehit ve Malülleri Dul ve Yetimleri Eğitim ve Yardım Vakfı Plaketi (maddi ve manevi yardımları için),
- . Türk Hava Kirlenmesi ile Savaş Derneği Omur Plaketi (İstanbul'un güzelleştirilmesi konusundaki çalışmalarından dolayı),
- . İstanbul Pik Dökümü Sanatkarlar Derneği Plaketi (sanayi kok kömürü sorununun çözümlenmesindeki ilgilerinden dolayı),
- . Karaköy Lionnes Klübü Plaketi (yardımlarından dolayı),

- . İstanbul Turist Rehberi Esnaf Derneği (Türk turizmine katkılarından dolayı),
- . TÜRSAB Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Plaketi (Türk turizmine değerli katkılarından dolayı),
- . Lion-Lionnes-Leo Dernekleri Omur Plaketi (Haliç'i İstanbul'lulara kazandırmasından dolayı)
- . Boğaziçi Üniversitesi Mensupları Konut Yapı Ortaklığı Plaketi (katkılarından dolayı)
- . Orman Bölge Müdürlüğü Plaketi (orman yangınlarının önlenmesi ve söndürülmesinde gösterilen ilgisi ve yardımlarından dolayı),
- . İstanbul Meyva Sebze ve Bostan İl Komisyoncuları Derneği Plaketi (yeni hal tesisleri hizmetlerinden dolayı),
- . Yüksek Denizcilik Okulu Mezunları Derneği Plaketi (kıyılarımızın denizlerimiz ve İstanbul'un korunması faaliyetlerine minnettarlık),
- . İstanbul Bilimum Madeni Eşya Sanatkârlar Dernekleri Birliği (ilgilerinden dolayı),

- . Türk Kadınlar Birliği Plaketi (kadın haklarının verililişinin 50. yılında yardımlarından dolayı),
- . Türk Basın Birliği 1985 Hakkı Taruz Uz Basın Başarı Ödülü,
- . Yankı Dergisi "Yılın Adamı"
- . Nokta Dergisi "Doruktakiler'86" (politika dalında), (okuyucuların oylarıyla),
- . Başbakanlık Çevre Genel Müdürlüğü Büyük Ödülü (Haliç'in düzenlenmesi çalışmalarından dolayı).

## SONUÇ VE ÖNERİLER

İstanbul Anakent Belediyesi göreve başladığı 1984 yılından bugüne gerçekleştirdiği halkla ilişkiler faaliyetlerinde başarılıdır. Anakent belediyesi faaliyetleri hakkında belde halkını, çıkar gruplarını, basın ve yayın organlarını faaliyetleri hakkında bilgilendirmiş kamuoyunun % 90 civarında desteğini sağlamıştır.

İstanbul Anakent Belediyesi halkla ilişkiler faaliyetlerindeki başarısının altında yatan neden İstanbul Anakent Belediyesi Başkanı Sayın Bedrettin DALAN'ın kişisel çabaları ve kişisel yeteneğidir. Halkla ilişkiler, kurumun sosyal felsefesi, bu felsefenin politikalarla ifadesi ve politikaların uygulanması (iletişim) olarak tanımlanmıştır. İstanbul Anakent Belediyesi'nde ilgili felsefe politikalarla ifade edilmediğinden hem felsefenin bütün kurumca benimsenmesi hemde politikaların bir bütün olarak uygulanması sağlanamamıştır.

İstanbul Anakent Belediyesinde halkla ilişkiler felsefesi açık ve net olarak belirlenmeli, bu felsefe politikalarla ifade edilmelidir. Politikalar ilgili

birimlere ve bağlı belediyelere iletilerek anakent belediyesinin bütünü için bir davranış ve uygulama bütünlüğü sağlanmalıdır. İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN, kendi beyninde plânladığı, zamanlamasını yaptığı, hedefini belirlediği, değerlendirmesini yaptığı, araştırmalar yaptırdığı başarılı halkla ilişkiler çalışmalarına bağlı organları da katmalı, halkla ilişkiler kampanyaları hemen hemen bütün kurumu ilgilendirmelidir.

Halkla ilişkiler çalışmaları yıllık olarak plânlanmalı, hedef kitleler, kullanılacak araçlar, iletilecek mesajlar plânlı ve programlı olarak belirlenmelidir. Her çalışma dönemi bir değerini izlemeli, uzun dönemli hedeflere göre belirlenen halkla ilişkiler amaçlarına ulaşabilecek bir kampanya sürekliliği ve tutarlılığı sağlanmalıdır.

Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, adında geçen fonksiyonları gerçekleştirecek şekilde yeniden düzenlenmelidir. Müdürlük, organizasyonda başkana bağlanmalı, daha aktif hale getirilerek kamu oyu araştırmaları yapan ve üst yönetimde kurum halklarının beklentilerini ve eğilimlerini savunabilen bir konuma getirilmelidir.

Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü halkla ilişkiler konusunda ivedilikle hizmetiçi eğitimden geçirilmelidir. Müdürlük, kamuoyu araştırmaları yapabilen, basından topladığı haberlerden devamlı raporlar hazırlayan, halkla ilişkiler faaliyetlerine ilişkin dökümanları arşivleyen ve bunlardan istatistikî sonuçlar elde edebilen bir birim haline getirilmelidir.

İstanbul Anakent Belediyesi kurum içi iletişimi artırmalı, halkla ilişkilerin bir bölümü olarak kurum personeline yönelik faaliyetler başlatılmalıdır. Halkla ilişkiler biriminin diğer birimlerle, bağlı belediyelerle ve bu belediyelerdeki halkla ilişkiler birimleriyle olan bağlantıları arttırılmalı, hazırlanacak yıllık halkla ilişkiler programları ilçe belediyelerini ve bağlı organları da kapsamalıdır. Anakent Belediyesi ile ilçe belediyeleri halkla ilişkiler birimleri arasındaki koordinasyon arttırılmalı bir çok konuda ortak çalışma, ortak tavır/tutum geliştirilmelidir. İstanbul Anakent Belediye Başkanı Sayın Bedrettin DALAN'ın halkla ilişkiler faaliyetlerinde çok başarılı olduğu bir gerçektir. Ancak, sayın DALAN belli bir süre için görevdedir. İstanbul Anakent Belediyesi'nin kurumsallaşması, kamuoyununun desteğini sürekli

sağlanması, İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin DALAN'dan sonra da faaliyetlerinde başarılı olabilmesi için kurum-halk etkileşiminde bazı sorumlulukların yerleşmesi ve halkla ilişkilerin sistemli ve bilimsel bir uygulama olarak oturması gerekmektedir.

#### YARARLANILAN KAYNAKLAR

- ASNA, Alaeddin : Halkla İlişkiler, 2.B. İstanbul: Bahar Matbaası, 1974.
- ATAÇ, Beyhan : Belediye Bütçeleri. Eskişehir: Eskişehir İ.T.İ.A. Yayını, 1977.
- Engin ATAÇ
- Önder ÖZKAZANÇ
- 
- \_\_\_\_\_ : "Belediye Kanunu, "Resmi Gazete, 14 Nisan 1930.
- BALTACIOĞLU, Tunçdan : İşletmelerde Satış Arttırma Çabaları. Ankara: Ankara İ.T.İ.A. Muğla İşletmecilik Yüksek Okulu Yayını, 1980.
- BOLEN, H. William : Advertising. New York: John Wiley and Sons Co., 1981.
- CANFIELD, Bertrand : Public Relations. Homewood Illinois: Richard D. Irwin Inc., 1968.

- CEMALCILAR, İlhan : İşletmecilik Bilgisi. Es-  
Doğan BAYAR kişehir: Anadolu Üni. İşt-  
İnal CEM AŞKUN me Özürlü Çocuklar Eğ. Ar.  
Şan ÖZ-ALP Vak. Yayını, 1985.
- CUTLIP, Scott M. : Effective Public Relations.  
Allen H. CENTER Englewood Cliffs, New Jersey:  
Glen M. BROOM Prentice-Hall Inc., 1985.
- CUTLIP, Scoot M - : Effective Public Relations.  
Allen H. CENTER 5.B., New Jersey: Prentice-  
Hall Inc., 1982.
- 
- : Cumhuriyetin 50. Yılında .  
İstanbul'un İdari Sorunları  
Semineri. İstanbul: İstanbul  
Üni. Hukuk Fak. Yayını, 1973.
- DALAN, Bedrettin : İstanbul Anakent Belediyesi  
Başkanı ile yapılan "İstan-  
bul Anakent Belediyesi'nin  
Halkla İlişkiler Faaliyet-  
leri" konulu görüşme. İstan-  
bul: Ocak-1987.
- EKE, Ali Erkan : Anakent Yönetimi ve Yönetim-  
lerarası İlişkiler. Ankara:  
Ankara Üni. Siyasal Bilgiler  
Fak. Yayını, 1982.
- FRASER, Lindlay : Propaganda. New York, Toron-  
to: Oxford University Press,  
1973.

- GÜRGEN, Haluk : "Televizyon Reklâmlarında Yararıcı Strateji," Basılmamış Doktora Tezi, Eskişehir: Anadolu Üni. Sosyal Bilimler Ens., 1987.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref : Türkiye'nin İdari Yapısı. Eskişehir: Anadolu Üni. AÖF Yayını, 1984.
- 
- \_\_\_\_\_ : İstanbul İçin. İstanbul: Cem Ofset, 1986.
- KADIBEŞEGİL, Salim : Halkla İlişkilerde Temel İlkeler. İzmir: Tükemat A.Ş., 1986.
- KAZANCI, Metin : Halkla İlişkiler. Ankara: Ankara Üni. Siyasal Bilgiler Fak. Yayını, 1980.
- KAZANCI, Metin : Halkla İlişkiler Açısından Yöneten ve Yönetilenler. Ankara: Ankara Üni. Siyasal Bilgiler Fak. Yayını, 1978.
- KELEŞ, Ruşen - Fehmi YAVUZ : Yerel Yönetimler. Ankara: Turhan Kitabevi Yayını, 1983.

- MARSTON, John E. : The Nature Of Public Relations. New York: Mc.Graw-Hill Book Company Inc., 1963.
- MAVIŞ, Fermani(der.) : Halkla İlişkiler. Eskişehir: Anadolu Üni. AÖF Yayını, 1986.
- MERİÇ, Osman : "Bazı Yerleşim Yerlerinin Büyük Kent Belediyelerine Bağlanması Konusunda Amaca Aykırı Uygulama," İller ve Belediyeler Dergisi. Ankara: Türkiye ve Orta Doğu Amme Enstitüsü Yayını, sayı:429-430, 1981.
- MOORRE, H. Frazier - Frank B. KALUBA : Public Relations Principles, Cases and Problems. 9.B., Homewood Illinois: Richard D. Irwin Inc., 1985.
- NADAROĞLU, Halil : Mahalli İdareler. İstanbul: İstanbul İ.T.İ.A Ekonomi Fak. Yayını, 1982.
- ORRICK, James B. : Halkla İlişkiler. (çev: Oğuz ONARAN), Ankara: Ankara Üni. Siyasal Bilgiler Fak. Basın Yayın Yüksek Okulu Yayını, 1967.

- OSKAY, Ünsal : Kitle Haberleşme Teorilerine Giriş. Ankara: Ankara Üni. Siyasal Bilgiler Fak. Yayını, 1973.
- ÖNAL, Güngör : Halkla İlişkiler. Bursa: Bursa İ.T.İ.A. Yayını, 1982.
- SEITEL, Fraser P. : The Practice Of Public Relations. 2.B. Columbus, Ohio: A Bell and Howell Co., 1984.
- 
- : T.C. Anayasası. İstanbul: Kayı Yayıncılık, 1982.
- TORTOP, Nuri : Halkla İlişkiler. Ankara: İlk-San Matbaası Ltd. Şti. Yayını, 1986.
- TÜRKER, Mehmet : "Nasıl Bir İstanbul," Hürriyet Gazetesi, 6.Nisan.1985.
- ÜNLÜ, İlhan : Reklâm Ortamları Plânlaması. Eskişehir: Anadolu Üni. AÖF Yayını, 1986.

E K L E R

T. C.  
İSTANBUL  
BUYUK ŞEHİR  
BELEDİYE BAŞKANLIĞI

Özel Kalem ve Protokol Müdürlüğü

Görüşme Talep Formu

Görüşme Talep Edenin

Adı Soyadı :

İş Adresi :

Telefonu :

---

Konusu :

---

Talebi Alan :

Tarih :

Saat :

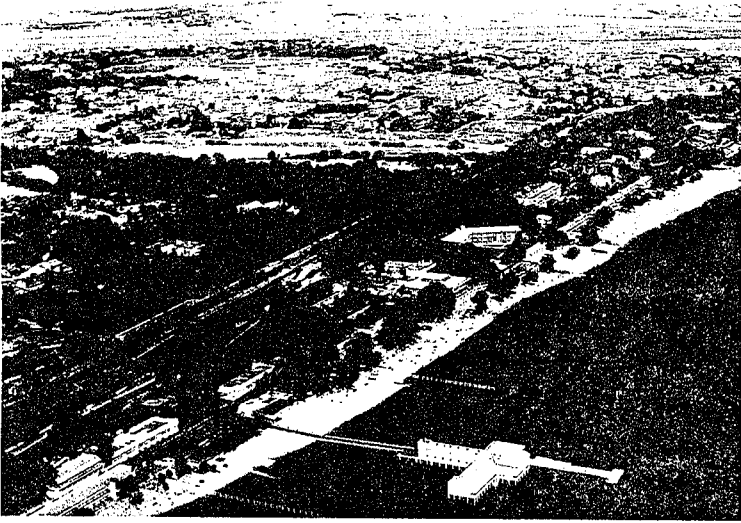
Görüşme Tarihi :

Görüşme Saati :

**Ek-1 Başkanlık Görüşme Formu**



İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ



Sosyal  
Turistik Tesisleri

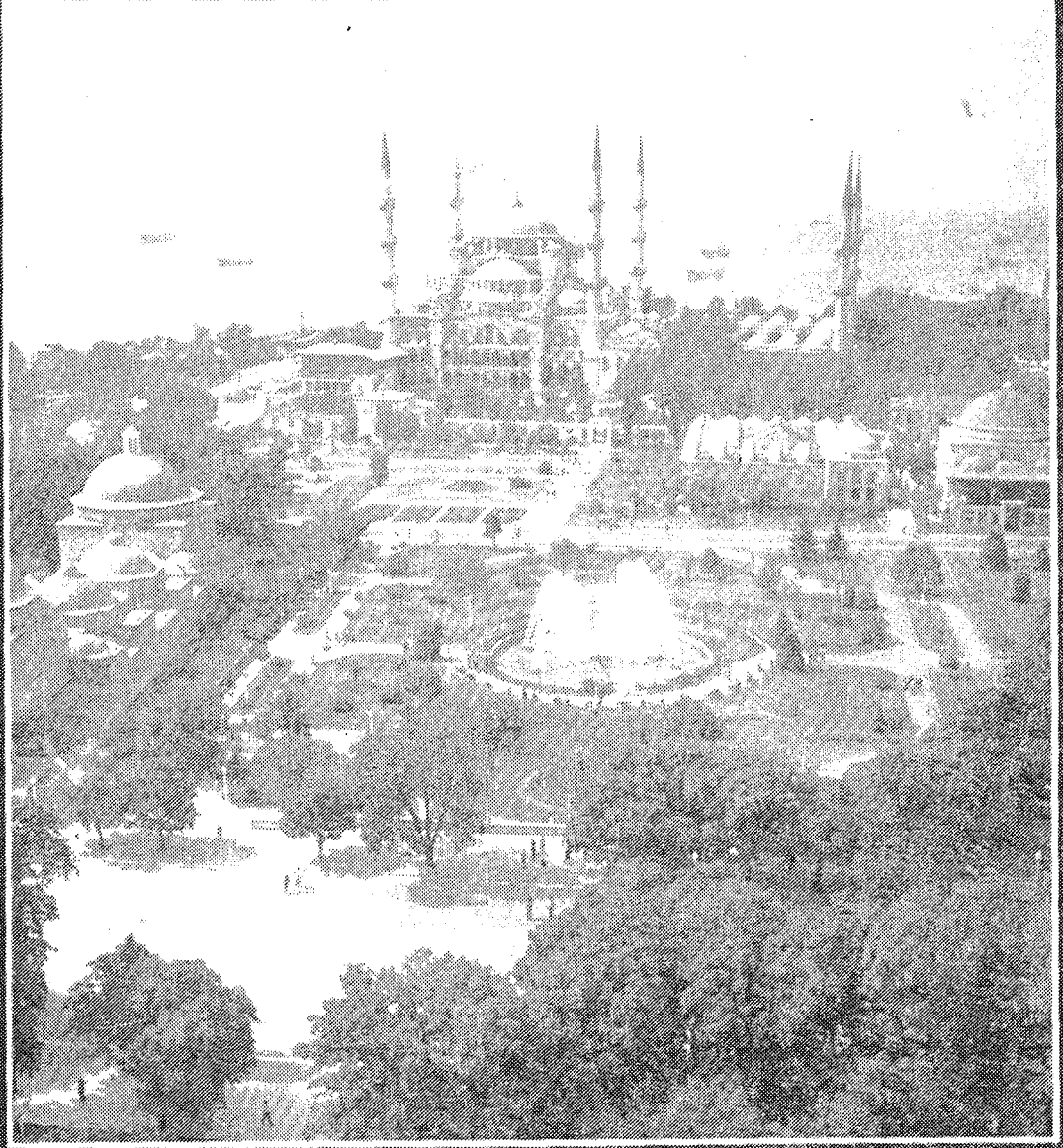
Ek- 2/a

İSTANBUL  
BELEDİYESİ  
HİZMET  
REHBERİ



T.C. İSTANBUL BÜYÜK ŞEHİR BELEDİYESİ

Ek- 2/b



İSTANBUL İÇİN

Ek- 3 "İstanbul İçin" Kitabı



Kenan Evren'in Haliç'te Şehir Nedim Paikını açışı

Ek- 4/a



Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in Haliç'teki Yıkım  
Ve Düzenlemeleri İnceleme Gezisi

Ek- 4/b

# İSTANBUL'UN GURURUNU PAYLAŞMAYA DAVETLİSİNİZ

22 Haziran 1986 Pazar günü, İstanbul'un tarihinde bir kilometre taşı daha aşılacak:

Ülkemizle ilk kez İstanbul, kent içi toplu ulaşımın hızlı, ekonomik, rahat aracı Hafif Metro (LRTS) sistemine kavuşmak için ilk adımı atacak. Bu önemli girişimin temel atma töreni Vatan Caddesinde, saat 10.00'da,

Cumhurbaşkanı Sayın **KENAN EVREN**'in

Başbakan Sayın **TURGUT ÖZAL**'in

huzurlarıyla gerçekleşecek

İstanbul'un sevinçine tanık olmak istiyorsanız, bu önemli günün gururunu hep birlikte paylaşalım...

İstanbul sevgisi ile...

**BEDRETTİN DALAN**  
İstanbul Büyük Şehir Belediye Başkanı



21 Haziran 1986 Sabah, Milliyet, Güneş, Tercüman, Cumhuriyet,  
Hürriyet, Günaydın.



## İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NDAN

Bayrampaşa hal kompleksindeki aşağıda numara, aylık muhammen bedelleri ile geçici teminat miktarları yazılı buzhaneler 1 yıl süre ile kiraya verilecektir.

| Buzhane No:                               | Aylık Muhammen | Bedeli Geçici Teminatı                   |
|---|----------------|--|
| (A1) Blok 1, 2, 3, 4, 5, 6 nolu           | 250.000.—      | 90.000.— TL.                             |
| (B1) Blok 7, 8, 9, 10, 11, 12 nolu        |                | {Ayrıca 500.000.— TL.                    |
| (A2) Blok 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 nolu |                | ihale iştirak teminatı                   |
| (B2) Blok 20, 21, 22, 23, 24 nolu         |                | İşletmeler Müdürlüğü'ne yatırılacaktır.) |

Yukarıda belirtilen buzhane 23 Aralık 1986 günü saat 11.00'de İstanbul Büyükşehir Belediye Encümeni'nde 2886/45. maddesine göre açık arttırma usulü ile şartnameleri veçhile ayrı ayrı ihale olunacaktır.

Şartnameler İşletmeler Müdürlüğü'nde görülebilir. İhalelere katılmak isteyenlerin geçici teminat makbuzları, ihale giriş teminatları ve İşletmeler Müdürlüğü'ne başvuruyla alacakları ihaleye iştirak belgeleri ve şartnamelerinde belirtilen diğer belgeler ile birlikte ihale günü yukarıda belirtilen gün ve saatte İstanbul Büyükşehir Belediye Encümeni'nde hazır bulunmaları lazımdır. B-35877

### Ek- 5/b İhalelerle İlgili Basın İlanı



## İSTANBUL BÜYÜK ŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NDAN

İstanbul Büyük Şehir Belediyesi Harita hizmetlerinde kullanılmak üzere;

- 1- Otomatik Navigasyon sistemi,
- 2- 305 mm. odak uzaklıklı, 23x23 cm. formatlı metrik kamera.
- 3- Forwad Motion Compansation (kasete monte edilmiş)
- 4- Otomatik pilot (komple aksesuarı ile uçağa montesi)
- 5- 150 rulo 0, 24x76 m.lik hava filmi.
- 6- 15.000 adet 24x24 cm. diapositif film.
- 7- 50.000 adet 24x24 cm.lik fotoğraf kağıdı.

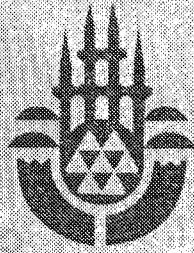
2886 sayılı yasanın 51. p maddesine göre dış piyasadan teklif alınarak pazarlık usulü ile satın alınacaktır.

Şartnameler, Araç Gereç Satın Alma Müdürlüğü'nden temin edilebilir.

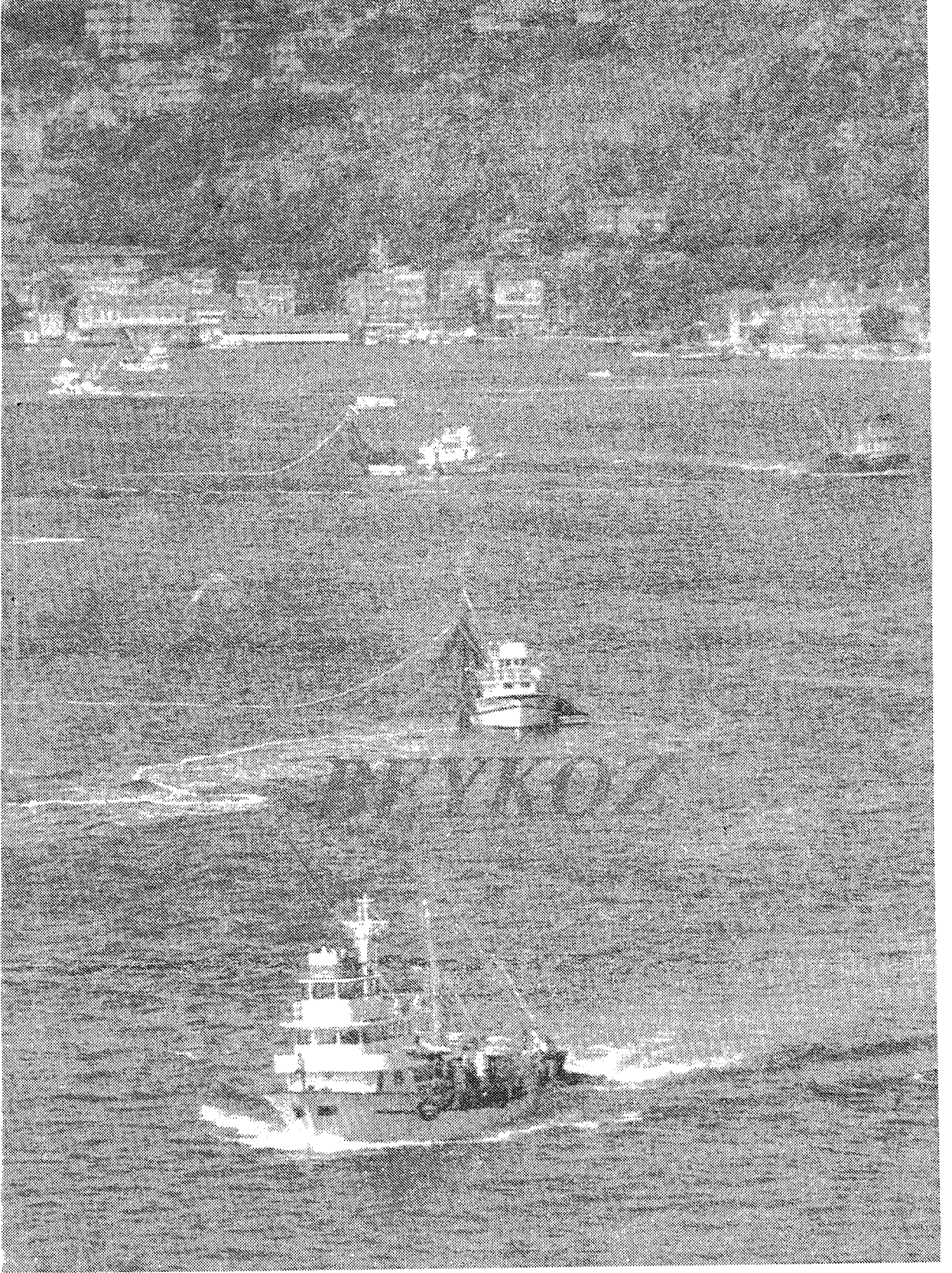
İsteklilerin bu iş için hazırlayacakları teklifler en geç 24 Haziran 1987 günü saat 17.00'ye kadar İstanbul Büyük Şehir Belediye Encümeni'ne teslim edilecektir. B.21471

### Ek- 5/c İhalelerle İlgili Basın İlanı

# BASIN VE İSTANBUL BELEDİYESİ



Ek-/ 6"Basında İstanbul" Kitabı



Ek- 7 Diğer Organların Yayınlarından Örnekler

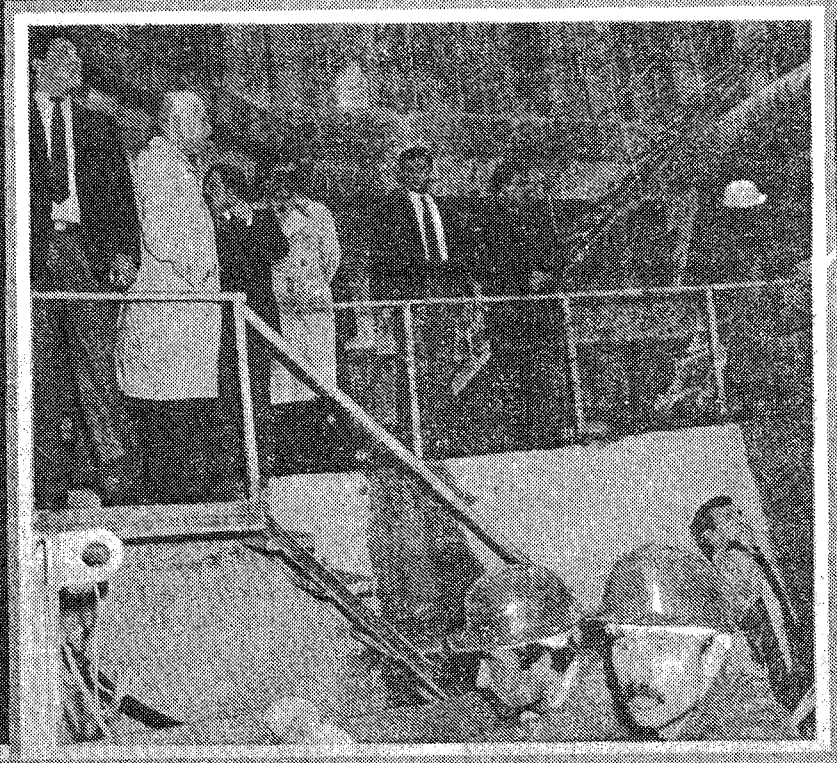
# ABONE REHBERİ

# İSKİ

İSTANBUL  
SU VE KANALİZASYON  
İDARESİ  
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ



# İSKI





TC  
İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

İSKİ

İSTANBUL SU VE KANALİZASYON İDARESİ  
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ



**İSKİ'86**

HEDEFİMİZ,  
BOL TEMİZ SU...  
TEMİZ ATIKSU.



İstanbul Milletvekillerinin Haliç Gezisi

Ek- 8/a



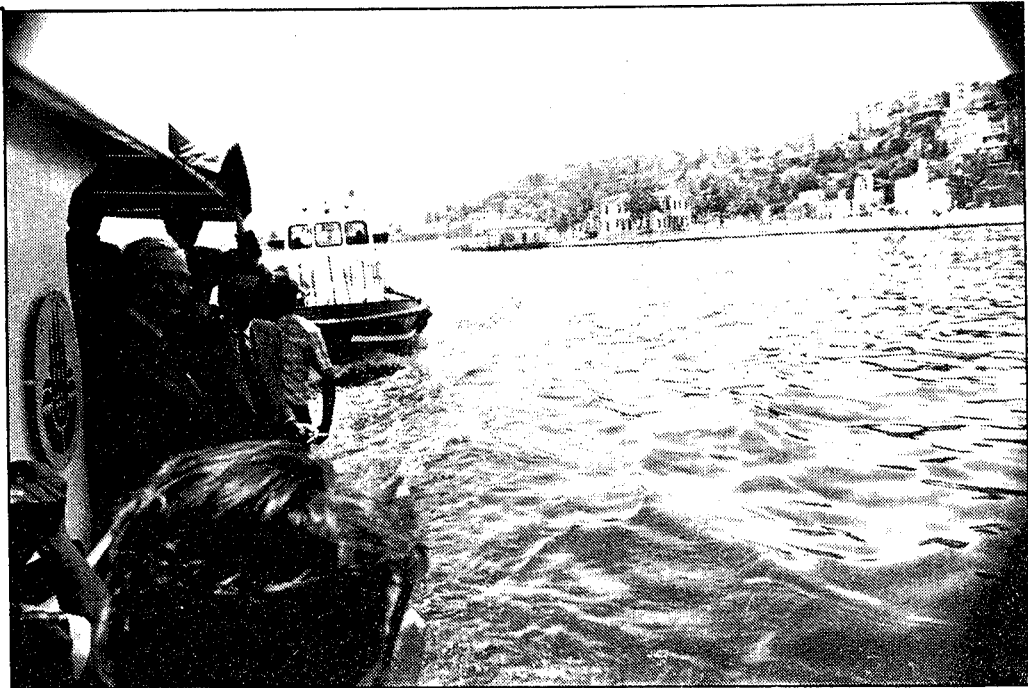
Basın Mensuplarının Haliç Gezisi ve Ağaçlandırma Çalışması

Ek- 8/b



KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'ın Haliç'i Ziyareti

Ek- 8/c



Federal Almanya Cumhurbaşkanınının Haliç'i Ziyareti

Ek- 8/d

Ek- 9 Basın Taramasının Yapıldığı Yazılar

- . 29 Nisan 1984 Milliyet, Abdullah ÖĞÜTÜLMÜŞ  
"Dalan: Götürdüğüm Her Hizmetin Mutlaka  
Karşılığını Alacağım"
- . 27 Mayıs 1984, Milliyet, Mehmet BARLAS  
"Haliç'in Fethi"
- . 30 Eylül 1984, Güneş, Oktay EKŞİ  
"İstanbul İçin"
- . 10 Ekim 1984, Milliyet, Nezihe ARAZ  
"Dalan Projeleri"
- . 10 Ekim 1984, Tan, Haber Merkezi  
"Yalı Sahipleri Sarı Bedrettin'e Ateş  
Püskürüyor"
- . 14 Ekim 1984, Hürriyet, Hasan PULUR  
"Dalan'ın Pantolon İçi"
- . 16 Ekim 1984, Cumhuriyet, Burhan ARPAD  
"Sevgilimin Gözleri Mavi"
- . 20 Ekim 1984, Tercüman, Taylan SORGUN  
"İstanbul En Geri Kalmış Bir Şehir"

- 21 Ekim 1984, Tercüman, Taylan SORGUN  
"Yeni Konut Alanları Kalmıyor"
- 25 Ekim 1984, Tercüman, Mukbil ÖZYÖRÜK  
"Haliç İçin Önemli Uyarı"
- 27 Ekim 1984, Tercüman, Ahmet KABAKLI  
"Belediyeleri Konuşmak Zamanı"
- 29 Ekim 1984, Milliyet, Teoman EREL  
"İnanmak İstiyoruz Ama"
- 14 Mayıs 1985, Milliyet, Abdullah ÖĞÜTÜL-  
MÜŞ  
"Boğaziçi, Dalan'ın"
- 6 Kasım 1984, Cumhuriyet,  
"Mehmed KEMAL"  
"Topkapı Sarayı'nda Yaşam..."
- 14 Kasım 1984, Cumhuriyet, İlhan SELÇUK  
"Dalan'ın Gerçeği"
- 16 Kasım 1984, Cumhuriyet, İstanbul Haber  
Merkezi  
"Dalan: İstanbul, Türkiye'nin En Geri,  
En Yoksul Kenti"
- 20 Kasım 1984, Cumhuriyet, ARPAD  
"Ayaktopu ve Saraylar"

- 5 Aralık 1984, Son Havadis, Abdullah URAZ  
"Dalan-Bir Vaka-İmiş"
- 6 Aralık 1984, Çocukça  
"Başkan Amcadan Çocuklara Müjde"
- 26 Aralık 1984, Tercüman, Rauf TAMER  
"Bir Brifing"
- 27 Aralık 1984, Günaydın, Necati ZİNCİR-  
KIRAN  
"Haliç'te Ne Oluyor?"
- 27 Aralık 1984, Hürriyet Hasan PULUR  
"Haliç Kurtulacak mı?"
- 27 Aralık 1984, Tercüman, Ahmet KABAKLI  
"Nefes BORUSU"
- 28 Aralık 1984, Günaydın, Necati ZİNCİR-  
KIRAN  
"Nasıl Temizlenecek"
- 8 Ocak 1985, Son Havadis  
"Hukuk Devleti Deyince..."
- 22 Ocak 1985, Cumhuriyet Yalçın PEKŞEN  
"İş Nasıl Bitiriliyor?"

- . 29 Ocak 1985, Cumhuriyet, Burhan ARPAD  
"Kim İşler?"
- . 29 Ocak 1985, Son Havadis, Abdullah URAZ  
"Oteller"
- . 16 Şubat 1985, Hürriyet, Hasan PULUR  
"Kar'ı Bile Kapkara Ettik"
- . 17 Şubat 1985, Cumhuriyet, Uğur MUMCU  
"Özal'ın Ruhsatsız Evi..."
- . 17 Şubat 1985, Günaydın Necati ZİNCİRKIRAN  
"İşte Bu Güzel"
- . 17 Şubat 1985, Cumhuriyet  
"Haliç, Gökova, Boğaziçi"
- . 19 Şubat 1985, Tercüman, Mukbil ÖZYÖRÜK  
"Seçim Dönemi Düşünülmezse"
- . 26 Şubat 1985, Cumhuriyet, Burhan ARPAD  
"Boğaz'a Saldırı"
- . 26 Şubat 1985, Cumhuriyet, İlhan SELCUK  
"Tanrı, Suudi Tahtını Korusun!..."
- . 26 Şubat 1985, Cumhuriyet, Uğur MUMCU  
"Ucuza Gitmiş..."
- . 3 Mart 1985, Cumhuriyet, Uğur MUMCU  
"Kızma Birader"

- 14 Mart 1985, Güneş, Canan BARLAS  
"Dalan Soruyor: Bugün İtiraz Edenler Nere-  
deydi?"
- 15 Mart 1985, Güneş, Güneş, Canan BARLAS  
"9 Milyar Lira Kâr Edeceğiz"
- 18 Mart 1985, Milliyet, Nezihe ARAZ  
"İşte!.."
- 18 Mart 1985, Hürriyet, Hasan PULUR  
"Dalan'ın İstifa Mektubu Elimizde"
- 24 Mart 1985, Cumhuriyet, Uğur MUMCU  
"Para ve Arap"
- 29 Mart 1985, Tan  
"Sarı Bedrettin'in Kulakları Çınlasın!"
- 5 Nisan 1985, Cumhuriyet, Haber Merkezi  
"Boğaz, Dalan'a Teslim Ediliyor"
- 5 Nisan 1985, Türkiye, Vecihi ÜNAL  
"Dalan'ın Bilançosu"
- 5 Nisan 1985, Cumhuriyet, Uğur MUMCU  
"Altın Boynuz..."
- 6 Nisan 1985, Cumhuriyet, Yalçın PEKŞEN  
"Bedrettin Dalan: Hücrelerime Kadar İstan-  
bul'u Düşünüyorum"

- 6 Nisan 1985, Tercüman, Taylan SORGUN  
"Dalan, İstanbul, Siyaset"
- 6 Nisan 1985, Hürriyet, Mehmet TÜRKER  
"Nasıl Bir İstanbul?"
- 7 Nisan 1985, Nokta (Bedrettin Dalan)  
"Hamsili Pilav Eşliğinde İstanbul Sorun-  
ları"
- 20 Nisan 1985, Hürriyet, Hasan PULUR  
"Dalan'ın Öfkesi"
- 3 Mayıs 1985, Günaydın  
"Haliç'e Dalan Bedrettin"
- 6 Mayıs 1985, Cumhuriyet, Okay GÖNENSİN  
"61 Yıl Biterken..."
- 14 Mayıs 1985, Cumhuriyet, Doç.Dr.Uçkun GERAY  
(İ.Ü.)  
"Haliç'te Zaman ve Kaynaklar Nasıl Kullanı-  
lıyor?"
- 16 Haziran 1985, Milliyet, Yılmaz ÇETİNER  
"Beşiktaş Pazarı ve Fukara Edebiyatı"
- 20 Ağustos 1985, Sabah, Necmi TANYOLAÇ  
"Deniz Cinayeti ve Kayıp Cennet"
- 2 Eylül 1985, Dünya, Ruhi YILDIRIM

"İstanbul Belediyesi Altın Devrini Yaşıyor"

- 2 Eylül 1985, Milliyet, Yılmaz ÇETİNER

"İstanbul'u Sevmezse Gönül"

- 7 Eylül 1985, Son Havadis, Abdullah URAZ

"İstanbul'un Bir Depremlik Canı"

- 10 Eylül 1985, Cumhuriyet, Burhan ARPAD

"Bir Kolyenin İncileri"

- 11 Eylül 1985, Türkiye

"Kimi Çatlatıyoruz?"

- 19 Eylül 1985, Sabah, Ertuğrul SOYSAL

"İstanbul Temizleniyor"

- 20 Şubat 1985, Cumhuriyet

"Petro-Dolar ve Öteki Değerler"

- 24 Eylül 1985, Sabah, Ertuğrul SOYSAL

"Haliç'i Görün"

- 27 Eylül 1985, Son Havadis

"Dalan'a Bir Filo Fantom!.."

- 28 Eylül 1985, Cumhuriyet, Ergun BALCI

"Haliç ve Habercilik"

- 2 Ocak 1986, Milliyet, Abbas GÜÇLÜ

"Dile Düşenler"

- . 21 Ocak 1986, Yankı, Dr.Agâh Oktay GÜNER  
"Hızlı Şehirleşme"
- . 23 Ocak 1986, Türkiye  
"Sorumlusu Kim?"
- . 23 Ocak 1986, Türkiye, Mehmed SEDAT  
"Haliç Parkı"
- . 28 Ocak 1986, Tercüman, Mukbil ÖZYÖRÜK  
"İstanbul Metrosuz Olamaz"
- . 4 Şubat 1986, Cumhuriyet, Burhan ARPAD  
"50. Yıl Önce İstanbul"
- . 10 Şubat 1986, Bulvar  
"Dalana, Vehbi Koç'un Önce Malına, Sonra  
Canına Nasıl Gözkoydu?..."
- . 11 Şubat 1986, Bulvar, Prof.İsmet GİRİTLİ  
"İstanbul Olimpiyatlar İçin Hazırlanma-  
lıdır"
- . 15 Şubat 1986, Tercüman, Mukbil ÖZYÖRÜK  
"Ceremesini Kim Çekiyor?"
- . 18 Şubat 1986, Milliyet Renk, Kandemir KONDUK  
"Bedrettin DALAN"
- . 18 Şubat 1986, Cumhuriyet, Kazım GÜLMEZ  
"Enflasyon, Belediyeler ve Tüketicinin"

## Korunması"

- 23 Şubat 1986, Tercüman, Rauf TAMER  
"Sahildeki Evler Yıkılmayacak"
- 24 Şubat 1986, Cumhuriyet, Osman ULAGAY  
"Dışa Açılan Türkiye'nin İncisi İstanbul'un Ayıpları"
- 15 Mart 1986, Günaydın, Necati ZİNCİRKIRAN  
"Utanç Duvarı"
- 16 Mart 1986, Tercüman  
"Ankara'da Gözüm Yok. Ne bugün ne de yarın"
- 18 Mart 1986, Cumhuriyet, Burhan ARPAD  
"Hangi Beyoğlu"
- 29 Mart 1986, Milliyet, Mehmet BARLAS  
"Güzel İstanbul"
- 30 Mart 1986, Hürriyet, Oktay EKŞİ  
"Korkmayın Yemeyecek"
- 31 Mart 1986, Milliyet, Yılmaz ÇETİNER  
"Boğaziçi'ne Varlık Vergisi"
- 1 Nisan 1986, Tercüman, Ahmet KABAKLI  
"Koruk, Helva Olur"
- 1 Nisan 1986, Güneş, İsmail CEM

"Çuvaldız ve İğne Hikayesi"

- 1 Nisan 1986, Güneş, Güneri CİVAOĞLU  
"Yalıspor-Dalanspor Karşı Karşıya"
- 1 Nisan 1986, Tercüman, Nazlı ILICAK  
"Dalan ve İstanbul"
- 2 Nisan 1986, Cumhuriyet, Oktay AKDAL  
"Halktır Etkin Olan..."
- 2 Nisan 1986, Tercüman  
"Sıra Özal'da"
- 3 Nisan 1986, Cumhuriyet, İlhan SELÇUK  
"Dostça Bir Öğüt!..."
- 4 Nisan 1986, Milliyet, Yılmaz ÇETİNER  
"Boğaziçi'nde Lodos Fırtınası Dindi mi?"
- 4 Nisan 1986, Türkiye  
"Sosyal Adalet!"
- 4 Nisan 1986, Cumhuriyet, Yalçın PEKŞEN  
"Güçlüler ve Güçsüzler"
- 15 Nisan 1986, Cumhuriyet, Burhan ARPAD  
"Cibali Tütün Fabrikası"
- 15 Nisan 1986, Son Havadis, Bilgin PEREMECİ  
"Bedrettin Dalan, İstanbul ve Bazı Pürüz-  
ler..."

- 21 Nisan 1986, Nazlı ILICAK  
"Dalan, Haussmann, Menderes"
- 2 Mayıs 1986, Hürriyet, Hasan PULUR  
"Dalan'la Bir Gün"
- 2 Mayıs 1986, Güneş Çetin ALTAN  
"Sayın Dalan'la Bir Gün"
- 2 Mayıs 1986, Türkiye, Mehmet SEDAT  
"Fatih ve İstanbul"
- 3 Mayıs 1986, Hürriyet, Oktay EKŞİ  
"Değişen Ölçülerle"
- 5 Mayıs 1986, Son Havadis, Bilgin PEREMECİ  
"Kapalı Çarşı ve Bedrettin DALAN"
- 5 Mayıs 1986, Milliyet, Yılmaz ÇETİNER  
"Bedrettin Dalan'la 8 saat..."
- 5 Mayıs 1986, Sabah, Ferit ÖNGÖREN  
"Dalan Bizi Esir Aldı"
- 7 Mayıs 1986, Hürriyet, Hasan PULUR  
"Top Dalan'da"
- 8 Mayıs 1986, Milliyet, Haldun TANER
- 10 Mayıs 1986, Türkiye, Mehmed SEDAT  
"Yeşeren İstanbul"
- 12 Mayıs 1986, Cumhuriyet, Prof.Dr.Necati

## İNCEOĞLU

"Tarlabası Caddesi Genişletilince..."

- . 13 Mayıs 1986, Cumhuriyet, Burhan ARPAD  
"Yutturmaca"
- . 7 Haziran 1986, Son Havadis, Abdullah URAZ  
"At Binenin..."
- . 11 Haziran 1986, Bayram, Tekin ERER  
"Haliç Sevgisi"
- . 12 Haziran 1986, Cumhuriyet, Ergun BALCI  
"Haliç ve Kızıltoprak"
- . 12 Haziran 1986, Milliyet, Mehmet BARLAS  
"Gökdelenlerin Beklentisi"
- . 13 Haziran 1986, Tercüman, Rauf TAMER  
"İstanbul"
- . 15 Haziran 1986, Cumhuriyet, İlhan SELÇUK  
"Gökdelen"
- . 17 Haziran 1986, Günaydın, Necati ZİNCİR-  
KIRAN  
"Gökdelen Tartışması"
- . 19 Haziran 1986, Cumhuriyet, İlhan SELÇUK  
"Dalan Tehlikenin Eşiğinde"

- 25 Haziran 1986, Cumhuriyet, Ali SİRMEN  
"Aman Yarabbi..."
- 13 Haziran 1986, Günaydın, Necati ZİNCİRKIRAN  
"Çevre Kavramının Neresindeyiz?"
- 15 Haziran 1986, Milliyet, Altan ÖYMEN  
"Hangisi Çağdaş?"
- 17 Haziran 1986, Cumhuriyet, Ali SİRMEN  
"İstanbul'un Dostları, Düşmanları"
- Temmuz - 86, PLAYBOY  
"Bedrettin DALAN"
- 3 Mayıs 1986, Tercüman, Ahmet KABAKLI  
"Ufka Çizilen İstanbul"
- 1 Temmuz 1986, Sabah, M. MUTLU  
"Boşuboşuna"
- 2 Temmuz 1986, Hürriyet, Hasan PULUR  
"Dalan'ın Kavfaları..."
- 2 Temmuz 1986, Tercüman, Rauf TAMER  
"YAZ MI TATİL Mİ?"
- 2 Temmuz 1986, Türkiye, Mehmet SEDAT  
"Metro ve Tramvay"
- 18 Temmuz 1986, Türkiye, Mehmet SEDAT  
"Gökdelen Çağı ve Biz"

- 20 Temmuz 1986, Milliyet,  
"Dalan'ın da Şikayetleri Var"
- 22 Temmuz 1986, Cumhuriyet, Prof.H.Kemalî  
SÖYLEMEZOĞLU  
"Belediye Başkanları Bilmeli ki..."
- 24 Temmuz 1986, Cumhuriyet, Uğur MUMCU  
"Haberî Yok mu?..."
- 25 Temmuz 1986, Hürriyet, Hasan PULUR  
"Ah O Günler!..."
- 26 Temmuz 1986, Cumhuriyet, Uğur MUMCU  
"Dalan Dalmış..."
- 27 Temmuz 1986, Cumhuriyet, Ali SİR MEN  
"Sokak Adları"
- 28 Temmuz 1986, Güneş, Günerî CİVAOĞLU  
"Hukukun Ayak Sesleri"
- 29 Temmuz 1986, Cumhuriyet, Yalçın PEKŞEN  
"Bekliyoruz Sayın Dalan..."
- 29 Temmuz 1986, Milliyet, Melih AŞIK  
"İstanbul'u Satıyoruz, Sat..."
- 30 Temmuz 1986, Günaydın, Necatî ZİNCİR KIRAN  
"Kirlilik Artıyor"
- 30 Temmuz 1986, Sabah, Ferit ÖNGÖREN

"Dalan'a Yeni Bir Destek"

- 14 Ağustos 1986, Sabah, Ertuğrul SOYSAL  
"Dalan'a Göre İş"
- Aralık - 1986, Sanat Olayı, Aytekin HATİPOĞLU  
"Bedrettin DALAN: Beyoğlu'nu Kurtarmak  
İsteyenler Birçivi Bile Çakmadılar"
- 6 Aralık 1986, Hürriyet, Celalettin ÇETİN  
"Dalan'dan GÖRÜŞLER"
- 20 Aralık 1986, Milliyet, Rafet BALLI  
"Dalan Modeli Özelleşme"
- 11 Ocak - 24 Ocak 1987, Güneş Gazetesi,  
Canan BARLAS  
"Başkan Bedrettin DALAN'ın Yaşam ÖYKÜSÜ,  
Pamuk İşçiliğinden İstanbul'un Yöneti-  
ciliğine"  
(14 bölümlük yazı dizisi)
- Mart 1987, Kapital Dergisi, Emel KUTLUCA  
"Dalan: İstanbul'un Alt Yapısı Sıfır"



BEDRETTİN DALAN'IN YAŞAM ÖYKÜSÜ

**BAŞKAN**

PAMUK İŞÇİLİĞİNDEN İSTANBUL'UN YÖNETİCİLİĞİNE

14

Canan BARLAS

"Süleymaniye'de eski İstanbul'u kuracağız"

**Boğaz'ın üçte biri halka açılacak**

**MESELA** bir yalı düşünün, sağ ve solu depolarla dolu. Böyle konumu olan depoları istimlak ediyoruz. Oranın bütünlüğü için ortada kalan yalıyı da istimlak şart. 5-6 taneden fazla değil

**BOĞAZ'**ın kıyılarını tüm Türk milletine, hatta dünyanın en güzel yeri olduğu için tüm insanlık âlemine açmamız gerekir. Önemli olan bunun ölçüsü

Ocak-86

Güneş

KIR ATINA BİN GEL SÜLEYMAN •  
İNSANLAR TÜRLÜ TÜRLÜ •  
JİGOLO'NUN ŞARKISI • B  
MEYHANE SEFASI, DAYAK CABASI •  
DALAN, DALAN, GEÇ OSMAN •

Istanbul'u temizlemeden başkanlıktan gitmez Kelle koltuğunda gelir Genç Osman

## Dalan'a yeni bir lâkap: "GENÇ OSMAN"

Murat ATAÇ

Ali Avaz, son doldurduğu kasetin bir bölümünde İstanbul Belediye Başkanı Bedrettin Dalan'ın çalışmalarına yer veriyor.

Piyasaya sürdüğü son kasetinde Bedrettin Dalan'a "Genç Osman" lakabını takan Ali Avaz'ın kaseti daha şimdiden rekor seviyede satıyor.

Hemen bütün eserlerin sözlerini ve müziğini de kendisinin hazırladığı kasete "Adı Şakacı/1" adını veren sanatçı, bu çeşit kasetlerin müzikseverler tarafından sevildiğini dile getiriyor.

Bedrettin Dalan'ın çalışmalarını çok beğendi-



Ali Avaz, yeşilliklere bürünen Haliç'i göstererek, "Bu güzel manzaraya bakıp da Bedrettin Dahiye dolu taşlama yazmamak haksızlık olurdu" diyor.

ğini ve İstanbul'a gelmiş geçmiş belediye başkanları arasında en çalışkanı olduğunu belirten sanatçı, "Bedrettin Bey gerçekten çalışkan, zeki ve dürüst bir insan. Çalışmaları beni o kadar etkiledi ki, onu methetmeden edemedim. Başkan da herhalde bu kasetimi dinlemiş ve hoşuna gitmiştir" diyor.

Ali Avaz'ın Dalan'a sunduğu methiyelerin bir bölümünde bakınız neler var:

Dalan, Dalan, Dalan, Dalan, Bedrettin Dalan, Anası doğurmuş onu bir arslan  
Dalan, Dalan, Dalan, Dalan, Bedrettin Dalan, Kelle koltuğunda gelir Genç Osman  
Mavi gözler çakmak çakmak bakıyor  
Yağmacılar korku yürek hopluyor  
Haliç bitti şimdi sıra boğazda  
Yiyenler midisini yokluyor.

**Dalan'a alkış**

Tarafı tarafsız herkesin birleştiği bir nokta var:

-Bedrettin Dalan iş yapıyor.

Gelmiş geçmiş bütün İstanbul Belediye Başkanlarından Haliç Edebiyatı dinledik. Ama hiç birisi Haliç'e grayderi sokamadı. Fakat adam hiç dinlemedi, kuru gü-rültüye pabuç bırakmayarak Haliç'in altını üstüne getirerek bugün hepimizin beğendiği yeni Haliç'i yarattı.

Yine yıllarca herkesten bir metro edebiyatı dinledik. Kimse bir şey yapamadı.

Bakıyoruz metroyu da Dalan yapıyor. Bugün Cumhurbaşkanı Evren'in atacağı temelle İstanbul ve Türkiye'nin ilk metrosu bir rüya olmaktan çıkıp gerçeğe doğru ilerliyecek.

Geçmiş Belediye Başkanlarının, neden kendilerinin Haliç Projesini ve metroyu yapamadıklarına dair binlerce mazareti olabilir. Hatta bu mazareti inan-dırıcı da olabilir.

Ancak artık biz,

Mazaret söyleyen değil, Dalan gibi iş yapanları istiyoruz...



Haziran-86 Sabah

Temmuz-86

Tercüman

# "Benim başkanlarım pırlanta gibidirler"



14 Temmuz 1986 Sabah



## Dalan'ın kavgaları...

**B**iz pes ettik...  
Bırakın gazeteciliği, yazarlığı, çizerliği, vatandaş olarak pes ettik...  
Her yıl bu mevsimde İstanbul'da belediye ile bilim adamları arasında bir kavgaya çıkıyoruz, biz de ne yapacağımızı şaşırıyoruz.  
Geçen yıl, bir sinek ilacı kavgası vardı, bu yıl da su...  
Hatırlayacaksınız, Dalan, geçen yıl havadan ve karadan ilaç püskürterek sineklere savaş açmıştı...  
Niçin bu savaşa girdiğini de şöyle açıklıyordu:

Bilim adamlarının yaptığı araştırmaya göre, sulardaki zararlı maddelerin miktarı dünya standartlarıyla karşılaştırıldığında anormalin üzerinde anormal görünüyor...

**O**YSA Dalan bunu kabul etmiyor...  
"Nokta Dergisi"nde çok ilginç ve tatlı bir söyleşi var...  
Dalan önce, araştırmanın niteliği hakkında görüşünü belirtiyor:  
"Bir araştırmanın doğru sonuç vermesi için, belli bir formül gereklidir, çok daha fazla örnek alınmalı gerekir. Araştırmayı yapanların doktor

2 Temmuz 1986 Hürriyet



11 Temmuz 1986 Hürriyet

## Başbakan Özal, "Benim Belediye Başkanlarım iyidir. Başta Dalan olmak üzere hepsinin çalışmasından memnunum." dedi

- Başbakan Özal, haklarında yolsuzluk söylentileri çıkan belediye başkanları ile ilgili olarak şöyle konuştu: "Bütün belediye başkanlarının arkasındayım. Çünkü en iyi hizmet belediyeler kanalıyla halka götürülür. Merkezi hükümet her işi yapamaz. İstanbul'da başta Dalan olmak üzere ilçe belediye başkanları anı gibi çalışıyorlar".
- Bir takım eski alışkanlıkların yine hortladığını, 'yolsuzluk yapıyor' diye söylentiler çıkarıldığını söyleyen Özal, "Ciddi iddialar varsa belgeleri ile müracaat etsinler. Ben bunları İçişleri Bakanlığı müfettişlerimize incelettiriyorum. Böyle ciddi inceleme yaptığımız 6-7 tane belediye var. Gerisi yalandır. İşleri engellemek içindir." şeklinde konuştu.

## SELAM

### Dalan'ın yeni bir Haliç mucizesi

- Evet, Bedrettin Dalan yeni mucizesi başlattı. Yedikule'nin ünlü kulelerinden başlayarak, Belgradkapı, Mevlanakapı, Topkapı, Edimekapı üzerinden Haliç Köprüsü'nün Ayvansaray ayağına kadar uzanan ünlü İstanbul surları, içerden ve dışardan çevresi açılarak onarılıyor.
- Dünyanın Altın Boynuz dediği Haliç'i Marmara denizine bağlayan tarihi "Altın Kolye" bütün ihtişamı ile ortaya çıkacak Çalışma Yedikule yönünden Belgradkapı ve çevresi ilk adım olarak başlamış bulunuyor. Bu bölümün istismakının önemli bölümü yapılmıştır. Çalışmalar adım adım, bir deyimle kapı kapı sürdürülerek İstanbul'un boynundaki altın kolye yeniden parlayacaktır.
- Haliç'i anladık ama neden bu surlar düşebilirsiniz. İki yönden, birincisi Haliç eskiden nasıl pisliğin, hastalığın, çirkinliklerin üstüste yığıldığı bir bölge idi, ve bu sur çizgisinin içi ve dışı tıpkı o durumdadır. Atlar, eşekler orada sucuk olur. Asitler, makina yağı, zehirli boyalar oralarda şeker olur, yağ olur. Lağım ve bataklık içinde çocuklar azrail ile öpüşürler.

22 Ekim 1986 Sabah

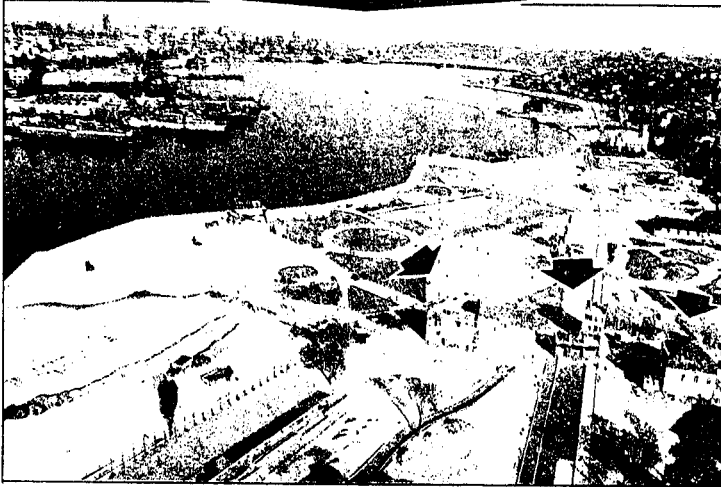
## Thames geleneği, Haliç'te yaşandı

# Kürek şenliği

- İngiltere'nin iki ünlü üniversitesinin, Cambridge ve Oxford'un kürek takımlarının Haliç'teki nefes kesen mücadelesini, iki yakayı dolduran binlerce kişi, heyecanla izledi. Büyük yarışı, Londra'daki antrenmanlarında "Hürriyet" forması giyen ve "Bize uğur getirecek" diyen Cambridge takımı kazandı.

● 11. sayfa

## 3 bina hâlâ direniyor



### Pazarlıkta anlaşamayınca mahkemelik oldular

Haliç'teki yıkım çalışmaları ilk günkü hızla devam ediyor. Yıkılan binaların yerine hemen düzenli ve bakımlı parklar yapılıyor. Fatih'in hocası Akşemsettin'in adı verilen bu büyük parkta sahipleri Belediye ile mahkemelik olan üç bina dışında ne varsa yıkılmış. Binaların sahipleri Belediye uzmanları ile sıkı sıkıya pazarlığa tutuşmuşlar. Belediye'nin takdir ettiği parayı az bulunca mahkemeye başvurmuşlar. Çalışmalar o üç bina yok sayılarak devam ediyor. Çok yakında düzenlenmesi tamamlanacak olan Akşemsettin Parkı hizmete açılacak.

## Haliç, Dalan'ı plâket rekortmeni yaptı!

Çeşitli kişi ve kuruluşlar tarafından Haliç'in temizlenmesi ve düzenlenmesi konusunda gösterdiği çaba nedeniyle plaketerle onurlandırılan Bedrettin Dalan'ın son plaketi Ulaştırma Bakanı verdi.

İki yıldır Haliç'i kurtarma çalışmalarında büyük başarılar kazanan Bedrettin Dalan'a bir onur plaketi de Ulaştırma Bakanı Veysel Atasoy verdi. Atasoy plaketi verirken, "Haliç temizlenmez diyordular. Dalan bu nu söyleyenlerin yanıldığını güzelce ispat etti. Çünkü Haliç mavileşmeye başladı." dedi.

**"Haliç tertemiz olacak"**

Bedrettin Dalan, Haliç'e ne zaman gireceğini sorunlara da, "Ben yüzme bilmem. Ama yakında Haliç tertemiz olacak. Sadece Haliç'i değil, bütün İstanbul denizlerini temizleyeceğiz" şeklinde konuştu.

Haliç'teki çalışmalar ilk günkü hızıyla devam ediyor. Etyüp yakınlarında bulunan fabrika ve atölyeler de taşınma hazırlıklarını tamamladılar. Yıkılan yerlere hemen yeşil alanlar haline dönüştürülerek halka açılıyor.

Ali BEKTAN



### "Bana İstanbul halkı yardım ediyor"

Bedrettin Dalan Haliç'in temizlenmesi çalışmalarından ötürü Ulaştırma Bakanı Atasoy'dan plaketi alırken, "Bana İstanbul halkı yardım ediyor" dedi...

## SELAM

### Dalan'ın yeni bir Haliç mucizesi

■ Evet, Bedrettin Dalan yeni mucizesi başlat. Yıkılan tüm kulelerinden başlayarak, Belgradkapi, Mecidiyekapi, Topkapı, Edirnekapi üzerinden Haliç Köprüsü'nü Ayvansaray'a taşıyacağı kadar uzanan tüm İstanbul surları, çarşıları ve dış surları çevresi açılacak önleniyor.

■ Dünyanın Altın Boynuz dediği Haliç'i Meriçina denizine bağlayan tarihi "Altın Köprü" bütün ihtişamıyla ortaya çıkacak. Çalışma Yedikule yönünden Belgradkapi ve çevresi ilk adımı olarak başlamış bulunuyor. Bu bölünün istikrarını önemli bölümü yapılmıştır. Çalışmalar adım adım, bir dış surla kapı kapı sürdürülerek İstanbul'un bozuntudaki altın köprü yönünden parlayacaktır.

■ Haliç'i anıtlık ama neden bu surlar diyorlarsınız. İki yönden, birincisi Haliç eskiden nasi plâket, hastalığın, çirkinliklerin üstüste yığıldığı bir bölge idiyse, bu sur çizgisinin içi ve dışı bpkı o durumdadır. Atlar, eşekler orada sucuk olur. Asitler, makina yağları, zehirli boyalar oralarda seker olur, yağ olur. Lağım ve bataklık içinde çocuklar azrail ile öpüşürler. Girilmez baraka döküntüleri arasındadı da sokak bezeleri aralıklarda her türlü gayrimensuluk kol geziyor.

■ İkinci neden ise şu: Burası da tıpkı Haliç gibi, İstanbul'un en güzel coğrafya parçasıdır. Nitekim surlar da onun için bu çizgi üzerindedir. Surlar tarihi yapılarımızın Avrupa'ya bakın yüzüdür. Bir kaleye karşından bakılıncaya görürler. Kaç kuşaktır İstanbullular kendi şehirlerinin batağa ve çirkele banyosunu yitirmişti göremiyordu. Bu perişan, tiksindirici, kustu ruca sur dipleri biraz sonra, yeşillikler, çocuk parkları, spor, gezinti yerleriyle sağlıklı bir civıllaşmaya doacaktır.

■ Turistik açıdan bu surlar ve çevresi Çin Seddi'ne benzer bir çekim gösterecek. Nihayet, özellikle Fatih döneminde kalırsa pek çok tarihi yapı bu mezeleğin altından kurtarılacaktır.

■ Dalan'ın ilk destekleyen yazarmın başlığını bu bölge için tekrar etmeliyim: İstanbul yıldıldıkça güzelleşiyor. Sayın Dalan, kesin bir kamucuyu yaratmak istiyorsa, restorasyon (onarım) çalışmalarından önce Sıkım ve yeşillendirme faaliyetlerine girişmeli ve bunu da geniş çapta tutmalıdır. Böylece, turistik, spor hizmetlerine daha çok yer açılacağı gibi, hem bölge tertemiz olacak hem de kale içi trafiği, ulaşımı büyük ölçüde hafifleyecektir.

Sabah Gazetesi Ekim-86

Günaydın Gazetesi Temmuz-86

Ek- 11/c

# DALAN'IN DANIMARKA ÇIKARMASI



**ANA KRALİÇE'NİN ASKERLERİ:** Ana Kraliçe'nin sarayı önünde paralı askerler 24 saat nöbet tutuyorlar. Ancak bu nöbet koruma maksadıyla değil, sadece bir gelenek devam ettiriliyor. Zira saray önünde duran bu askerler resim çekilmek için iyi bir aksesuar oluyor.

**ONLARIN DENİZ KIZI VE BİZİM KIZLARIMIZ:** Kopenhag deyince aklı ünlü "Deniz Kızı" heykeli geliyor. Balıca çıkan kocasının 70 yıldır dönmesini bekleyen ve Kopenhag'ın sembolü haline gelen bu heykeliği çeşitli ülkelerden gün de binlerce kişi ziyaret ediyor.



**HAMLET SARAYI:** Danimarka'nın en çok turist çeken yerlerinden birisi de ünlü Hamlet Sarayı. Bedrettin Dalan'la bu sarayı da ziyaret ettik. Sarayı gezerken, Dalan, "Olmak ya da olmamak işte bütün mesele bu" sözünü sık sık tekrarlamadan edemedi.



**25 BİN TÜRK YAŞIYOR:** Danimarka'da 25 bin dolayında Türk yaşıyor. Bunların büyük çoğunluğu fabrikalarda işçi. Bir kısmı da bakkalet, restoran, lokanta gibi özel işyerleri açmış. İçlerinde Serdar Şahin gibi işadamlarının sayısı ise çok az. Kopenhag'da bir toptan deri işyeri olan Serdar Şahin Danimarka'da toplam 90 butiğe deri giyecekler veriyor. Türkiye'den ithal ettiği derileri Kopenhag'da dikitirerek bütün ülkeye dağıtan Şahin "Deri işyerimizde mührümüzü vurduk. Amacımız diğer Türkleri de maddi yönden destekleyip burada bir Türk lobisi kurmak" diyor.

Tercüman Gazetesi Mart-87

Ek- 11/d

## "Dalan İstanbul'un değil Haliç'in Belediye Başkanı"



■ DYP Genel Başkanı Cindoruk "Dalan yurt içinde ve yurt dışında kendini meşhur etmek için devletin olanaklarını har vurup harman savurmaktadır" dedi.

■ Seçimlerden bu yana geçen 3 yıl içinde Dalan'ın verdiği sözlerin hiçbirini yerine getirmediğini öne süren Cindoruk, "İstanbul'da buldozer hukuku esmektedir. Dalan hakkında 500 dava açılmıştır. Belediye Başkanı himayesindeki 3-5 kişi ile İstanbul'u tarumar ediyor" diye konuştu.

Oğuz GÜVEN  
DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk, Bedrettin Dalan'ı şiddetle eleştirerek, "Dalan İstanbul'un değil Haliç'in Belediye Başkanı" dedi.

Dalan'ın kendini meşhur etmek için devletin olanaklarını har vurup harman savurduğunu bildiren Cindoruk, bu konuda şunları söyledi:

"Türkiye'nin her yerinde olduğu gibi İstanbul Belediyesi'nde de yolsuzluklar sıyıkla çıkmış. İstanbul bory yükü altına girmiştir.

İstanbul trafiğinde bir keşmekeş almış başını gidiyor. Yolda askeri manevra yaparak yürüyorsunuz. İstanbul yakında saketler şehri haline gelecek. Beyoğlu'nda kıyım

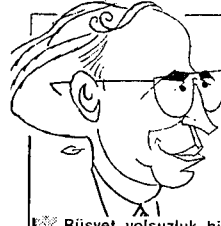
var. Buldozer hukuku esmektedir. Dalan hakkında 500 dava açılmıştır. Belediye Başkanı himayesindeki 3-5 kişi ile İstanbul'u tarumar ediyor.

Dalan, İstanbul Belediye Başkanı değil, Haliç Belediye Başkanı'dir. Seçimlerden bu yana geçen 3 yıl içinde verdiği sözlerin hiçbirini yerine getirmemiştir.

**ESENBOĞA FAŞİNGİ**

Cindoruk, Başbakan Özal'ın yurda dönüşü ile ilgili olarak "Başbakan'ın yurda dönməsinden sevinçliyiz, ancak insanlık duyguları sönmürmemesi gerekir. Bu faşing mevsiminde, Esenboğa faşingini yaşadık. Havalara balonlar atıldı. Aslında balonla Özal yanına çok yakışıyor ama Türkiye'nin bugünkü durumuna uygun değil" dedi.

Günaydın Gazetesi Nisan-87



**DYP'li Dülger'den  
eleştiri**

## Belediyelerde keyfî idare

■ Rüşvet, yolsuzluk, hileli ihale: DYP Genel Başkan Yardımcısı, belediyelerin vatandaş zihninde, rüşvet, adam kayırma, haksız kazanç, hileli ihale ile eş anlama geldiğini ileri sürdü

**ANKARA, (Hercüman)-** DYP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Dülger, iktidarın mahallî idarelere yönelik keyfî tutumları uyguladığını, belediyelere sağlanan haksız kaynakların partizan elerde heba olup gittiğini öne sürdü.

Mehmet Dülger dün düzenlediği basın toplantısında mahallî idarelerin ısratını eleştirirken "Yağ bol kasabın şaşkınlığı içinde, gerçek teknik insan gücü ve planlama fikrinden mahrum belediyeler, haksız makina parkı edinmeye yönlenmiş, intizamsız alt yapı yatırımları her tarafta yaz-baz tahfatsız çevrilmiş, imar faaliyetleri ise birkaç açılışta ölçsüz menfaat sağlamaktan öteye gidememiştir" dedi.

Vatandaşın zihninde belediye müessesesinin "Rüşvet, adam kayırma, haksız kazanç sağlama, yolsuzluk, hileli ihale, usulsüz ödeme, baskı ve keyfî idare" ile eşdeğer anlam kazandığını belirterek "Ne kadar acıdır ki, hukuk kaidelerinin ayaklar altına alınmasında aldırılmadan yapılan istimlakların mağduru olan vatandaşlar müraعات edecek bir yer bulamamakta, gayri adil yollarla tapu delinmekte, karantik oyunlarla pek çok kimsenin malından alınmaktadır" görüşüne yer

verdi.  
Mahallî idareler tarafından yapılanların "göz boyama"dan öteye gidemediğini de savunan Dülger, bir yerde renkli kaldırım taşları defalarca sökülüp takılırken, başka yerlerde bozuk, kazılmış, terk edilmiş yollarda taşların açığa çıkması, hatıralardır akınayan sular, patlamış betonlar, kırılı çene suları üzerindeki şikâyetlere aldanan olmadığını da söyledi.

Hükümetin "Hasımlarını fenersiz yakalama" gayreti ile 1984'de mahallî seçimleri kıs kıyımatta yaptığını anlatan Dülger, bugünkü tablounun gün seçimleri kazanarak istisnai şartlardan yararlanma hakkını elde eden belediyelerin eseri olduğunu kaydetti.

Dülger, DYP olarak vatandaşın mağduriyetine sebep olan her türlü haksızlığın hesabını sormada kararlı olduklarını belirterek, sözlerini şöyle tamamladı:

"Yapmamız gereken kâr bırakılmayacaktır. DYP seçilmesinde 19. sayılı Fransız romanlarına konu olan bakımsızlığın, pisliğin ve sefaletin yerini 21. asrın majdeleyen mamur, pırl pırl ve her bakımdan örnek teşkil edecek mekânlara bırakmasını sağlamak için bütün gücümüzü seferber edeceğiz."

Tercüman Gazetesi Temmuz-86

İzmir Belediye Başkanı, icraatlarını anlattı

## Özfatura'dan Dalan'a taş

Anakent Belediye Başkanı, "Sayın Dalan o kadar açıldı ki, herhalde hükümete güveniyor. Örneğin ben son zamanlarda birçok krediyi geri teptim. Dalan, herhalde 'Hükümet İstanbul'u harcamaz' diye düşünüyor" biçiminde konuştu.

**İZMİR** (Cumhuriyet Ege Bürosu) — İzmir Anakent Belediyesi Başkanı Burhan Özfatura, "Türkiye'de Humeyni taraftarlarının yüzü geçmediği" görüşünde, Özfatura, "Bizim çocuklara aşılayabileceğimiz bir felsefe yok, o nedenle çevremizdeki tüm ülkeler bize kendi felsefelerini empoze etmeye çalışıyorlar" dedi.

"Sohbet için" gazetemizi ziyaret eden Özfatura, uzun uzun, yaptığı ve yapılmakta olduğu belediye hizmetlerini anlattı. İzmir'e en çok altı ve üstgeçidin kendi döneminde yapıldığını, tek-çift plaka uygulamasının tra-

fiği büyük ölçüde rahatlatıldığını, su ve kanalizasyon çalışmalarına büyük ağırlık verdiğini ifade eden Özfatura, İstanbul Belediye Başkanı Dalan'a da çatmadan edemedi ve "Sayın Dalan o kadar açıldı ki herhalde hükümete güveniyor. Ama öyle olmaz...

Örneğin ben son zamanlarda birçok krediyi geri teptim. Bugün almak kolay da yarın nasıl ödeyeceğiz. Önce bunu hesaplamalı. Dalan, herhalde 'Hükümet İstanbul'u harcamaz' diye düşünüyor" biçiminde konuştu.

Özfatura ile sohbet edilince konu doğal olarak "dine" de geldi. İzmir Anakente Belediye Baş-

kantı, bu konuda basından şikâyetçi oldu. Özfatura şöyle dedi:

"Kardeşim Türkiye'de Humeyni rejimini isteyenlerin sayısı toplanan toplanan yüzü geçmez. Konuyu basın büyütüyor. Bunun yanında gündemdir türban diye tutturdu. Türkiye'de 350 bin öğrenci varsa, bunların içinde türban takanların sayısı üç bini bulmaz. Ama konu öylesine abartıldı ki, sanki Türkiye'nin gündemindeki en önemli sorun buymuş gibi güncere kamuoyunu meşgul etti. Aslında işin gerçeği şu: Bizim kendimize özgü, gençlerimize aşılayabileceğimiz bir felsefemiz yok. Böyle olunca da çevremizdeki tüm ülkeler kendi görüşlerini bize empoze etmeye çalışıyorlar. Atatürkçülük konusunda da verilen bazı genel bilgiler yeterli olmuyor. Zaten okullarda verilen derslerin çoğu gereksiz. Öte yandan sen bütün geçmişi bir yana itip tarihini son 50-60 yıla sınırlarsan âlem sana güler. Bugün Amerikan askeri okullarındaki lojistik dersinde Yavuz Sultan Selim'in Çaldıran sferi okutuluyor. İdare Hukuku'nda Kanunî işleniyor."



Bedrettin Dalan Mehmet Altınsoy Burhan Özfatura

Dalan, Özfatura ve Altınsoy'un harcamaları da incelenecek

## Belediyelere sıkı denetim

İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut, yolsuzluk iddiaları olan belediyelere ilgili olarak süren soruşturmalara ek olarak Ankara, İstanbul ve İzmir anakent belediyelerinin daha sıkı bir şekilde denetlenmesini istedi. Akbulut, denetime geçecek olarak bu üç belediyenin çok mali harcama içinde olmasını gösterdi. Akbulut, halen 3-4 belediye incelenmekte olduğu haberlerini doğrulayarak, "Şu anda 3-4 belediye soruşturuyoruz. Bunlardan birini görevden alabiliriz" dedi.

Cumhuriyet Gazetesi Temmuz-86

Cumhuriyet Gazetesi

Şubat-87

# OLAYLAR ve İNSANLAR

HASAN PULUR

## Dalan'ın kavgaları...

**B**İZ pes etlik... Birkaç gazeteciliği, yazarlığı, çizerliği, vatandaş olarak pes etlik...

Her yıl bu mevsimde İstanbul'da belediye ile bilim adamları arasında bir kavga çıkar, biz de ne yapacağımızı şaşırıyoruz. Geçen yıl, bir sinek ilacı kavgası vardı, bu yıl da su...

Hatırlayacaksınız, Dalan, geçen yıl havadan ve karadan ilaç püskürterek sineklere savaş açmıştı...

Niçin bu savaşa giriştiğini de şöyle açıklıyordu. "Gece yarısı saat bir, telefon çaldı açtım, biri, sen Belediye Başkanı Dalan mısın? dedi. Evet, dedim! Ulan eşşekköküşecek, dedi, madem bu sineklerle baş edemeyeceksin, ni diye Belediye Başkanı okunmuş... Telefon eden emekli bir memurdur, galiba öğretilmiş, adam sineklerden uyuymamış, hıncını benden alıyordu... Haklıydı, bunun üzerine ben de şehit havadan, karadan ilaçlamaya karar verdim..."

**V**AY, sen misin bu kararı veren... Yer yerinden oynadı, bilim adamları bu bir cinayettir, diyorlardı, Dalan sinekleri öldürecekmiş, sinekleri yerine insanlar sapır sapır dokümanlar çıkarırdı.

Eh, bilim adamları böyle deyince biz ne yaparız?

Geçtiç daktilonun başına, "Ey Dalan!" diye başladık feryada...

Bizim feryadımıza başkaları da katıldı, bir cürucnadrı koptu...

Hele, sabık selir-kabirlerden ekselans Muharrem Nuri Birgi Beyefendi...

Köşkünün balkonuna sofrayı kurmuş, Amerikalı misafirini buyur etmiş, derken gökten bir uçak, ilaç püskürüyor...

Sayın Birgi, "Azizim bu rezale, bu cinayettir" diyorodu da, başka bir şey demiyordu...

**S**ONUNDA Dalan'ın tepesi atı, çağırıldı gazetecileri, üzerine du-man gibi ilaç püskürtüldü, içinden ateş çemberinden geçen, akrobatar gibi geçip gitti.

Zehirle de zehirlenmeye de meydan okudu...

Dalan'ın bu müthiş gösterisinin devamı da var...

Bu gösteriyi yaptıktan sonra, Belediye Sarayına dönmüş, Genel Sekreteri Atanur Oğuz'la çalışmaya başlamış...

Bir ara dikkat etmiş, Atanur Oğuz yüzüne garip garip bakıyor, merak etmiş:

"Ne bakıyorsun öyle yahu?"

"Bakıyorum etendim?"

"Neyi bakıyorsun?"

"Çıldırmanzı?"

"Niye çıldırcağım?"

"Etendim, sizin ilacın içinden geçtiğini duyan profesörler, biraz sonra çıldır dediler de, onu bakıyorsun?"

Şimdi, ne zaman, nerede bu sinek ilacı lafı açılırsa, Dalan bunu anlatır ve bizi de göstererek şöyle der:

"İşte çıldırmadım, herkes boş yere çıldırmanı bekledi!"

**A**LLAH var, o ilacın zohirleneni de daha duymadık...

Dalan'ın şimdiki de başı suyla dertte...

İstanbul Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Övât Güray'a göre İstanbul suları mikrop dolu. Hem terkos suyu, hem de damacana ve şişelerde satılan sularıda neler yok, neler?...

Mikrop filan bir yana, bilimsesi "gaita" kibarcası "kaka veya dışkı", halkçası da "bok" bile varmış sularıda...

Bilim adamlarının yaptığı araştırmaya göre, sulardaki zararlı maddelerin miktarı dünya standartlarıyla karşılaştırıldığında anormal düzeyde anormal görünüyormuş...

**O**YSA Dalan bunu kabul etmiyor... "Nokta Dergisi"nde çok ilginç ve talii bir söyleşi var...

Dalan önce, araştırmının niteliği hakkında görüşünü belirtiyor:

"Bir araştırmının doğru sonuç vermesi için, belli bir formül gereklidir, çok daha fazla örnek alınmalıdır. Araştırmayı yapanların doktor olarak bilgileri olmalıdır. Ama araştırmın istatistik değeri tasması için asgari kaç numuneye yapılması gerektiğini matematiksel model yönünden bilmezler, bilimleri de mümkün değildir!"

Dalan, böyle dedikten sonra "İstanbul'da insanların metreküpüne 10 bine yakın kolibasil olan yerde yüzmüyor muyuz?" diye sorup devam ediyor:

"İnsanlar bu suda yüzünce, gözlerine, ağızlarına kolu giriyor mu? Neden hastalanıyorlar? O uzmanların söyledikleri limitler, teorik bilim adamı limitli, realite limitli değil! Gidin söyleyin o doktorlara, kendi ameliyatı yaptıkları odanın metrekübündeki mikrop sayısını bir ölçünler bakalım, dünya standartlarının ne kadar üstünde çıkacak? İdealde onun da sifiri olması lazım..."

**B**ELLİ ki Dalan bu işe iyice kızmış, tepesi atmış bir soru daha soruyor:

"Bakım siz, bu üniversitenin verdiği rakamlardan rahatsız olduğunuz mu?"

Hiç olunmaz mı?

Dalan, "Kuşkusuz" cevabını alında da yukleniyor:

"Feki, İstanbul suyundan hasta olduğunuz mu? Önemli olan bu! Rakamların öyle şakır şukur sorumsuzca verilmemesi. Geniş açılı düşünmek lazım. Stres yaratmamak lazım. Bilim adamlarımız strese bağlı olarak kanser oranındaki artışa hiç araştırmışlar mı? Böyle bir haberle İstanbul halkı strese girerse, kanser oranı ne kadar artar? Acaba iki koliformun yüzde çıkması mı halk sağlığı açısından daha önemli, yoksa insanları strese sokup sekonder hastalıklar çıkarmak mı? Bilim adamlığı öyle üç kuru rakama sınırlı olmamalıdır."

Eyvah ki eyvah!

Sudan vazgeçtiç, şimdiki bir de başımıza kanser çıktı!

**A**MA Prof. Dr.Övât Güray, Dalan gibi düşünmüyor:

"Sayın Dalan'ın muhatap kabul etmiyorum. Bu araştırmaların sonuçlarını kabul etmemesi bilimi ve üniversiteyi karşısına almış demektir. Bizim araştırmamızın doğruluğundan zerre kadar kuşkunuz yok. Zaten bu ilk değil! Hemen her yapılmış araştırmada belediye ile karşı karşıya geliyoruz..."

Şimdi ne olacak?

Cocukluğumuzda bir film vardı, adı: "Fantoma Fantoma'ya Karşı..."

Bu da onun gibi bir şey!

Üniversite, belediyeye karşı!

Galiba en doğrusunu Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nden Doç.Dr.Kemal Altaş söylemiş, "İstanbul'u kirip geçirecek bir salgının baş göstermemiş olması, suların bu ölçüde kirlilik düzeyine ulaşmaması olmasından değil, İstanbul halkının yıllardır aynı suyu içerek doğel bağışıklık kazanmış olmalarına bağlıdır." demeye getirmiş...

Doğrudur, aynen katılıyoruz...

Biz de geçenlerde, "Kim korkar hain radyasyondan!" derken, başka neye güvenmiştik ki!

# OLAYLAR ve İNSANLAR

HASAN PULUR

## Şu belediye işleri!

**A**ytekin Ozan'ı yilin değil, "Yıllanın Güven Kurtul hakkında Boğaziçi Kanunu'na göre, 6 ay ile 1 yıl arasında hapis istemi ile dava açıldı..."

**M**adde 5- Belediye Meclisi'nin son toplantısında Güven Kurtul Başkan Vekilliğinden düşürüldü, yerine Ahmet Seyitoğlu seçildi...

**E**bir işi beşardı, yüzdü yüzdü kuyruğuna geldi, şimdi hersey Boğaziçi İmar Müdürlüğü'nün ulacak bir hikmetine kaldı, eğer onlar da Aytekin Ozan'ın bu aklın almaz cabalanı ulak bir katkıda bulunurlarsa, bu iş bilecek ve Aytekin Ozan, Sayın Dalan'a tıhaf ettiği kitabının son sayfasını noktalayacak...

Kitabın adını merak ediyorsanız, onu da biz koyalım da, bu corbadaki tutumuz ki! tutam olsun, birinci tutamı 29 Nisan 1986'da atmıştık...

Kitabın adı şöyle olmalı: "BİR KAĞAZIN ROMANI..."

**L**al belediye ve imar işlerinden açılmışken sürdürüelim...

Çarşamba sabahı bir hamam telefon attı, ağlamaklı:

"Bu olacak iş mi. Dalan bir taraftan park yapıyor, çocuk bahçesi yapıyor, bir taraftan da İstanbul'un en eski parkına ve çocuk bahçesine iş hani dikiyorlar... Ben Nisan'ı'nda otururum, bilirsiniz Vali Konakı'nın karşısında çok güzel bir park vardır, oranın tek yeşil sahasıdır, tek çocuk bahçesidir. Dün baktım, birtakım adamlar geldi, ellerinde metreler ölçüp biçiyorlar. Ne yapıyorsunuz diye yanattım, sekte kati iş hani yapacağız dediler, hatta müteahhitin bile adını verdiler. Bu cinayettir durum!"

Pek aklımız almıadı ama, öyle aklın almaz şeyler olduğu için hanımı yatıştırdık, bir sorup sorularız, dedik:

Şişli Belediye Başkanı Mehmet Emin Sungur'un aradık, sorduk, anlattı:

"Hiç öyle şey olur mu, biz şehri nefes aldırarak bırakıyoruz, başka nefes aldırarak, hatta daha güzelleştirilecek, yalnız oranın alt tarafında çarşı kurulacak..."

İsrafla tekrar sorduk:

"Yani parka, çocuk bahçesine dokunulmuyacak değil mi?"

"Hayır, efendim hayır, aksine daha da güzelleştirilecek."

Sayın Sungur'un söylediklerini aynen böyle...

**S**imdi bakın, ortaya çıkan şu duruma bakın...

Biz bu yerel yönetimler için taraftarlık, niçin ilçe belediyelerinden yanaydık?

Oralarda yaşayan insanlar, kendi sorunlarına sahip çıksınlar, kendi baldelerinde neler olup, bitiyor bil-sinler diye

Laf aramızda değil, açıkça, bazan bu işi desteklediğimiz için, kendi kendimize de kızıyoruz ya, çünkü öyle şeyler duyup, öyle şeyler işitiyoruz ki!

Neysse!

Şimdi şu örneğe bakalım:

Bu parka dokunulmuyacağı, alt tarafında çarşı yapılacağı niçin çevre halkına duyurulmaz...

Zor bir iş mi?

Parkin ortasına bir levha assanız, yeter!

Hayır, böyle yapmazlar, çünkü istedikleri kadar halktan yana görün-sünler, halkı taktıkları filan yok ki!

Umarız, bugünlere Şişli Belediye Başkanı'na oraya bir levha asıp, durumu açıklar...

**M**adde 4- Kaçak inşaatın sahibi Güven Kurtul hakkında Boğaziçi Kanunu'na göre, 6 ay ile 1 yıl arasında hapis istemi ile dava açıldı...

**M**adde 5- Belediye Meclisi'nin son toplantısında Güven Kurtul Başkan Vekilliğinden düşürüldü, yerine Ahmet Seyitoğlu seçildi...

**E**bir işi beşardı, yüzdü yüzdü kuyruğuna geldi, şimdi hersey Boğaziçi İmar Müdürlüğü'nün ulacak bir hikmetine kaldı, eğer onlar da Aytekin Ozan'ın bu aklın almaz cabalanı ulak bir katkıda bulunurlarsa, bu iş bilecek ve Aytekin Ozan, Sayın Dalan'a tıhaf ettiği kitabının son sayfasını noktalayacak...

Kitabın adını merak ediyorsanız, onu da biz koyalım da, bu corbadaki tutumuz ki! tutam olsun, birinci tutamı 29 Nisan 1986'da atmıştık...

Kitabın adı şöyle olmalı: "BİR KAĞAZIN ROMANI..."

**L**al belediye ve imar işlerinden açılmışken sürdürüelim...

Çarşamba sabahı bir hamam telefon attı, ağlamaklı:

"Bu olacak iş mi. Dalan bir taraftan park yapıyor, çocuk bahçesi yapıyor, bir taraftan da İstanbul'un en eski parkına ve çocuk bahçesine iş hani dikiyorlar... Ben Nisan'ı'nda otururum, bilirsiniz Vali Konakı'nın karşısında çok güzel bir park vardır, oranın tek yeşil sahasıdır, tek çocuk bahçesidir. Dün baktım, birtakım adamlar geldi, ellerinde metreler ölçüp biçiyorlar. Ne yapıyorsunuz diye yanattım, sekte kati iş hani yapacağız dediler, hatta müteahhitin bile adını verdiler. Bu cinayettir durum!"

Pek aklımız almıadı ama, öyle aklın almaz şeyler olduğu için hanımı yatıştırdık, bir sorup sorularız, dedik:

Şişli Belediye Başkanı Mehmet Emin Sungur'un aradık, sorduk, anlattı:

"Hiç öyle şey olur mu, biz şehri nefes aldırarak bırakıyoruz, başka nefes aldırarak, hatta daha güzelleştirilecek, yalnız oranın alt tarafında çarşı kurulacak..."

İsrafla tekrar sorduk:

"Yani parka, çocuk bahçesine dokunulmuyacak değil mi?"

"Hayır, efendim hayır, aksine daha da güzelleştirilecek."

Sayın Sungur'un söylediklerini aynen böyle...

**S**imdi bakın, ortaya çıkan şu duruma bakın...

Biz bu yerel yönetimler için taraftarlık, niçin ilçe belediyelerinden yanaydık?

Oralarda yaşayan insanlar, kendi sorunlarına sahip çıksınlar, kendi baldelerinde neler olup, bitiyor bil-sinler diye

Laf aramızda değil, açıkça, bazan bu işi desteklediğimiz için, kendi kendimize de kızıyoruz ya, çünkü öyle şeyler duyup, öyle şeyler işitiyoruz ki!

Neysse!

Şimdi şu örneğe bakalım:

Bu parka dokunulmuyacağı, alt tarafında çarşı yapılacağı niçin çevre halkına duyurulmaz...

Zor bir iş mi?

Parkin ortasına bir levha assanız, yeter!

Hayır, böyle yapmazlar, çünkü istedikleri kadar halktan yana görün-sünler, halkı taktıkları filan yok ki!

Umarız, bugünlere Şişli Belediye Başkanı'na oraya bir levha asıp, durumu açıklar...

Hürriyet Gazetesi Haziran-86, Mart-87

Ek- 11/f



## SELAM

### Kotil ve Dalan'ın kaderi

■ İstanbul'un seçime gelmiş son iki belediye başkanı. 12 Eylül'ün paşa belediye başkanlarını saymazsak hâlef selef sayılırlar. Bana bu iki başanlı belediye başkanının bir sözü var. Kendilerini bir araya getirip bir sohbet yapacağız.

■ Efendim; Bedrettin Dalan basına verdiği brifingde "Biz daha önceki projeleri günümüze ayarlayarak uyguluyoruz" diyerek, belediyenin devamlılığını ifade eden alcaık gönüllü, olgun ve onurlu bir giriş yapmıştı.

■ Hukuk Fakültesinden okul arkadaşım Aytekin Kotil kadirdir bu sözleri duyunca, çok duygulanmış. Sonunda iki başkan da İstanbul'un sorunları üstüne bir sohbe ete evet dediler.

■ Bunu hem iki başkanın hazır olması hem de başka bir gazeteci arkadaşımın İstanbul belediye başkanlarını bir araya getirmesi için yazıyorum. Çünkü rahatsızlığım nedeniyle ben bir gücüne yarattım. Ayrıca demokrasi adına bir devir teslim yapmak istiyorum.

■ Şimdi bu açıklamalar neden, sohbetini yap okuyalım diyebilirsiniz. Doğrudur. Ancak beklemediğim bir hızla Kotil ile Dalan arasında bir kader birliği ortaya çıktı. Bu alın yazısını bugün yazmak zorundayım. Ve o belediye sohbetine bu tip politik konular eklemek istemiyorum.

■ Mesele nedir. Özal ile Dalan beklenmedik bir çabuldukları karşı karşıya getirildiler. Gazeteciler defter tutarlar. Bu bir arşivdir. Hayretle gördüm ki Dalan'la, Kotil'in kaderi tpatp birbirlerine benziyor. Takvimler bile birbirine uyuyor.

■ Özal şimdi küçük kongreye gidiyor. Küçük kongrede büyük gürültü kopacak. Açtım CHP Kurulayının notlarını. Ecevit, Kotil'i ve İstanbul'u suçluyor. Basını CHP'ye karşı, genel merkeze karşı yönlendirmekte suçluyor. Hayretimden tavşan resimleri çizmişim. Ben hayatımda Kotil kadar Ecevit'i seven bir insan görmedim.

■ Bir SHP bir DSP seçimi olsa oyum Ecevit'indir. Bir Ecevit bir Kotil seçimi olsa oyumu yarıttım. Ama ne oldu.

■ Gene ben hayatımda Özal'ı Dalan kadar seven bir ikinci ANAP'lı görmedim. Buyurun bakalım. Karşı karşıya getirildiler.

■ Acaba bu Kotil ile Dalan'ın ortak kaderi mi? Yoksa ülkenin ekonomik ve kültürel gücünün yüzde doksanını elinde tutan İstanbul'un yarattığı doğal problem mi; yani Ankara'nın henüz aşamadığı bir eziklik mi?

■ Düşünelim bakalım. Neden problem hep Ankara ile İstanbul arasında çıkıyor. Bugün bir Ecevit'e bir Kotil'e bak; yankı Özal ile Dalan'ın durumunu görürsünüz.

■ F.Ö.



Vali Nevzat Ayaz ile Belediye Başkanı Dalan ödül töreninde sık sık öpüştiler. Fotoğrafta Vali Ayaz, Dalan'a plaket verirken görülüyor.

### "Sağol Paşam"

■ Anakent Belediye Başkanı Bedrettin Dalan, İstanbul Valisi Nevzat Ayaz'ı nerede görse "Paşam" diye hitap ediyor. 1986 yılında okul ve derslik yaptırma kampanyasındaki başarılı çalışmalarından dolayı plaket veren Vali Ayaz'dan ödülünü alan Dalan "Ömrümden pek çok plaket aldım. Ama ağabeyim kadar sevdiğim "Paşam" dan aldığım bu plaketin ayrı bir önemi var dedi.

■ Okul ve derslik yaptırma kampanyasında başarılı çalışmalar gösteren 34 belediye başkanı ve kaymakama plaket veren Vali Nevzat Ayaz'a sarılarak öpen Dalan "Türkiye tarihinde hiç bir vali ile belediye başkanının ilişkisi bizim gibi olmamıştır. Biz ağabey kardeş gibiyiz." diye konuştu. Ödül töreni sonuna kadar da Vali Ayaz ile dalan birkaç defa öpüştiler. Sevil UZUNAY

Sabah, Ekim-86

Sabah, Mart-87

### DALAN "BEDRETTİN" SOKAGINI

#### UNUTTU

##### Tersine torpil!

Kadıköy Acıbadem'deki Bedrettin Sokak'ı çamurdan geçilmiyor. 5 ay önce sokağa dalan Dalan'ın dozerleri etrafı halıaç pamuğu gibi atınca sokak sakinleri "Tamam bu iş" demişler ama o günden bu yana çukurlar da kapatılmayınca sokak çamur deriyasına dönmüş

##### Sodetlin ERKİŞİ

HABERİ 8. SAYFADA



İstanbul'daki binlerce sokaktan Belediye Başkanı Dalan'ın adını taşıyan tek sokak "Bedrettin Sokakı" çamurdan geçilmiyor. (Ali İNCEGÜL)

### Van'da 3 caddeye "Dalan" adı verildi

VAN, (A.A)- İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Bedrettin Dalan, Van Belediyesi'nin davetlisi olarak 30 kişilik bir heyetle Van'a geldi. Van Belediye Başkanı Mustafa Çukaz'ın makamında ziyarete eden Bedrettin Dalan, Karayoluyla Erciş'e geçti. Dalan burada kendi adı verilen caddeyi hizmete açtı.

Başkale ve Gürpınar Belediye Meclisi de, ilçelerde yeni yapılan caddelere "Dalan Caddesi" adının konulmasını kararlaştırdı. Yeni caddeler bugün Bedrettin Dalan tarafından törenle açılacak.

Tercüman, Aralık-86

Tercüman-87

## Gece kuşunun duydukları

### Kadıköy Rotary'de iki başkan...

**K**ADIKÖY Rotary Kulübü'nün geçen haftaki toplantısı gerçekten görülmeye değerdi. Hanımınlarla birlikte yapılan haftalık genel toplantının konuşmacısı İstanbul Anakent Belediye Başkanı **Bedrettin Dalan**'dı ve çok sayıda konuşan toplantıya neredeyse tam kadro üye ve bir o kadar da konuk yerlerini aldıkları toplantıya epey sonra Başkan **Bedrettin Dalan** ve eşi **Aysel Dalan** geldiler. Pek çok kişinin alkışlarıyla protokol masasındaki yerini alan **Dalan** ve eşi o gece çok neşeli görünüyorlardı. Rotary Kulübü'nün Başkanı **Haluk Ersanlı**'nin yanına oturan **Bedrettin Dalan** toplantının yasal kısmı başlayana kadar **Haluk Ersanlı** ile bol bol sohbet etti.

#### Dalan'ın itirafı

Daha sonra kürsüye gelen Belediye Başkanı neredeyse bir seçim propaganda konuşmasındaki kadar detaylı ve hiç bir şeyi unutmamaya çalışarak İstanbul şehriyle ilgili bilgi verdi. Kimseden korkusu olmadığı, İstanbul'a hizmet vermeyi amaçladığını belirten **Bedrettin Dalan** bunu da şöyle vurguladı:

"Politikaya girdiğimde Ankara'ya gitmek vardı, belki değil muhtakak bakan olmak vardı. Ben ise, İstanbul'u seçtim..."

Konuşmasının arasında pek çok espi yapan **Dalan** konuklar tarafından dikkate alındı. İkinci Boğaz Köprüsü ve Üçüncü Boğaz Köprüsü hakkında, nelerden geçeceği konularında bilgi veren **Dalan** Boğaz temizlemeyle ilgili olarak da ayrıntılı açıklamalar yaptı, bu açıklamalar arasında konuşmayı dinleyen **Fikret Evliyaoğlu**'ne de: "Hadi **Fikret Bey** müjde, sizin yalıtı kalıyor", diye rek takılmaktan da geri durmadı.

Ozellikle yeni İstanbul'u tipi üzerinde harekete duran **Dalan**'ı kulübün garsonlarının pür dikkat kesilerek dinlemelerini gerçekten görülmeye değer bir manzaraydı.

**Bedrettin Dalan** yıllar önce üye olduğu, Belediye Başkanı seçilinceye kadar da lizilike devam ettiği **Kadıköy Rotary Kulübü**'nün toplantısında çok heyecanlandığını saklamadı. Sık sık eski dostlarına kürsüden espriyer yaparak satışan **Dalan**'ın konuşması oldukça uzun sürdü.

#### Sayın başkan

Sorular bölümünde ise "Sayın Başkan", diye başlayan hitaplar gülümsemeye neden oldu. Normal olarak konuşmaya başlarken **Haluk Ersanlı** kastedilerek "Sayın Başkan" denilmesi gerekirken kulüpçe gerçek bir başkan bulununca hitap edilen kişiler ikilemiş oldu. Sorulara da uzun uzun cevaplar veren **Bedrettin Dalan**'a daha sonra Başkan **Haluk Ersanlı** tarafından teşekkür plaketi verildi.



Aysel Dalan



Bedrettin Dalan

"Bu plaket sembolik olarak veriliyor, ama ben bunu kabildim taşıyorum ve Rotary felafeti olan kendimden önce hizmetin de örneklerini veriyorum", diyen **Bedrettin Dalan** bu sözleriyle gerçekten içtenlikle alkışlandı.

Toplantı bitikten sonra büyük bir rahatlık içinde görülen **Bedrettin Dalan** eski dostlarıyla tavlaya oturdu. Eski, serbest günlerinde tavla oynadığı dostlarıyla böylece hasret giderme imkanı bulan Başkan bol bol kahkaha atıldı.

**Harika-Okay Akdemir, Nur-Fikret Evliyaoğlu, Gündüz Bayrılı, Prof.Yılmaz Manisalı, Tevfik Kömürçüoğlu, Reyhan-Güniz Alper, Günay, Dr.Ertuğrul Bayrılı, Yüksel-Dr.Yahit Gedikoğlu, Nilüfer-Salih Nuri Tüzel, Sirel-Tuncan Tontas, Birsent-Urtün Baharoğlu, Turan-Süleyman Tanık, ve Dr. Turgut Derinkök** katabalıklı salonda ilk anda dikkat çekiyorlardı.

#### Çekişmeli tavla partisi

İnsanların kendilerini yetiştirebilmek için uğraştıkları bir dünyada bir tekamül çabası olan ve felsefesine göre "Kendinden önce hizmet"i vazedilen ve bir anlamda vicdan sesi olan Rotary çatısı altında, yıllar önce inandığı ve yeminini ettiği bir felsefenin inancı bir kişisi, ama aynı zamanda sorunlar kentli İstanbul'un Başkanı olarak bulunan **Bedrettin Dalan** böylece çok güzel bir toplantının yaşanmasına neden oldu. Görüvi bitikten sonra yine dostlarının arasına katılacağı belirten Belediye "Başkanı", Rotary Başkanı'na bu sözün zürnette tereddüt etmezken, dostlar arasında bulunduğundan duyduğu mutluluğu da defalarca dile getirdi.

Normalde saat dokuzbuçukta dağılan toplantı ise o gece onbuçuk kadar sürdü ve daha sonra da gece yarısını geçene kadar herkes sohbet etmek için kulüpte kaldı.

Gece kuşumuz eski dostları tavla masasının başında bırakıp uzaklara kanat açarken maçın sonucunu merak etmiyor değildik, ama şunu da biliyorduk ki önemli olan kazanmak veya kaybetmek değildi. Hem kazanmak veya kaybetmek de izafidir. Haklı olmak veya olmamak gibi. Neye göre haklı, neye göre haksız? Bu soruların cevabı olmadığını gözönüne alarak hızla kanat açtık ve onları eski dostlukları tazeliyen sıcak atmosferlerinde bıraktık...

## Güneş, Mart-87

Ek- 11/1

## OLAYLAR ve İNSANLAR

HASAN PULUR

### Dalan'ın sözü

**B**İZ, niye yerel yönetimlerden yanayız?

Çünkü bir belde yaşayan halkın derdini, sıkıntısını, ihtiyacını o belde halkının seçtiği kişiler daha çabuk anlar ve çözer de onun için...

Ozellikle büyük kentlerde bunun önemi daha büyüktür. İstanbul'a bir belediye başkanı seçeceksiniz, getirip Belediye Sarayı'na oturtacaksınız, o ne anlar Şile'nin, Fatih'in, Sarıyer'in, Beykoz'un, Beşiktaş'ın derdinden...

Her ilçeye bir şube müdürü tayin edecek, adam da tayinle geldiği için vatandaşın kapısından içeriye sokmayacak, Beykoz'daki vatandaş kalkıp Saraçhanabaşı'na gelecek de, belediye başkanını bulup derdini anlatacak da ölse eşeğin ölse...

Anılsa bile kim dinleyecek? Ama ilçe belediye başkanı seçtin mi, halk, icabında geçeyarısı bile onun kapısına dayanır "Hey başkan, bu nedir?" diye hesap sorar... Çünkü o belediye başkanı seçimle gelmiştir, seçmene hesap vermek zorundadır.

İşte biz bunun için yerel yönetimlerden yanaydık, bu yönetimi desteklemişlik.

**M**EGER yanılmışız!

İşler, daha berbat hale geldi, tam bir duruma kimin ipi, kimin elinde belli değil!

Hele hele yolsuzluk lafları, ayıyuka çıktı!.. Ama peşin peşin söyleyelim, bu kargaşa yerel yönetimin kusuru değildir, bu insanımızın kusurudur... "Yanılmışız!" dedik, niye yanıldık?

Simdi onu anlatacağız...

Çünkü seçime gelen belediye başkanları, Ankara'dan tayin edilen bürokratları bile geçtiler de ondan... İşin daha garibi, belde halkı da, yerel yönetimin bilincinde değil!..

Hâlâ eski alışkanlıkla, belediye başkanlarını, bakanlara, başbakanı, cumhurbaşkanına şikâyet ediyorlar. Belediye başkanı, belediye başkanına şikâyet edilir. Çünkü onu ne bakan seçmiştir, ne başbakan ne de cumhurbaşkanı... Onu seçen biziz, o halde kolumuzu da biz paylaşıcağız.

**N**ASIL olacak bu iş?

Mesela, ona buna şikâyet dilekçeleri gönderileceğine, belediye başkanına birer mektup yazılır. "Biz senden memnun değiliz, görevlerini yapmıyorsun, gelecek seçimde bizden oy değil, hava alırsın!"

Gilsin bakalım bu mektuplar, gündü, üçyüz, beşyüz, bin, siz o zaman görün belediye başkanının halini... Demokrasi budur!..

Ben, bana hizmet etsin, diye belediye başkanı seçeceğim, sen be-

ni pislik içinde yüzdürecek, suyum akıtmayacak, yolumu yapmayacak, sokakımı aydınlatmayacak...

Görürsün seçimde gününü... **E**VET ne demistik, yerel yönetimin faydalarını söz ederek lafa başlamış ve seçimle gelenler, Ankara'dan tayinle gelen bürokratları bile geçti, demistik. Geçtiler ki hem de nasıl, fersah fersah!

Geçen gün "Dalan'a sevgilerle!" diye yazdığımız yazıdan sonra hem sevgili **Dalan**'la, hem de bazı belediye başkanlarıyla konuştuk, daha doğrusu onlar aradılar.

Bu konuşmalardan ne anladık biliyor musunuz? Muhteremler topu birbirlerine atmayı çok iyi öğrenmişler, tam eski memur olmuştular...

"Filan caddenin hali?" diyorunuz, cevap hazır: "O caddede Anakent'e ait!"

"Su sokak!" "Oraya ilçe belediyesi bakar!" "Ya çöpleri!"

"Çöp işi, ilçe belediyesinden soruldu!" "Sokak lambaları?" "TEK kanşırı!"

"Sular akıyor!" "İSKİ'ye müracaat!" Sonunda dayanamadık:

"Be muhteremler, siz seçimden önce şu caddeye ben bakmam, şu sokaka ben dokunmam, elektrik için TEK'e, su için İSKİ'ye gideceksiniz dediniz mi? demediniz Biz her işi yapacağız, her işi becereceğiz, "İŞİ ortaya çıkan siz değil miydiniz?"

Eskiden karakol polislerinin günahına girerlerdi, cinayet işlenmiş, katil kaçmış, ceset yerde yatıyor, iki karakolun polisleri "Bizim mmtka değil!" diye kavga ederlermiş...

Aynı, o hesap!..

**V**ELHASIL, bu yerel yönetim işini de yüzümüze, gözümüze buluşturdık galiba...

Rahmetli Muammer Karaca "Şu memleketi 15 gün komünist yapmalı!" dermiş...

Rüzüne şaşkın bakanlara da, lafın sonunu getiririz.

"Onbeş gün sonra, Ruslar komünistlikten vazgeçerler!"

**B**U arada size sayın **Dalan**'ın bir sözünü aktaralım:

"Niten sonuna kadar İstanbul'da düzeltimedi, onarılmadık, asfaltlanmadık caddeler kalmayacaktır. Haziran sonuna kadar da PTT'nin, İSKİ'nin, TEK'in açtığı çukurların hepsi kapatılmış olacaktır!"

**Dalan**'ın sözü bu, için takvimlerimizi "1 Mayıs"la, "1 Temmuz"u işaretleyin...

İçin den "İnsallaht!" diyorunuz galiba... Biz de öyle diyoruz.

## Güneş, Nisan-87



# Görevden alındılar



**Olayı SABAH ortaya çıkarmıştı**  
İstanbululara üç ay kurtlu ekmeğe yedirildiğini, SABAH belgeleriyle ortaya çıkarmıştı. Üstte, olayla ilgili gazetemizde yer alan haberlerin kupürleri görülüyor.

## Dalan, "Kurtlu undan" ekmeğe üreten Halk Ekmek Fabrikası Müdürü ile Yönetim Kurulu Başkanı'nı görevlerinden aldı

İstanbul Halk Ekmek Fabrikasının "kurtlu un"dan ekmeğe ürettiği haberinin belgeleriyle birlikte SABAH'ta yayınlanması üzerine olaya el koyan İstanbul Belediye Başkanı Bedrettin Dalan, sorumlular hakkında soruşturma açmıştı.

### Ramazan ÖZTÜRK

İstanbululara aylarca kurtlu ekmeğe yediren Halk Ekmek Fabrikasının Müdürü Turgay Balçık ve Yönetim Kurulu Başkanı M.Şarık Kurtlan, Belediye Başkanı Bedrettin Dalan tarafından görevlerinden alındı.

Türkiye'nin en büyük ekmeğe fabrikası olan ve günde 300 bin ekmeğe üreten Halk Ekmek Fabrikası'nda, 'kurtlu un'dan ekmeğe ürettiği' haberi geçtiğimiz günlerde belgelerle birlikte SABAH'ta yayınlanmıştı. Olayın duyurulması üzerine Bedrettin Dalan sorumlular hakkında soruşturma açılması için emir vermişti. Daha sonra Hississha Enstitüsü'nden bir sağlık ekibi ile Belediye görevlileri tarafından fabrikaya yapılan baskın sırasında 400 den fazla kurtlu un çuvalına rastlandı. Bu arada Ziraat Donatım kurumu ekipleri, Edirnekapı'daki Halk Ekmek Fabrikası'nı ilaçladılar.

### "SORUŞTURMA SÜRÜYOR"

Sorumluların görevden alınması konusunda konuşan Bedrettin Dalan, "Gerek kurtlu un alımı konusunda gerekse önceden ödenen paralar konusu ve diğer yolsuzluk iddialarıyla ilgili soruşturma devam ediyor. Sonuçta suçlular hak ettikleri cezayı görecekler. İstanbul Halk Ekmek Fabrikası'nın bundan böyle daha kaliteli ve daha temiz ekmeğe yapacağından kimsenin şüphesi olmasın" dedi.



Olayın ortaya çıktığı günlerde Belediye Başkanı Dalan'ın emriyle fabrikaya baskın düzenlenmiş ve 400'den fazla kurtlu un çuvalına rastlanmıştır. Kontrol Daire Başkanı Zekai Savaşlar baskın sırasında Müdür Turgay Balçık'tan (gözlüklü), bilgi alırken görülüyor.



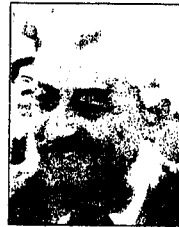
Sergi Sarayı'nın açılışında emekli memur Dalan'ın üzerine böyle atıldı.

## Dalan'a saldırdı

- Dün İstanbul'da yeni sergi sarayının açılış sırasında Ahmet Ermut adlı emekli memurun, birden Dalan'ın üzerine atıldığı görüldü.
- Kötü bir şey olacak sanılırken Ahmet Ermut Dalan'a sarılıp şapur şapur öpmeye başladı.

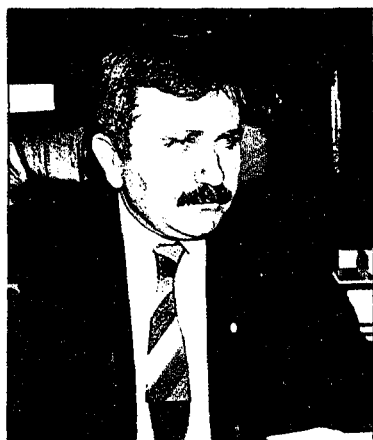
Ali BEKTAN  
İstanbul Belediyesi tarafından Tepebaşı'nda inşa ettirilen Konferans ve Sergi Sarayı'nın açılış sırasında aniden Bedrettin Dalan'ın üzerine atılan bir vatandaş herkesi şaşırttı. Tören için toplananlar kalabalığı yapıp gelen kişinin ne yapacağını seyrederken Ahmet Ermut adlı emekli memur Dalan'a sarılıp yanağından şapur şapur optu.

Şaşınlığı üzerinden atan Dalan, adamın elini sıkarken görevliler emekli memuru Belediye Başkanı'nun yanından uzaklaştırmak istediler. Ancak Dalan, görevlileri ikaz ederek, "Bırakın vatandaş, beni bu kadar çok seviyorsa yakın imda durmasında bir mahzur yok" dedi.



Emekli memur Ahmet Ermut

# QUANTIFYING ISTANBUL'S BEAUTY



**Bedrettin DALAN**  
Mayor of Istanbul

**“A rapid rise in resident population confounded municipal authorities, who had to grapple with an increasing demand for infrastructure facilities in new suburban settlements.”**

**M**ayor Bedrettin Dalan discusses problems confronting Turkey's most crowded and beautiful city.

Without doubt, Istanbul is among the world's most beautiful cities. Located at a key spot, Istanbul serves a vital role as a physical link between the East and West.

With a 3,000-year-old past, and an esthetic perfection excelled by successive traditions and cultures, Istanbul is a captivating experience. But that experience is fast losing its appeal because of enormous problems that have surfaced in the last 30 years. A rapid rise in resident population confounded municipal authorities, who had to grapple with an increasing demand for infrastructure facilities in new suburban settlements. A disorderly urbanization trend continues to be an urgent task before us. Delays in plan targets and insufficient projects further complicated the scene. Improper land appraisal in the city stymied efforts toward extending public services to remote areas. At present, over 3,000 kilometers of Istanbul's intricate maze of roads needs improvement.

A sudden population boom choked mass transit at the busy points of the city.

In addition, conditions forced a disregard towards historical landmarks. How are we supposed to cope with the situation? Istanbul needed a fresh administrative spirit to tackle the range of issues. Decisions had to be made fast and implemented to the word. Problems required on-spot solutions. Previous mayors shuffled between Istanbul and Ankara to raise state funds but their efforts produced little breakthrough in tackling the city's chronic woes. A new type of administration seemed to be the most viable solution for Istanbul. The government of Prime Minister Turgut Özal devised a new municipal model for Ankara and İzmir. The new metropolitan concept would eventually be implemented in Istanbul.

Under this plan, Istanbul was divided into 15 local administrations. Each locality had its own council and mayor. Large-scale problems were to be referred to the Greater Istanbul Municipality.

Istanbul's over 5 million inhabitants benefited in one unique way: less travels to Ankara for paper-work. Day-to-day affairs of local administrations are now subject to fast decisions. The Municipality implemented projects that were for a long time shelved. Despite some initial difficulties, Istanbul finally gained its former grandeur. In about eight months, a master plan was drafted. Land-owners will no longer consult the Municipality for details on their possessions. A precise knowledge of real estate will cut down charges of bribing and favoritism at lower levels of municipal mechanism. Traveling abroad to study cases gave me a fresh insight to modern city problems. There is a popular Turkish saying: "A wandering fox is preferable to a snoozing lion." Contemporary concepts treat the city like a big corporation. Timing is a crucial element in management. Istanbul is rich in cultural traditions and monuments. Its assets include invaluable historical treasures. Most of these monuments have not been given proper care for a variety of reasons. Because of its critical location, Istanbul served as a capital city to several civilizations, and played a key role in the West and East. It displays the traces of some notable civilizations in the world. History has, in some ways, opened an exhibition in Istanbul... an open-air show of rival cultures with one common aspect: sharing and loving Istanbul. The first step towards salvaging these monuments is breaking their contacts to their surroundings. In its long history, the Ottoman Empire left some remarkable tracts to its splendor and magnificence. A stroll through the old districts will refreshen your knowledge of a global power that upheld refinement in artistic works. We are determined to protect this heritage.

We believe Istanbul's cultural features should be kept intact. The government's economic incentives for Turkey's poor regions in the East will create a relief in Istanbul. A liberal atmosphere in the foreign relations led to an influx of tourists into Istanbul. Possession of and trading in foreign exchange lured tourists and were regarded as convenient means for Arab tourists last summer. Prospects

# “Kur’an çarpsın ki rüşvet yemedim”



Hakkında rüşvet söylentileri çıkan Beşiktaş Belediye Başkanı M. Kemal Karaman rüşvet yemediğini ispat etmek için ilginç bir yöntem geliştirdi

■ ANAP'lı Belediye Başkanları hakkında bir biri ardına çığ gibi büyüyen yolsuzluk söylentilerinden nasibini alan M. Kemal Karaman Kur'an-ı Kerim'in üzerine el basarak rüşvet yemediğine dair yemin ediyor

Temmuz-86 Sabah Gazetesi

Ek- 12/a

## Adalar'da plansızlık

### İlçe belediyelerinde ne oluyor?

İSTANBUL'da yoğun bir imar faaliyeti var. Binalar yıkılıyor, yollar açılıyor, kanallar yapılıyor. Anakent Belediyesi'nin yanı sıra ilçe belediyeleri de artan parasal olanaklarına paralel olarak, yıllardır ihmal edilen sorunların üzerine eğilmeye çalışıyorlar. Anakent Belediyesi'nin bütçesi neredeyse 1 trilyona yaklaşıyor. İlçe belediyeleri de artık milyarlarla konuşuyor.

İşte, bütün sorun, bu milyarların gerçekten halkın yararına kullanılıp kullanılmadığı noktasında düğümleniyor. Şimdilik bir yıkıntı gibi görünen imar faaliyetlerinin sonucunu ne olacak? Harcanan paralar belli bir plan ve program içinde mi harcanıyor, yoksa gösterişçi yatırımlara mı yöneliyor? Ya da, belediyenin bu büyük olanaklarından belli çıkar çevreleri mi yararlanıyor? Partizanlık yapıyor mu?... Vatandaş, ilçe belediyelerinden memnun mu, değil mi?

İşte, vatandaşların kafasında çöreklenen bu soruların yanıtlarını vermek amacıyla konuyla ilgili taraflara başvurduk. İlçe belediye meclislerinin üyeleri ne diyor, yöre halkı ne diyor ve ilgili belediye başkanları ne diyor, sizin için araştırdık.

### Ayça

#### Atıkoğlu

İSTANBUL'un şirin beldesi Adalar'dan son günlerde yoğun şikâyetler ve belediyeden yakınmalar yükseliyor.

Özellikle SHP'li belediye tarafından plansız kanalizasyon yapılması sonucu, bugün Adalar'ın koku kudan durulmaz bir hal aldığı ve Adalar Güzelleştirme Derneği eliyle usulsüz paralar toplandığını ileri sürerek Belediye Başkanı Recep Koç'un görevden alınması gerektiğini ileri sürüyorlar.

İddialar arasında tarihi yapıların yıkılıp yerine beton yapıların

- SHP yetkilileri de, Adalar halkının bir bölümü de plansız işler yapıldığını, usulsüz para toplandığını, tarihi yapıların yıkıldığını öne sürüyorlar
- Belediye Başkanı Recep Koç ise yaptıklarının doğru olduğunu söylüyor

yapılmasına izin verilerek Adalar'ın görünümünün değiştirilmeye çalışıldığı da yer alıyor.

Adalar sakinleri de kendilerinden usulsüz para toplanmasından ve Adalar'ın tarihi görünümünün değiştirilmesinden şikâyetçi olduklarını belirterek, yanlış kanalizasyon nedeniyle Adalar'ın oturulamaz hale geldiğini öne sürüyorlar.

Bu iddialar karşısında bilgisine başvurduğumuz Belediye Başkanı Recep Koç ise Adalar'da ne yapıyorsa halkın yararına olduğunu söyleyerek, iddiaları kabul etmediğini ve doğru yolda olduğunu belirtti.

### SHP'lilerin iddiaları

1- Yetkisiz derneklere ve komisyonlara kanalizasyon inşaatı yapmak için kendisinde bile olmayan yetkiler vermek. Bunlara kamuya ait yolları tahrip ettirmek, su kanallarını bızulurmak için destek ve tevikte bulunmak.

2- Yasa dışı yollardan 600 bin lira civarında para toplayıp Adalar Güzelleştirme Derneği banka hesabında yasa dışı bir fon oluşturmak. Topladığı bu paraları belediye gelirine kaydettiler.

3- Arabacılarından belgesiz ve denizsiz 7'er bin lira toplamak.

4- Ruhsat talebinde bulunanların Adalar Güzelleştirme Derneği'nin hesabına 250 bin liradan 5 milyon liraya kadar para yatırılmasını istemek. Parayı yatırımlara ruhsatların verilmesi için vermek.

5- Çevre Koruma Kanunu'nun yüklediği kirletme ile ilgili hükümlerini ihlal etmek. Kirillik ile ilgili bilgileri açıklamamak.

6- Kamu harcamalarını yetkisiz kurullara ve derneklere yaptırmak. Böylece Devlet ihale Kanunu'nu ihlal etmek.

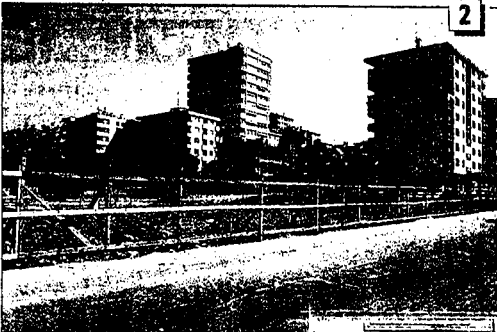
7- Sahilli doldurma gerekeceğiyle inşaatçıların mütolalarını belediye araçlarıyla bedavadan taşımak.

8- 2863 sayılı Kanun'un yüklediği bölgedeki tarihi eserlerin tespiti yapıp ilgili kurula vermemek. Bunun yerine eski eserlerin yıkılıp yerine yenilerinin yapılmasına olanak sağlamak.

Temmuz-86 Milliyet Gazetesi

Ek- 12/b

## BELEDİYELERDE NELER OLUYOR?



**Yeşil alan yağması** Bostancı'da 1952 yılında yeşil alan olarak bırakılan sahanın gökden inşaatına izin verilmesi nedeniyle çevre halkı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile Kadıköy Belediye Başkanlığı'nı mahkemeye verdi. Fotoğrafta, inşaat izni verilen yeşil alanın bir bölümü (üstte) ile buna izin verdiği öne sürülen Kadıköy Belediye Başkanı Osman Hızlan (sağda) görülüyor. (Fotoğraf: Cem YORULMAZ)

### Kadıköy'de suçlama çok, belge yok

- Kadıköy Belediye Meclisi toplantısında, Başkan Osman Hızlan hakkında birçok yolsuzluk, usulsüzlük suçlaması ortaya atıldı...
- Hızlan'ın, eşinin de ortak olduğu "Odesa" şirketiyle, Rifat Beyazıt'ın "Ark-Tek"ine çıkar sağladığı öne sürüldü
- Osman Hızlan, suçlamalara göğüs gerip, "Çiçek Gibi Kadıköy" projesini gerçekleştireceğini söyledi



Temmuz-86 Milliyet Gazetesi

Ek- 12/c

## BELEDİYELERDE NELER OLUYOR? 15

### Sarıyer'de, "kendine özgü hizmet"

**İSTİHARAT SERVİSİ**  
İSTANBUL'daki 15 ilçe belediyesi arasında en çok tanınan ve bilineni olan Sarıyer'in, adının bu kadar duyulmasında belki de nedenlerden biri de Belediye Başkanı Ali Sandıkçı'nın "kendine özgü" bir biçimde verdiği hizmetler.  
Sarıyer'in turistik potansiyelini değerlendirmek için düzenlenen Helva Bayramı, şir ve edebiyat yarışmaları, Boğaz'da mehtap gezileri ve festivaller Başkan Sandıkçı'nın "kendine özgü" hizmet anlayışlarından bazıları. Hizmet anlayışı konusunda kendisini eleştirenlere, "Diğer belediye hizmetlerini imkânlarımız kadar yerine getiriyoruz. Hem bucağımıza kadar bir başka biçimde faydalı oluyoruz" sözleriyle karşı çıkıyor.

● Belediye Başkanı Ali Sandıkçı, halk arasındaki yolsuzluk ve rüşvet iddialarına karşın, "İt ürür kervan yürür" yanıtını veriyor

Çevre güzelliğinin korunması, turizmden ilçe halkına ve esnafına yarar sağlanması Sandıkçı'nın titizlikle gözettiği konuların başında geliyor. İlçede ciddi bir sorun oluşturan kanalizasyon, yol gibi altyapı sorunları ise yakın zamana kadar ağır çözümlenmeye çalışılırken, bugün çalışmalar hızla ilerliyor. Sarıyerlilere göre, çalışmaların bugün hızla yapılmasının nedeni, birkaç ay önce ortaya çıkan ve Sandıkçı'nın siyasi geçişini etkileyecek olan rüşvet konusu. Bu olay ortaya çıktıktan sonra belediye hizmetlerinde gözle görü-

rülür bir iyileşme olmuş.

Başkan Sandıkçı bu konuda savcılığa "İnkıraz" karar verdiğini belirtiyor. Halk arasındaki suçlamalara karşın "Herkes her şeyi söyleyebilir, bilmediklerinden dolayı böyle konuşuyorlar" diyor Sandıkçı hemen ekliyor:

"Gürevimizdeyiz ve Allah'a şükür dindik ayaktaız."

Kendisine yönelik rüşvet, usulsüzlük ve gresindekileri kayırma konusundaki iddiaların ise "eften püften" olduğunu ileri sürüyor. Belediyeden hiç kimsenin cebine bu biçimde "baş kuruş bile girme"mi" diyor Sandıkçı, çok sevdiği ve daha önceleri konuşmalarında da kullandığı iki lafı söylüyor: "Meyve veren ağaç taşlanır" ve "İt ürür, kervan yürür."

### Özal'ın girişimi Belediye Başkanlarını kurtarıyor

Belediye Başkanlarının ANAP ve muhalif üyeler işbirliği ile rüşvet ve yolsuzluk iddiaları ile birbirini ardına düşürülmeye başlanması nedeniyle Özal'ın aldığı önlem kendisini gösterdi. Başbakan Özal'ın yerel yönetim yasasında değişiklik yaparak Belediye Başkanlarının düşmesini önleyeceğini açıklaması özellikle muhalefete işbirliği yapan ANAP'lı meclis üyelerinin tutumlarının değişmesi sonucunu getirdi.

**Özal etkili oldu.** Çeşitli belediyelerdeki muhalefet sözcüleri Başbakan Turgut Özal'ın girişimi öncesi kendileriyle işbirliği içine giren ANAP'lı üyelerin bıçakla kesilmişcesine bu tutumlarından vazgeçtiklerini ve Özal'ın girişiminde daha şimdiden başarılı olduğunu öne sürdüler. Muhalefet temsilcileri Özal'ın demokratik denetim hakkını ortadan kaldırdığını da iddia ettiler.

Temmuz-86 Milliyet Gazetesi

Ek- 12/d

4 OCAK 1987 YIL:4 SAYI:52 500 TL. (KDV dahil)

# nokta

ISTANBUL'UN YENI BABALARI

## DORUKTAKİLER

'86 Cüneyt Canver Bedrettin Dalan Yaşar Kemal  
Mehmet Ali Birand - Ali Kırca Müjde Ar Metin  
Akpınar - Zeki Alasya Murat Karayağcın Üner Tan  
Sezen Aksu Abidin Dino Uğur Tütüneker

Ek- 13

## Haliç, Dalan'ı plâket rekortmeni yaptı!

Çeşitli kişi ve kuruluşlar tarafından Haliç'in temizlenmesi ve düzenlenmesi konusunda gösterdiği çaba nedeniyle plakettele onurlandırılan Bedrettin Dalan'a son plaketi Ulaştırma Bakanı verdi.

İki yıldır Haliç'i kurtarma çalışmalarında büyük başarılar kazanan Bedrettin Dalan'a bir onur plaketi de Ulaştırma Bakanı Veynel Atasoy verdi. Atasoy plaketi verirken, "Haliç temizlenmez diyorlardı. Dalan bu nu söyleyenlerin yanlışını güzelce ispat etti. Çünkü Haliç mavileşmeye başladı." dedi.

### "Haliç tertemiz olacak"

Bedrettin Dalan, Haliç'e ne zaman gireceğini soranlara da, "Ben yüzme bilmem. Ama yakında Haliç tertemiz olacak. Sadece Haliç'i değil, bütün İstanbul denizlerini temizleyeceğiz" şeklinde konuştu.



3 Temmuz 1986 Günaydın

Ek- 13

